Biblioteca Polirom

Raymond Carver

Despre ce vorbim cînd vorbim despre iubire

POLIROM

PROZĂ XX

Seria de literatură universală a BIBLIOTECII POLIROM este coordonată de Denisa Comănescu.

Raymond Carver, *What We Talk About When We Talk About Love*

Copyright © 1982-1988 by Raymond Carver; © 1989 to present by Tess Gallagher
© 2005 by Editura POLIROM, pentru prezenta traducere

www.polirom.ro

Editura POLIROM
Iaşi, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506
Bucureşti, B-dul I.C. Brătianu nr. 6, et. 7, ap. 33, O.P. 37; P.O. BOX 1-728, 030174

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României:

CARVER, RAYMOND

Despre ce vorbim cînd vorbim despre iubire: povestiri / Raymond Carver; trad. de Liviu Bleoca. – Iaşi: Polirom, 2005

ISBN 973-46-0043-5

I. Bleoca, Liviu (trad.)

821.111(73)-32=135.1

Printed in ROMANIA

Raymond Carver

Despre ce vorbim cînd vorbim despre iubire

– povestiri –

Traducere de Liviu Bleoca

POLIROM
2005

Maestrul absolut al prozei scurte americane contemporane şi comparat adesea cu mentorul său A.P. Cehov, **Raymond Carver** s-a născut în Clatskanie, Oregon, în 1938. La începutul anilor '60, în California, a urmat cursuri de *creative writing* cu scriitorul John Gardner. A studiat apoi la Humboldt State College, California, şi la Iowa University. În anii '70 a predat *creative writing* şi literatură la diferite universităţi, iar între 1980 şi 1983, la Syracuse University. A debutat în 1974 cu volumul de povestiri *Pune-te în locul meu*. În 1976 publică *Taci, te rog!*, care îi aduce o largă recunoaştere. I-au urmat volumele *Anotimpuri furioase* (1977), *Despre ce vorbim cînd vorbim despre iubire* (1981), *Fazanul* (1982), *Catedrala* (1983), *Dacă-ţi vrei* (1984), *Elefant şi alte povestiri* (1988), *De acolo de unde sun* (selecţie de autor, 1988). În 1993 apare selecţia postumă de povestiri *Short Cuts*, care a stat la baza filmului omonim, cu Andie MacDowell, Bruce Davison şi Jack Lemon, în regia lui Robert Altman. Carver este şi autorul a cinci volume de poezie. A scris, de asemenea, eseuri. În 1985 i-a fost decernat prestigiosul Mildred and Harold Strauss Living Award, iar revista *Poetry* i-a acordat Levinson Prize. În 1988 a fost primit în American Academy şi în National Institute of Arts and Letters, iar Hartford University i-a acordat titlul de Doctor în Litere. Cărţile sale au fost traduse în peste douăzeci de limbi. A încetat din viaţă în 1988, în urma unui cancer pulmonar.

Volumul *Despre ce vorbim cînd vorbim despre iubire* a fost considerat o capodoperă „minimalistă", la Carver „minimalismul" traducîndu-se prin economia mijloacelor, nicidecum prin sărăcie în expresie sau idei. De altfel, laconismul său are ca efect o intensitate a scriiturii ce aminteşte de limbajul esenţializat al poeziei. Raymond Carver, care nu întîmplător a fost şi un admirabil poet, spunea că „povestirea este mai aproape de poezie decît de roman". *Despre ce vorbim cînd vorbim despre iubire* este remarcabil nu doar prin concizie, ci mai ales prin faptul că fiecare cuvînt cîntăreşte mai greu decît la alţi autori. Lucru uşor de verificat într-o proză ce frizează perfecţiunea cum este *De ce nu dansaţi?*, în *Chioşcul*, în *Atît de multă apă atît de aproape de casă*, ori în povestirea ce dă titlul volumului.

De acelaşi autor, în colecţia „Biblioteca Polirom" a apărut *Taci, te rog!* (2004) şi urmează să apară *Catedrala*.

Pentru Tess Gallagher

Autorului îi face o deosebită plăcere să mulţumească pentru bursa John Simon Guggenheim Memorial Fellowship şi pentru subvenţia acordată de National Endowment for the Arts. El doreşte, de asemenea, să-şi exprime recunoştinţa şi aprecierea faţă de Noel Young de la Capra Press.

De ce nu dansaţi?

În bucătărie, îşi mai turnă un pahar, după care se uită afară, la mobila de dormitor din curte. Salteaua era goală, iar cearşafurile în dungi se aflau pe servantă, alături de două perne. Cu această excepţie, totul arăta în mare măsură ca în dormitor: o noptieră şi o veioză în partea lui de pat, o noptieră şi o veioză în partea ei.

Partea lui, partea ei.

Reflectă la asta sorbind din whiskey.

Comoda era la cîţiva paşi de piciorul patului. Sertarele le golise de dimineaţă în nişte cutii de carton, iar cutiile se aflau acum în camera de zi. Lîngă comodă era un radiator portabil. La piciorul patului se mai afla un fotoliu de ratan cu o pernă decorativă. Garnitura de bucătărie din aluminiu strălucitor ocupa o parte din aleea de la stradă. O faţă de masă de muselină galbenă – mult prea mare, primită cadou – acoperea masa atîrnînd pînă jos. Un ghiveci cu o ferigă stătea pe masă, lîngă un set de tacîmuri din argint şi un pick-up, cadouri şi acestea. Un televizor mare, tip consolă, era aşezat pe o măsuţă, iar la cîţiva paşi se aflau o canapea cu fotoliu şi o lampă cu

picior. Biroul era lipit de ușa garajului. Pe acesta se aflau cîteva ustensile de bucătărie, alături de un ceas de perete și două litografii înrămate. Pe alee mai erau o cutie de carton cu cești, pahare și farfurii, învelite bucată cu bucată în ziar. În dimineața aceea golise dulapurile și, cu excepția celor trei cutii din camera de zi, nu mai era nimic în casă. Trăsese un prelungitor pînă în curte și totul era conectat la curent. Aparatele funcționau exact ca atunci cînd se aflau înăuntru.

Din cînd în cînd, cîte o mașină încetinea, iar pasagerii se zgîiau. Nu oprea însă nimeni.

Se gîndi că nici el n-ar fi făcut-o.

— Cineva își vinde lucrurile, îi spuse fata băiatului.

Fata și băiatul cu pricina tocmai își mobilau un mic apartament.

— Ia să vedem cît cer pe pat, zise fata.

— Și pe televizor, spuse băiatul.

Băiatul intră cu mașina pe aleea de la stradă și opri în dreptul mesei de bucătărie.

Cei doi coborîră și începură să cerceteze lucrurile: fata pipăia fața de masă de muselină, iar băiatul băga mixerul în priză și-l punea pe „Tocat"; fata lua în mînă un vas de încălzit mîncarea, iar băiatul pornea televizorul și-i regla imaginea.

Băiatul se așeză pe canapea și începu să se uite la televizor. Își aprinse o țigară, se uită în jur, apoi aruncă chibritul în iarbă.

Fata se aşeză pe pat. Îşi scoase pantofii şi se întinse pe spate. I se păru că vede o stea.

— Vino aici, Jack. Încearcă patul. Şi adu o pernă din aia, zise ea.

— Cum e? întrebă el.

— Încearcă-l, spuse ea.

Băiatul se uită în jur. Casa era cufundată în întuneric.

— Mă simt nu ştiu cum, spuse el. Mai bine să vedem dacă e cineva acasă.

Fata săltă în pat.

— Mai întîi încearcă-l, spuse ea.

Băiatul se întinse în pat şi-şi puse perna sub cap.

— Cum ţi se pare? întrebă ea.

— Solid, spuse el.

Fata se întoarse spre el şi-şi puse mîna pe faţa lui.

— Sărută-mă, zise ea.

— Hai să ne ridicăm, spuse el.

— Sărută-mă, zise ea.

Fata închise ochii. Îl strînse în braţe.

Băiatul zise:

— Mă duc să văd dacă e cineva acasă.

Se ridică însă doar în capul oaselor şi rămase aşa, făcîndu-se că se uită la televizor.

Luminile se aprinseră în case şi pe stradă.

— N-ar fi haios să... spuse fata şi zîmbi, dar nu-şi termină fraza.

Băiatul rîse, însă fără motiv. Tot fără motiv aprinse veioza.

Fata alungă un ţînţar, la care băiatul se dădu jos din pat şi-şi aranjă cămaşa în pantaloni.

— Mă duc să văd dacă e cineva acasă, spuse el. Cred că nu-i nimeni, dar dacă e, o să văd cu cît dau lucrurile astea.

— Indiferent cît cer, oferă-le cu zece dolari mai puţin. E o metodă fără greş, spuse ea. În plus, tre' să fie disperaţi sau aşa ceva.

— Televizorul e destul de bun, spuse băiatul.

— Întreabă-i cît cer, zise fata.

Bărbatul venea pe trotuar de la magazin ducînd o pungă. Înăuntru avea sandviciuri, bere şi whiskey. Văzu maşina pe alee şi pe fată în pat. Văzu televizorul mergînd şi pe băiat pe verandă.

— Bună, îi spuse bărbatul fetei. Ai dat de pat. E bine.

— Bună seara, zise fata şi se ridică. Îl încercam numai. Îl bătu uşor cu mîna. E un pat bunicel.

— E un pat bun, spuse bărbatul şi puse jos punga din care scoase berea şi whiskeyul.

— Am crezut că nu-i nimeni acasă, zise băiatul. Ne interesează patul şi, eventual, televizorul. Poate şi biroul. Cît vreţi pe pat?

— Mă gîndeam să cer cincizeci de dolari pe pat, spuse bărbatul.

— Îl daţi cu patruzeci? întrebă fata.

— Îl dau, zise bărbatul.

Scoase un pahar din cutia de carton. Apoi scoase ziarul din pahar. Desfăcu sticla de whiskey.

— Dar pe televizor? întrebă băiatul.

— Douăzeci şi cinci.

— Îl daţi cu cincisprezece? zise fata.

— E bine şi cu cincisprezece. L-aş da şi cu cincisprezece, spuse bărbatul.

Fata se uită spre băiat.

— Măi copii, dacă vreţi o duşcă, paharele sînt în cutia aia, spuse bărbatul. Eu o să mă aşez. O să mă aşez pe canapea.

Bărbatul se aşeză pe canapea, se lăsă pe spate şi începu să-i privească pe băiat şi pe fată.

Băiatul găsi două pahare şi turnă whiskey în ele.

— Ajunge, spuse fata. Cred că vreau puţină apă într-al meu.

Fata trase un scaun şi se aşeză la masa de bucătărie.

— E apă la robinetul ăla de-acolo, spuse bărbatul. Deschide robinetul.

Băiatul se întoarse cu whiskey-ul diluat. Îşi drese vocea, apoi se aşeză la masa de bucătărie. Zîmbi. Nu se atinse însă de pahar.

Bărbatul se uită la televizor. Termină paharul şi îşi mai turnă unul. Se întinse să aprindă lampa cu picior. În momentul acela ţigara îi scăpă dintre degete şi căzu printre pernele canapelei.

Fata se ridică să-l ajute s-o găsească.

— Deci ce vrei? o întrebă băiatul pe fată.

Băiatul scoase carnetul de cecuri şi-l duse la buze, ca şi cînd ar fi stat pe gînduri.

— Vreau biroul, spuse fata. Cît face biroul?

Bărbatul respinse cu un gest al mîinii aşa o întrebare ridicolă.

— Spune un preţ, zise el.

Îi privi cum stăteau la masă. La lumina lămpii, remarcă ceva la feţele lor. Ceva frumos sau poate urît. Nu puteai să-ţi dai seama.

— O să-nchid televizorul şi pun un disc, spuse bărbatul. Dau şi pick-up-ul. Ieftin. Faceţi-mi o ofertă.

Îşi mai turnă nişte whiskey şi deschise o bere.

— Dau tot, spuse bărbatul.

Fata îi întinse paharul, iar bărbatul i-l umplu.

— Mulţumesc, zise ea. Sînteţi foarte drăguţ.

— Ţi se urcă la cap, spuse băiatul. Mie mi s-a urcat la cap.

Ridică paharul şi îl scutură.

Bărbatul îl termină pe al lui şi îşi mai turnă unul, apoi scoase cutia cu discuri.

— Alege, îi spuse bărbatul fetei şi-i întinse discurile.

Băiatul scria cecul.

— Asta, zise fata alegînd ceva la întîmplare, pentru că numele de pe discuri îi erau necunoscute.

Se ridică de la masă, apoi se așeză la loc. Nu-i venea să stea locului.

— Îl completez ca să-l puteți încasa, spuse băiatul.

— Sigur, zise bărbatul.

Băură. Ascultară discul. Apoi bărbatul puse altul.

Măi copii, de ce nu dansați? se gîndi să le zică, apoi o spuse.

— De ce nu dansați?

— Mai bine nu, spuse băiatul.

— Haideți, zise bărbatul. E curtea mea. Puteți să dansați dacă vreți.

Unul în brațele celuilalt, cu trupurile strîns lipite, băiatul și fata alunecau de-a lungul aleii. Dansau. Cînd se termină discul, dansară pe următorul, iar cînd se termină și acela, băiatul zise:

— Sînt beat.

Fata îi spuse:

— Nu ești beat.

— Ba sînt beat, zise băiatul.

Bărbatul întoarse discul, iar băiatul spuse:

— Ba sînt.

— Dansează cu mine, îi spuse fata, mai întîi băiatului, apoi bărbatului, iar cînd bărbatul se ridică, se apropie de el cu brațele larg deschise.

— Oamenii ăia se uită la noi, spuse ea.

— Nu-i nimic, spuse bărbatul. E casa mea, zise el.

— Să se uite, spuse fata.

— Chiar aşa, zise bărbatul. Credeau c-au văzut totul pe-aici. Dar aşa ceva încă n-au văzut, nu? spuse el.

Simţi pe gît suflarea fetei.

— Sper că-ţi place patul, spuse el.

Fata închise ochii, apoi îi redeschise. Îşi lipi faţa de umărul bărbatului. Îl trase mai aproape.

— Cred că sînteţi disperat sau aşa ceva, zise ea.

Săptămîni mai tîrziu, fata povestea:

— Tipul era cam între două vîrste. Toate lucrurile lui erau în curte. Pe bune. Ne-am matolit rău şi am dansat. Pe alee. O, Doamne. Nu rîde. Ne-a pus discurile astea. Uită-te la pick-up-ul ăsta. Bătrînul ni l-a dat nouă. Şi toate discurile astea infecte. Ia uită-te la rahaturile astea.

Fata nu se mai oprea din vorbit. Le povestea tuturor. Dar mai era ceva ce încerca să pună în cuvinte. După o vreme însă renunţă.

În obiectiv

Un bărbat fără mîini a venit la uşă să-mi vîndă o fotografie a casei mele. Cu excepţia cîrligelor de crom, era un om obişnuit, de vreo cincizeci de ani.

— Cum v-aţi pierdut mîinile? l-am întrebat după ce mi-a spus ce vrea.

— Asta-i altă poveste, mi-a zis el. Vreţi fotografia sau nu?

— Poftiţi înăuntru, am spus. Tocmai am făcut nişte cafea.

Tocmai făcusem şi nişte jeleu. Bărbatului însă nu i-am spus.

— Poate c-o să mă duc la W.C., mi-a zis bărbatul fără mîini.

Eram curios cum avea să ţină ceaşca.

Aparatul de fotografiat ştiam cum îl ţine. Era un Polaroid vechi, mare şi negru. Îl avea prins cu nişte curele de piele care-i veneau pe după umeri şi apoi pe la spate şi acestea i-l ţineau strîns pe piept. El se posta pe trotuarul din faţa casei, îţi prindea casa în obiectiv, apăsa butonul cu unul din cîrlige şi una-două ieşea poza.

Îl urmărisem pe fereastră, mă-nţelegeţi.

— Unde ziceaţi că-i W.C.-ul?

— Jos şi la dreapta.

Aplecîndu-se şi răsucindu-se, reuşi să iasă din hamuri. Puse aparatul de fotografiat pe canapea şi-şi netezi haina.

— Uitaţi-vă la asta pînă mă-ntorc.

Am luat fotografia.

Se vedeau un dreptunghi de gazon, aleea dinspre stradă, şoponul maşinii, treptele de la intrare, bovindoul şi fereastra de la bucătărie de unde-l privisem.

De ce-aş fi vrut o fotografie a acestei tragedii?

Am privit mai de-aproape şi mi-am văzut capul, *capul meu*, înăuntru, dincolo de fereastra de la bucătărie.

Mi-a dat de gîndit, să mă văd aşa. Vă spun eu că-ţi dă de gîndit.

Am auzit apa de la W.C. Bărbatul venea pe hol trăgîndu-şi fermoarul şi zîmbind, ţinîndu-şi cureaua cu un cîrlig şi băgîndu-şi cămaşa în pantaloni cu celălalt.

— Ce ziceţi? întrebă el. Merge? Eu, personal, cred c-a ieşit bine. Îmi cunosc meseria. Să fim cinstiţi, e treabă de profesionist.

Îşi aranjă pantalonii între picioare.

— Cafeaua, am zis.

— Sînteţi singur, nu? întrebă el.

Se uită prin camera de zi. Dădu din cap.

— Greu, greu, spuse.

Se aşeză lîngă aparatul foto, se lăsă oftînd pe spate şi zîmbi de parcă ar fi ştiut ceva ce nu avea să-mi spună.

— De ce nu vă beţi cafeaua? am întrebat.

Căutam ceva de spus.

— Au fost pe-aici trei puşti care voiau să-mi scrie adresa cu vopsea pe bordură. Cereau un dolar. Nu ştiţi nimic de asta, nu?

Era doar o încercare. L-am urmărit, cu toate acestea, atent.

Bărbatul se aplecă în faţă cu o mină importantă, clătinînd ceaşca între cîrlige. O puse apoi pe masă.

— Eu lucrez singur, spuse. Dintotdeauna şi pentru totdeauna. Ce vreţi să spuneţi cu asta? mă întrebă.

— Încercam să fac o legătură, am zis.

Mă durea capul. Cafeaua nu e bună pentru aşa ceva, ştiu, dar uneori jeleul ajută. Am luat fotografia.

— Eram în bucătărie, am spus. De obicei stau în spate.

— Aşa se-ntîmplă, spuse bărbatul. Şi-au strîns catrafusele şi pe-aci ţi-e drumul, nu? Eu, de exemplu, lucrez singur. Ei, ce ziceţi? Vreţi fotografia?

— O iau, am spus.

M-am ridicat şi am adunat ceştile.

— Sigur c-o luaţi, spuse el. Eu am o cameră închiriată în centru. E OK. Iau autobuzul şi, după ce-am terminat toate cartierele, mă mut în alt oraş. Înţelegeţi? Ei, şi eu am avut copii. La fel ca dumneavoastră, zise el.

Am rămas cu ceştile în mînă, privindu-l cum se ridică cu greutate de pe canapea.

Mai spuse:

— De la ei mi se trag astea.

M-am uitat atent la cîrligele alea.

— Mulţumesc pentru cafea şi pentru baie. Sînt alături de dumneavoastră.

Bărbatul ridică, apoi lăsă din nou jos cîrligele.

— Arătaţi-mi, am spus. Arătaţi-mi că sînteţi. Mai faceţi-mi cîteva poze cu mine şi casa mea.

— Nu rezolvă nimic, spuse bărbatul. Nu se mai întorc.

L-am ajutat totuşi să-şi pună hamurile.

— Vă fac reducere, spuse el. Trei la un dolar. Dacă mai scad, nu-mi mai scot cheltuiala, adăugă.

Am ieşit din casă. Bărbatul reglă diafragma. Îmi spuse unde să stau şi ne-am apucat de treabă.

Am luat casa de jur împrejur. Sistematic. Uneori mă uitam într-o parte. Alteori priveam drept în faţă.

— Bun, zicea el. E bine, zicea.

Am făcut înconjurul casei pînă am ajuns din nou în faţă.

— Douăzeci. Cred că ajunge.

— Nu, am spus eu. Pe acoperiş.

— Iisuse, zise el.

Se uită în susul şi în josul străzii.

— Sigur, spuse el. Aşa mai zic şi eu.

I-am zis:

— Cu cățel şi cu purcel. Au luat tot şi pe-aci ți-e drumul.

— Uitaţi-vă la astea! zise bărbatul şi-mi arătă cîrligele.

Am intrat în casă şi am luat un scaun. L-am aşezat sub şopronul maşinii. Dar tot nu ajungeam. Aşa că am luat o ladă şi am pus-o pe scaun.

Era bine pe acoperiş.

M-am ridicat în picioare şi m-am uitat de jur împrejur. I-am făcut semn, iar bărbatul fără mîini mi-a răspuns agitîndu-şi cîrligele.

Atunci am văzut pietrele. Plasa de la gura coşului părea un cuibuşor cu pietre. Ştiţi cum sînt copiii. Ştiţi cum le aruncă cu boltă încercînd să le bage pe coş.

— Gata? l-am întrebat şi am luat o piatră, după care am aşteptat să mă prindă în obiectiv.

— OK! mi-a răspuns.

Mi-am luat avînt înapoi şi am strigat:

— Acum!

Am aruncat blestemata aia de piatră cît am putut de departe.

— Nu ştiu, l-am auzit. Eu nu fac fotografii în mişcare.

— Încă o dată! am strigat şi-am mai luat o piatră.

Domnul Cafea
şi domnul Repară-tot

Am văzut multe. Mă dusesem la maică-mea să stau cîteva nopţi. Dar cînd am ajuns în capul scărilor, am văzut-o pe canapea sărutîndu-se cu un bărbat. Era vară. Uşa era deschisă. Televizorul mergea. Ăsta-i unul dintre lucrurile pe care le-am văzut.

Maică-mea are şaizeci şi cinci de ani. E membră a unui club pentru persoane singure. Dar chiar şi-aşa, nu mi-a fost uşor. Am rămas cu mîna pe balustradă şi am privit cum o săruta bărbatul ăla. Ea îl săruta la rîndul ei, iar televizorul mergea.

Acum e mai bine. Dar la vremea aceea, cînd maică-mea se dădea în bărci, eu rămăsesem fără slujbă. Copiii mei erau într-o doagă, la fel şi nevastă-mea. Ba se dădea şi ea-n bărci. I-o trăgea un inginer aerospaţial şomer pe care-l întîlnise la Alcoolicii Anonimi. Nici el nu era întreg la cap.

Îl chema Ross şi avea şase copii. Şchiopăta din cauza unei răni de glonţ făcute de prima lui soţie.

Nu ştiu ce era în capul nostru la vremea aceea.

A doua lui soţie îl tot părăsea şi se întorcea, dar cea dintîi îl împuşcase pentru că nu-i plătise pensia alimentară. Acum îi doresc toate cele bune. Ross. Ce nume! Atunci însă era altfel. Pe atunci vorbeam şi eu despre arme. Îi ziceam nevesti-mii: „Cred c-o să-mi iau un Smith and Wesson". Dar n-am făcut-o.

Ross era un tip scund. Nu prea scund totuşi. Avea mustaţă şi era veşnic îmbrăcat într-un jerseu cu nasturii încheiaţi pînă sus.

Soţia lui dintîi l-a băgat o dată la puşcărie. Şi a doua. Am aflat de la fiică-mea că nevastă-mea l-a scos pe cauţiune. Fiică-mii, Melody, i-a plăcut la fel de puţin ca şi mie. Chestia cu cauţiunea. Nu că Melody mi-ar fi purtat grija. Nu ne purta grija la nici unul, nici maică-sii, nici mie. Dar asta era o chestie serioasă ce ţinea de bani şi, dacă o parte din ei se duceau la Ross, rămîneau mult mai puţini pentru Melody. Aşa că Ross nu era în graţiile lui Melody. Nici copiii lui nu-i plăceau şi faptul că erau aşa de mulţi. Dar, în general, Melody zicea că Ross era OK.

Chiar i-a ghicit o dată lui Melody.

Ross ăsta îşi petrecea vremea reparînd tot felul de lucruri, acum că rămăsese fără serviciu. I-am văzut însă din exterior casa. Era o harababură de nedescris. Ciurucuri peste tot. Două Plymouth-uri pe butuci în curte.

La începuturile relației lor, nevastă-mea zicea că tipul colecționează mașini de epocă. Chiar astea au fost cuvintele ei, „mașini de epocă". Alea erau însă niște jafuri.

Știam foarte bine cu cine am de-a face. Domnul Repară-tot.

Dar Ross și cu mine aveam și lucruri în comun, în afară de aceeași femeie. De exemplu, nu era-n stare să repare televizorul cînd o lua razna și-i dispărea imaginea. Nici eu nu eram în stare. Avea sonor, dar nu și imagine. Dacă voiam să ne uităm la știri, trebuia să ne așezăm în jurul ecranului să ascultăm.

Ross și Myrna s-au cunoscut cînd Myrna încerca să se lase de băut. Se ducea la întruniri cam de trei-patru ori pe săptămînă. Și eu fusesem sporadic pe acolo. Dar cînd l-a cunoscut Myrna pe Ross, renunțasem la întruniri și beam cam trei sferturi de litru pe zi. Myrna se ducea la ședințe, apoi a-nceput să meargă acasă la domnul Repară-tot ca să-i gătească și să-i facă curat. Copiii lui nu-i erau de nici un ajutor în această privință. Nimeni nu ridica un deget în casa domnului Repară-tot, cu excepția nevesti-mii, cînd mergea pe-acolo.

Asta s-a întîmplat nu prea demult, acum vreo trei ani. Pe vremea aceea mă afecta.

Am lăsat-o pe maică-mea pe canapea cu bărbatul ăla și m-am plimbat o vreme cu mașina. Cînd am ajuns acasă, Myrna mi-a făcut o cafea.

S-a dus în bucătărie s-o pregătească, iar eu am aşteptat pînă am auzit apa de la robinet. Atunci am băgat mîna sub pernă şi am scos de acolo sticla.

Poate că Myrna chiar îl iubea pe bărbatul ăla. El însă mai avea pe cineva: o puştoaică de douăzeci şi doi de ani pe nume Beverly. Domnul Repară-tot se descurca destul de bine pentru un tip scund într-un jerseu cu nasturii încheiaţi pînă sus.

Avea vreo treizeci şi cinci de ani cînd a capotat. Şi-a pierdut slujba şi s-a apucat de băut. Făceam mişto de el cînd aveam ocazia. Acum nu mai fac.

Dumnezeu să te binecuvînteze şi să te aibă-n pază, domnule Repară-tot.

Lui Melody i-a spus că lucrase la programele spaţiale. I-a spus fiică-mii că era prieten bun cu astronauţii. I-a mai spus c-o să-i prezinte astronauţii cînd vor da prin oraş.

Totul e modern acolo, la centrul aerospaţial unde a lucrat domnul Repară-tot. Am văzut locul. Bufete cu autoservire, săli de mese pentru cei din conducere şi chestii de genul ăsta. Cîte-un filtru Domnul Cafea în fiecare birou.

Domnul Cafea şi domnul Repară-tot.

Myrna zice că-l interesau astrologia, aurele, I Ching, chestii de-astea. Nu mă-ndoiesc că Ross ăsta era destul de inteligent şi interesant, ca mai toţi foştii noştri prieteni. I-am

spus Myrnei că eram sigur că nu i-ar fi plăcut de el dacă n-ar fi fost așa.

Tata a murit în somn, beat, acum opt ani. Era într-o vineri la amiază, iar el avea cincizeci și patru de ani. Se întorsese de la lucru de la gater, scosese niște cîrnați din frigider ca să mănînce și deschisese o sticlă de Four Roses[1].

Mama stătea la aceeași masă de bucătărie. Încerca să-i scrie o scrisoare surorii ei din Little Rock. În cele din urmă, tata s-a ridicat și s-a dus să se culce. Mama zicea că tata nu i-a spus noapte bună. Dar era zi, desigur.

— Scumpo, i-am spus Myrnei în seara cînd s-a întors acasă. Hai să ne strîngem puțin în brațe și după aia ne pregătești ceva bun de mîncare.

Myrna mi-a zis:

— Spală-te pe mîini.

1. Marcă de whiskey ieftin (n. tr.).

Chioşcul

De dimineaţă îmi toarnă Teacher's pe burtă şi mi-l linge. Iar în după-amiaza aceleiaşi zile încearcă să se arunce pe fereastră.

Zic:

— Holly, nu se mai poate aşa. Trebuie să se termine odată.

Stăm pe canapea într-unul dintre apartamentele de la etaj. Erau destule camere libere din care să alegem. Aveam însă nevoie de un apartament, de un loc unde să ne putem mişca şi să putem vorbi. Aşa că, în dimineaţa aceea, am închis recepţia motelului şi ne-am dus într-un apartament de la etaj.

Zice:

— Duane, chestia asta mă omoară.

Bem Teacher's cu gheaţă şi apă. În jurul prînzului dormiserăm puţin. După care s-a dat jos din pat şi a ameninţat că sare pe fereastră doar în lenjerie de corp. A trebuit s-o imobilizez. Ne aflam doar la etajul doi. Dar chiar şi-aşa.

— Mi-a ajuns, zice. Nu mai suport.

Îşi apucă faţa în mîini şi închide ochii. Dă din cap dintr-o parte într-alta şi scoate un fel de mormăit.

Simt că mor cînd o văd aşa.

— Ce nu mai suporţi? zic, deşi ştiu, desigur.

— Nu trebuie să-ţi explic din nou, ca la proşti, zice. Mi-am pierdut controlul. Mi-am pierdut mîndria. Eram o femeie mîndră.

E o femeie atrăgătoare, puţin peste treizeci de ani. Este înaltă, cu părul negru şi ochi verzi, singura femeie cu ochi verzi pe care am cunoscut-o vreodată. Pe vremuri, îi spuneam diverse chestii despre ochii ei verzi, iar ea îmi zicea că din cauza lor ştia că avea un destin special.

De parcă n-aş fi ştiut!

Mă simt îngrozitor din diverse motive.

Aud telefonul sunînd jos la recepţie. A sunat cu intermitenţe toată ziua. L-am auzit şi cînd moţăiam. Deschideam ochii, mă uitam la tavan, îl ascultam sunînd şi mă-ntrebam ce se întîmplă cu noi.

Dar poate că ar trebui să mă uit la podea.

— Inima mi-e zdrobită, zice. S-a făcut de piatră. Nu mai sînt bună de nimic. Asta-i cel mai rău, că nu mai sînt bună de nimic.

— Holly, zic.

Cînd ne-am mutat aici şi am preluat motelul ca administratori, am crezut că am scăpat de necazuri. Locuinţă gratis, fără cheltuieli de întreţinere, plus trei sute pe lună. Mai bine nici că se putea.

Holly ţinea contabilitatea. Era bună la cifre şi tot ea închiria majoritatea camerelor. Îi

plăceau oamenii, iar oamenii o plăceau la rîndul lor. Eu mă ocupam de spaţiul verde, tundeam iarba şi smulgeam buruienile, curăţam piscina şi făceam micile reparaţii.

Totul a fost în regulă în primul an. Eu mai aveam un serviciu de noapte şi uite-aşa ne mergea tot mai bine. Făceam planuri. Apoi, într-o dimineaţă, nu ştiu. Tocmai pusesem nişte faianţă într-o baie, cînd a intrat în cameră mexicanca asta mărunţică să facă curat. Holly o angajase. Nu pot spune c-o remarcasem, deşi vorbeam cînd ne întîlneam. Îmi amintesc că-mi spunea „domnule".

Mă rog, una, alta.

Dar din dimineaţa aceea am început să fiu mai atent. Era un năpîrstoc de fată cu dinţişori albi. Mă tot uitam la gura ei.

A început să-mi spună pe nume.

Într-o dimineaţă schimbam garnitura la un robinet dintr-o baie, cînd fata asta a intrat şi a deschis televizorul, aşa cum obişnuiesc menajerele. În timp ce fac curat, adică. M-am oprit din treabă şi am ieşit din baie. A fost surprinsă să mă vadă. Mi-a zîmbit şi mi-a spus pe nume.

Nici n-a apucat bine să-l rostească că ne-am şi prăvălit în pat.

— Holly, încă eşti o femeie mîndră, zic. Încă eşti numărul unu. Haide, Holly.

Ea scutură din cap.

— Ceva a murit în mine, zice. A durat ceva timp, dar acum e mort. Ai omorît ceva, de parcă ai fi dat cu toporul. Acum totu-i murdar.

Îşi termină băutura. Apoi începe să plîngă. Dau să o strîng în braţe. Nu foloseşte însă la nimic.

Mai torn în pahare şi mă uit pe fereastră.

Două maşini cu numere din alt stat sînt parcate în faţa recepţiei, iar şoferii stau în faţa uşii şi discută. Unul din ei termină ceva de spus celuilalt, apoi se uită împrejur la căsuţe trăgîndu-se de bărbie. Mai e şi o femeie cu faţa lipită de geam, care se uită înăuntru cu mîna streaşină. Încearcă uşa.

Telefonul de jos începe să sune.

— Chiar şi cînd o făceam mai înainte, tot la ea te gîndeai, zice Holly. Duane, asta doare.

Ia paharul pe care i-l întind.

— Holly, zic.

— E-adevărat. Şi nu mă contrazice.

Se plimbă încolo şi-ncoace prin cameră doar în chiloţi şi sutien, cu paharul în mînă.

Holly zice:

— Ai călcat căsnicia noastră în picioare. *Încrederea* ai omorît-o.

Mă las în genunchi şi încep s-o implor. Mă gîndesc însă la Juanita. E îngrozitor. Nu ştiu ce-o să se-ntîmple cu mine sau cu oricine altcineva.

Zic:

— Holly, scumpo, te iubesc.

În parcare cineva claxonează, face o pauză, apoi claxonează din nou.

Holly își șterge ochii. Zice:

— Pune-mi ceva de băut. Asta-i prea diluată. N-au decît să claxoneze cît vor. Nu-mi pasă. Mîine mă mut în Nevada.

— Nu te muta în Nevada, zic. Vorbești prostii, zic.

— Nu vorbesc prostii, spune ea. Asta cu Nevada nu-i o prostie. Poți să rămîi aici cu femeia ta de serviciu. Eu mă mut în Nevada. Sau acolo, sau mă omor.

— Holly! zic.

— Nici un Holly! zice.

Se așază pe canapea și-și adună genunchii sub bărbie.

— Mai toarnă-mi o dușcă, nenorocitule, zice. Băga-i-aș în mă-sa și pe ăia cu claxonul lor. Să meargă cu murdăriile lor la Travelodge. Nu acolo lucrează acum femeia ta de serviciu? Mai toarnă-mi unul, nenorocitule!

Își strînge buzele și-mi aruncă privirea aia a ei.

Ciudată chestie și băutul. Cînd mă gîndesc la asta, îmi dau seama că toate deciziile noastre importante au fost luate la un pahar. Chiar și cînd discutam că trebuie s-o lăsăm mai ușor cu băutura, stăteam la masa din bucătărie sau pe o pătură la picnic cu o cutie de șase beri sau un whiskey. Cînd ne-am hotărît să

venim aici şi să luăm posturile astea de administratori, am băut vreo două nopţi cîntărind plusurile şi minusurile.

Torn ultimii stropi de Teacher's în pahare şi adaug gheaţă şi puţină apă.

Zice:

— În patul ăsta i-ai pus-o?

Nu am nimic de spus. Mă simt gol de cuvinte pe dinăuntru. Îi dau paharul şi mă aşez în fotoliu. Îl golesc pe al meu şi mă gîndesc că niciodată nu va mai fi ca la-nceput.

— Duane? zice.

— Holly?

Bătăile inimii mi se încetinesc. Aştept.

Holly a fost marea mea iubire.

Chestia cu Juanita se întîmpla de cinci ori pe săptămînă, între zece şi unsprezece. Se consuma în camera în care făcea curăţenie în momentul acela. Intram pur şi simplu unde lucra şi închideam uşa după mine.

Dar de cele mai multe ori era în 11. 11 era camera noastră norocoasă.

Eram tandri unul cu celălalt, dar grăbiţi. Era bine.

Cred că Holly ar fi reuşit poate să depăşească momentul. Cred că nu ar fi trebuit decît să încerce.

Cît despre mine, eu mă ţineam de serviciul de noapte. Şi o maimuţă ar fi putut să-l facă. Lucrurile se duceau însă de rîpă aici. Pur şi simplu, nu mai găseam resurse să continuăm.

Am încetat să mai curăţ piscina. S-a umplut de o mîzgă verde, astfel că vizitatorii n-o mai foloseau. Am încetat să mai repar robinete, să mai pun faianţă sau să mai vopsesc pe ici, pe colo. Ei bine, adevărul e că amîndoi am început să tragem puternic la măsea. Băutura îţi ia o mulţime de timp şi efort dacă vrei s-o faci ca lumea.

Holly nu mai înregistra nici ea clienţii corect. Ori îi taxa prea mult, ori nu lua banii care se cuveneau. Uneori caza trei oameni într-o cameră cu un singur pat sau unul singur într-una cu pat dublu. Vă zic că am avut plîngeri şi uneori şi scandal. Oamenii îşi luau catrafusele şi se duceau altundeva.

După aceea, vine o scrisoare de la conducere. Apoi încă una, oficială.

Apoi, telefoanele. Urmează să sosească cineva din oraş.

Dar nouă nu ne mai păsa, ăsta-i adevărul. Ştiam că zilele ne erau numărate. Ştiam că ne ratasem viţile şi ne pregăteam pentru o schimbare dramatică.

Holly e o femeie inteligentă. Ea şi-a dat seama prima.

Apoi, în dimineaţa aceea de sîmbătă, ne-am trezit după o noapte de discuţii interminabile. Am deschis ochii şi ne-am întors în pat ca să ne privim bine unul pe celălalt. Atunci am înţeles amîndoi. Ajunseserăm la finalul unui lucru şi trebuia să vedem de unde să începem altceva.

Ne-am sculat şi ne-am îmbrăcat, ne-am băut cafeaua şi am hotărît să avem discuţia asta. Fără să fim întrerupţi. Fără telefoane. Fără clienţi.

Atunci am luat sticla de Teacher's. Am încuiat şi am urcat aici cu gheaţă, pahare şi sticle. Mai întîi ne-am uitat la televizorul color, ne-am zbenguit o vreme şi am lăsat telefonul să sune jos. Ca mîncare, am ieşit şi am luat chips-uri cu brînză de la automat.

Aveam sentimentul ăsta ciudat că se putea întîmpla orice, acum cînd înţelegeam că se întîmplase totul.

— Cînd eram doar nişte copii, înainte să ne căsătorim... zice Holly. Cînd aveam planuri mari şi speranţe... Îţi aduci aminte?

Stătea în pat, ţinîndu-şi genunchii şi paharul.

— Îmi amintesc, Holly.

— Nu tu ai fost primul, ştii asta. Primul a fost Wyatt. Închipuie-ţi. Wyatt. Iar pe tine te cheamă Duane. Wyatt şi Duane. Cine ştie ce-am pierdut toţi anii ăia? Tu erai totul pentru mine, exact ca în cîntec.

Zic:

— Eşti o femeie minunată, Holly. Ştiu că ai avut ocazii.

— Dar nu am profitat de ele! zice. N-am putut să calc în picioare căsnicia noastră.

— Holly, te rog, zic. Ajunge, scumpo. Hai să nu ne mai chinuim. Ce-ar trebui să facem?

— Ascultă, zice. Îţi aminteşti cînd am mers cu maşina la ferma aia din afara Yakimei, dincolo de Terrace Heights? Ne plimbam fără nici o ţintă cu maşina. Eram pe un drum neasfaltat şi era cald şi mult praf. Am tot mers aşa şi am ajuns la o casă veche, iar tu le-ai cerut nişte apă de băut. Îţi imaginezi că am mai putea face acum aşa ceva? Să mergem la uşa cuiva să cerem apă? Bătrînii ăia tre' să fie morţi deja, zice, îngropaţi unul lîngă celălalt în vreun cimitir. Îţi aminteşti cum ne-au invitat înăuntru la o prăjitură? Şi cum, după aia, ne-au plimbat să ne arate locul? Şi că undeva în spate era un chioşc? Undeva în spate sub nişte copaci. Avea un acoperiş mic şi ascuţit, iar vopseaua era dusă şi treptele năpădite de buruieni. Şi femeia ne-a spus că, cu mulţi ani înainte, cu foarte mult timp în urmă, veneau acolo orchestre şi cîntau duminica, iar lumea stătea şi asculta. Am crezut că şi noi vom fi aşa cînd vom fi destul de bătrîni. Demni. Şi la locul nostru. Iar oamenii vor veni la uşa noastră.

Încă nu pot spune nimic. Apoi zic:

— Holly, lucrurile astea... şi ele vor fi cîndva de domeniul trecutului. O să zicem: „Îţi mai aminteşti motelul cu toată mizeria aia din piscină?" Zic: Înţelegi ce spun, Holly?

Holly însă stă doar acolo în pat cu paharul în mînă.

Văd că nu înţelege.

Mă duc la fereastră şi privesc afară de după perdea. Cineva de jos spune ceva şi scutură de clanţa recepţiei. Stau acolo. Mă rog să primesc un semn de la Holly. Mă rog ca Holly să-mi explice.

Aud o maşină pornind. Apoi încă una. Aprind farurile luminînd clădirea, apoi pleacă, una după alta, şi intră în trafic.

— Duane, zice Holly.

Şi de data asta a avut dreptate.

Vedeam şi cele mai mărunte lucruri

Eram în pat cînd am auzit poarta. Am ascultat atent. Nu am mai auzit nimic altceva. Am auzit însă poarta. Am încercat să-l trezesc pe Cliff. Dormea dus. Aşa că m-am sculat şi m-am dus la fereastră. O lună mare atîrna deasupra munţilor ce înconjoară oraşul. Era o lună albă plină de cicatrice. Orice prost îşi putea imagina că reprezintă o faţă.

Era destulă lumină ca să pot vedea totul în curte: şezlonguri, salcia, frînghia de rufe întinsă între stîlpi, petuniile, gardurile, poarta larg deschisă.

Nimeni nu se plimba însă prin curte. Nu era nici o umbră care să te bage în sperieţi. Totul era scăldat în lumina lunii şi vedeam şi cele mai mărunte lucruri. Cleştişoarele de pe frînghia de rufe, de exemplu.

Mi-am pus mîinile pe geam pentru a acoperi luna. M-am mai uitat o vreme. Am tras cu urechea. Apoi m-am întors în pat.

Dar nu puteam să adorm. Mă tot suceam în aşternuturi. M-am gîndit la poarta larg deschisă. Părea o sfidare.

Respirația lui Cliff se auzea îngrozitor. Avea gura deschisă și își cuprinsese pieptul palid cu mîinile. Ocupa toată partea lui de pat și cea mai mare parte dintr-a mea.

Am tot încercat să-l împing mai încolo. El însă n-a făcut decît să geamă.

Am mai stat o vreme nemișcată, pînă m-am hotărît că nu avea nici un rost. M-am sculat și mi-am luat papucii. M-am dus în bucătărie, am făcut un ceai și m-am așezat la masă. Am fumat una dintre țigările fără filtru ale lui Cliff.

Era tîrziu. Nu voiam să mă uit la ceas. Mi-am băut ceaiul și am mai fumat o țigară. După o vreme m-am hotărît să ies să închid poarta.

Așa că mi-am luat capotul.

Luna lumina totul: casele și copacii, stîlpii și sîrmele electrice, întreaga lume. M-am uitat prin curtea din spate înainte de a coborî de pe verandă. Un vînticel se iscă și mă făcu să-mi strîng capotul.

Am pornit spre poartă.

Am auzit un zgomot lîngă gardurile care despart curtea noastră de cea a lui Sam Lawton. M-am uitat cu atenție. Sam se sprijinea cu brațele de gardul lui – erau două garduri de care te puteai sprijini. Își duse pumnul la gură și tuși uscat.

— Bună seara, Nancy, spuse Sam Lawton.

— Sam, ce m-ai speriat, am zis. Ce faci aici treaz? Ai auzit ceva? am zis. Eu am auzit poarta deschizîndu-se.

El spuse:

— N-am auzit nimic. Şi nici n-am văzut nimic. Poate a fost vîntul.

Sam mesteca ceva. Se uită la poarta deschisă şi ridică din umeri.

Părul îi era argintat în lumina lunii şi-i stătea zbîrlit. Îi distingeam nasul lung, ridurile de pe faţa lui mare şi tristă.

Am zis:

— Ce faci aici treaz, Sam? şi m-am apropiat de gard.

— Vrei să vezi ceva? zise el.

— Stai că vin, am spus.

Am ieşit din curte şi am luat-o pe alee. Mă simţeam ciudat plimbîndu-mă aşa pe-afară în cămaşă de noapte şi capot. Mi-am zis că ar trebui să încerc să-mi amintesc asta, cum m-am plimbat pe-afară aşa.

Sam stătea concentrat lîngă o latură a casei sale, cu pantalonii de pijama traşi mult deasupra pantofilor bej cu alb. Într-o mînă ţinea o lanternă şi în cealaltă, o cutie.

Sam şi Cliff fuseseră prieteni. Apoi, într-o seară, s-au apucat de băut. Au avut un schimb de vorbe. Ca urmare, Sam a ridicat un gard; la fel şi Cliff.

Asta s-a întîmplat după ce Sam a pierdut-o pe Millie, s-a recăsătorit şi a devenit din nou tată într-un timp record. Millie îmi fusese prietenă bună pînă la moarte. Nu avea decît

patruzeci şi cinci de ani cînd s-a întîmplat. Atac de inimă. L-a făcut chiar cînd intra pe alee. Maşina a mers mai departe, trecînd prin peretele şopronului.

— Ia uite-aici, spuse Sam suflecîndu-şi pantalonii de pijama şi lăsîndu-se pe vine. Orientă lumina lanternei undeva în jos.

M-am uitat şi am văzut ceva ca nişte viermi răsuciţi pe o palmă de pămînt.

— Limacşi, spuse el. Tocmai le-am dat o porţie din asta, zise, ridicînd o cutie cu ceva ce părea Ajax. Ne năpădesc, spuse şi continuă să mestece ce avea în gură.

Întoarse capul şi scuipă ceva ce părea să fie tutun.

— Trebuie să tot fac chestia asta, aşa că ajung să stau treaz aproape toată noaptea cu ei.

Fixă fasciculul de lumină pe un borcan plin cu chestiile alea.

— Le pun momeală, după care ies de cîte ori pot şi le dau cu asta. Nenorociţii sînt peste tot. Şi fac dezastru. Uite-aici, spuse el.

Se ridică. Mă luă de braţ şi mă duse la tufele de trandafiri. Îmi arătă găurelele din frunze.

— Limacşi, zise. Oriunde te uiţi pe-aici noaptea. Le pun momeală şi apoi vin să-i prind, zise. Diabolică invenţie, limaxul. Îi adun în borcanul ăla.

Mută fasciculul de lumină undeva sub tufa de trandafiri.

Un avion trecu pe deasupra noastră. Mi i-am imaginat pe pasageri stînd la locurile lor cu centurile de siguranţă puse, unii citind, alţii uitîndu-se în jos la pămînt.

— Sam, am zis, ce mai fac ai tăi?

— Bine, zise şi ridică din umeri.

Continuă să mestece ce mesteca acolo.

— Ce mai face Clifford? întrebă.

— Neschimbat, am spus.

Sam zise:

— Uneori, cînd ies să prind limacşi, mă uit spre casa voastră. Aş vrea să fim din nou prieteni, Cliff şi cu mine. Uite-aici, zise şi trase brusc aer în piept. Uite unul acolo. Îl vezi? Chiar unde luminez eu.

Fasciculul de lumină era îndreptat spre pămîntul de sub tufa de trandafiri.

— Fii atentă, spuse Sam.

Mi-am încrucişat braţele şi m-am aplecat unde lumina cu lanterna. Chestia aia rămase nemişcată, întorcîndu-şi doar capul dintr-o parte în alta. Apoi Sam se duse lîngă ea cu cutia, presărînd praf.

— Greţoase chestii, zise.

Limaxul se răsuci o vreme. Apoi se strînse, după care se destinse.

Sam îl luă cu o lopăţică de jucărie şi-l aruncă în borcan.

— M-am lăsat, ştii, spuse Sam. Trebuia. Într-o vreme parcă nu mai ştiam de mine.

Încă mai ţinem prin casă, dar eu nu prea mai am de-a face cu aşa ceva.

Am aprobat din cap. Se uită la mine şi mă fixă o vreme.

— Ar trebui să mă-ntorc, am zis.

— Sigur, spuse. O să continuu ce-am de făcut, după care o să mă duc şi eu.

I-am spus:

— Noapte bună, Sam.

El zise:

— Ascultă.

Se opri din mestecat. Împinse cu limba ce-o fi avut în gură sub buza de jos.

— Spune-i lui Cliff că i-am transmis salutări.

— O să-i spun ce mi-ai zis, Sam.

Sam îşi trecu mîna prin părul argintiu de parcă voia să-l facă să stea cum trebuie o dată pentru totdeauna, apoi îmi făcu semn cu ea.

În dormitor, mi-am dat jos capotul, l-am împăturit şi l-am pus la îndemînă. Fără să mă uit cît e ora, am verificat dacă ceasul era pus să sune. Apoi m-am băgat în pat, m-am învelit şi am închis ochii.

Atunci mi-am amintit că am uitat să încui poarta.

Am deschis ochii şi am rămas aşa. L-am scuturat uşor pe Cliff. Şi-a curăţat gîtlejul. A înghiţit. Ceva i-a rămas în piept şi se auzea hîrîind.

Nu ştiu. Asta m-a dus cu gîndul la chestiile alea pe care turna praf Sam Lawton.

M-am gîndit vreun minut la lumea de-afară, apoi n-am mai avut alte gînduri decît că trebuie să adorm cît mai repede.

Pungi

E octombrie, o zi umedă. De la fereastra camerei mele de hotel văd prea mult din oraşul acesta din Vestul Mijlociu. Văd cum se aprind luminile în cîteva clădiri, fumul ce se ridică gros din coşurile înalte. Aş prefera să nu trebuiască să privesc.

Vreau să vă spun o poveste pe care mi-a zis-o tatăl meu cînd am făcut escală în Sacramento anul trecut. Se referă la nişte întîmplări în care fusese implicat cu doi ani mai înainte, adică înainte de a divorţa de mama.

Eu vînd cărţi. Sînt reprezentantul unei firme bine cunoscute. Distribuim manuale, iar sediul central este în Chicago. Eu acopăr statul Illinois şi parte din Iowa şi Wisconsin. Fusesem la Los Angeles, la convenţia Asociaţiei Editorilor de pe Coasta de Vest cînd mi-a venit ideea să trec vreo cîteva ore pe la tatăl meu. Nu-l mai văzusem de la divorţ, mă-nţelegeţi. Aşa că am scos adresa lui din portofel şi i-am trimis o telegramă. În dimineaţa următoare mi-am trimis lucrurile la Chicago, iar eu m-am urcat într-un avion de Sacramento.

Mi-a luat un minut să-l depistez. Stătea unde stătea toată lumea – adică dincolo de poartă –, cu părul alb, ochelari şi pantaloni maro sport.

— Ce mai faci, tată? l-am întrebat.

— Les, mi-a zis el.

Ne-am dat mîna şi am pornit-o spre terminal.

— Ce mai fac Mary şi copiii? m-a întrebat.

— Sînt bine cu toţii, am zis, dar nu era adevărat.

A deschis o pungă albă cu dulciuri. Mi-a zis:

— Am luat cîte ceva ca să duci eventual cu tine acasă. Nu mare lucru. Nişte ciocolăţele Almond Roca pentru Mary şi jeleuri pentru copii.

— Mulţumesc, i-am zis.

— Să nu le uiţi aici cînd pleci, mi-a spus.

Ne-am dat mai la o parte pentru că nişte călugăriţe alergau spre punctul de îmbarcare.

— Bei ceva sau vrei o cafea? am întrebat.

— Ce vrei tu, mi-a zis. Numai că n-am maşină.

Am găsit barul, ne-am luat ceva de băut şi am aprins cîte o ţigară.

— Aşa, am spus.

— Mda, a zis el.

Am ridicat din umeri şi am spus:

— Da.

M-am lăsat pe spătarul scaunului şi am tras adînc aer în piept, inspirînd ceea ce mi

s-a părut a fi un aer de nefericire care adăsta în jurul capului său.

— Cred că aeroportul din Chicago e de vreo patru ori cît ăsta, a spus.

— Mai mult, am zis.

— M-am gîndit eu că-i mare, a spus.

— De cînd porţi ochelari? am zis.

— De ceva vreme, a spus.

A tras o duşcă bună, după care a intrat direct în subiect.

— Mai bine-aş fi murit, a spus. S-a sprijinit cu braţele sale zdravene de-o parte şi de alta a paharului. Eşti un om educat, Les. Tu trebuie să înţelegi.

Am întors scrumiera ca să pot citi ce scria pe muchie: CLUBUL HARRAH'S / RENO ŞI LACUL TAHOE / LOCURI UNDE TE POŢI DISTRA.

— Lucra pentru Stanley Products. O femeie minionă, cu mîini şi picioare mici şi un păr ca pana corbului. Nu era chiar o frumuseţe. Dar avea un fel plăcut de a fi. Avea treizeci de ani şi copii. Era însă o femeie cumsecade, indiferent ce s-a întîmplat.

Maică-ta cumpăra tot timpul de la ea, o mătură, un mop, vreo umplutură pentru plăcintă. O ştii pe maică-ta. Era într-o sîmbătă şi eram acasă. Maică-ta era plecată undeva. Nu ştiu pe unde umbla. Nu lucra. Eram în camera din faţă şi citeam ziarul la o cafea, cînd am auzit bătăi la uşă. Era femeia asta micuţă.

Sally Wain. Mi-a spus că avea ceva pentru doamna Palmer. „Eu sînt domnul Palmer", zic. „Doamna Palmer lipseşte momentan", zic. O invit să intre, ştii, ca să-i plătesc pentru lucrurile aduse. Ea nu se putea hotărî dacă să intre sau nu. Stătea acolo cu punga aia mică de hîrtie şi cu bonul de plată.

„Daţi-mi mie asta", zic. „De ce nu intraţi să luaţi loc o clipă, pînă găsesc nişte bani."

„E-n regulă", zice ea. „Puteţi plăti mai tîrziu. Multă lume face aşa. E-n regulă."

Şi-mi zîmbeşte cum că e-n regulă, înţelegi.

„Nu, nu", zic eu. „I-am găsit. Prefer să achit acum. Aşa nu mai trebuie să faceţi încă un drum, iar eu nu rămîn dator. Intraţi", zic eu şi ţin uşa cu plasă deschisă. Nu era politicos s-o las acolo s-aştepte.

A tuşit şi a luat o ţigară din pachetul meu. La capătul celălalt al barului o femeie rîdea, în timp ce eu m-am apucat să recitesc ce scria pe scrumieră.

— Ea intră, iar eu îi zic: „Doar o clipă, vă rog", şi mă duc în dormitor după portofel. Mă uit pe măsuţa de toaletă, dar nu-l găsesc. Maică-ta făcuse deja ordine în dimineaţa aia, înţelegi. Aşa că mă întorc în camera din faţă şi zic:

„Ăă, găsesc eu nişte bani pe undeva".

„Vă rog, nu vă mai deranjaţi", spune ea.

„Nici un deranj", zic. „Oricum trebuie să-mi găsesc portofelul. Vă rog să vă faceţi comodă."

„O, dar stau bine", zice.

„Spuneți-mi", zic. „Ați auzit de jaful ăla mare de pe coasta de est? Tocmai citeam despre asta."

„Am văzut aseară la televizor", spune ea.

„Au scăpat frumușel", zic.

„Bine lucrat", spune ea.

„Jaful perfect", zic.

„Nu mulți reușesc performanța asta", spune ea.

Nu știam ce să mai zic. Stăteam acolo și ne uitam unul la celălalt. Așa că am ieșit pe verandă să-mi caut pantalonii în coșul de rufe, unde m-am gîndit că i-o fi pus maică-ta. Am găsit portofelul în buzunarul de la spate, apoi m-am întors în cameră și-am întrebat-o cît îi datoram.

A costat vreo trei sau patru dolari, pe care i-am plătit. Apoi, nu știu de ce, am întrebat-o ce-ar face cu banii, cu toți banii ăia cu care fugiseră hoții.

Ea a rîs și atunci i-am văzut dinții.

Nu știu ce m-a apucat în momentul ăla, Les. La cincizeci și cinci de ani. Cu copii mari. Nu sînt pe lume de ieri, de-alaltăieri. Femeia asta avea jumătate vîrsta mea și copii la școală. Lucra la Stanley doar în orele de școală ca să-și omoare timpul. Nu era nevoită să muncească. Se descurcau destul de bine cu ce aveau. Larry, bărbatu-său, era șofer la Consolidated Freight. Făcea bani frumoși. Camionagiu, mă-nțelegi.

Se opri și-și șterse fața cu mîna.

— Toţi greşim, am zis.

Clătină din cap.

— Avea doi băieţi, Hank şi Freddy. La diferenţă de un an. Mi-a arătat fotografii. În fine, ea rîde cînd îi spun chestia aia despre bani, zice că probabil s-ar lăsa de vîndut produse Stanley şi s-ar muta la Dago, unde şi-ar cumpăra o casă. Zicea că are rude în Dago.

Mi-am aprins încă o ţigară. M-am uitat la ceas. Barmanul ridică din sprîncene, iar eu, paharul.

— Şi uite-aşa ea stă acum pe canapea şi mă-ntreabă dacă n-am o ţigară. Îmi zice că le-a uitat pe-ale ei în cealaltă poşetă şi că n-a mai fumat de cînd a plecat de-acasă. Îmi spune că nu-i vine să cumpere de la un automat, cînd ştie că are un cartuş întreg acasă. Îi dau o ţigară şi-i ţin chibritul aprins. Dar îţi spun, Les, că-mi tremurau degetele.

S-a oprit din vorbit şi a studiat sticla preţ de vreun minut. Femeia care rîsese mai înainte îi apucase de braţ pe cei doi bărbaţi care stăteau de-o parte şi de alta.

— Mi-e neclar după aia. Îmi amintesc că am întrebat-o dacă nu vrea cafea. I-am spus că tocmai făcusem. Ea mi-a răspuns că trebuie să plece. Mi-a zis că poate totuşi are timp de o ceaşcă. M-am dus în bucătărie şi am aşteptat pînă s-a reîncălzit cafeaua. Îţi spun, Les, mă jur pe Dumnezeu că n-am înşelat-o pe

maică-ta niciodată cît am fost soţ şi soţie. Nici măcar o dată. Au fost momente cînd aş fi făcut-o şi aş fi avut ocazia. Îţi spun, tu n-o cunoşti pe maică-ta cum o cunosc eu.

Am zis:

— Nu-i nevoie să spui nimic în sensul ăsta.

— I-am dus cafeaua şi ea îşi scosese deja haina. Mă aşez la celălalt capăt al canapelei şi începem să discutăm lucruri mai personale. Ea zice că are doi copii care merg la şcoala elementară Roosevelt, cît despre Larry, el e şofer şi uneori lipseşte cîte o săptămînă, două. Fie în nord, la Seattle, fie în sud, la L.A. şi uneori poate la Phoenix. E plecat tot timpul. Îmi zice că l-a cunoscut pe Larry cînd erau în liceu. Zicea că e mîndră de faptul că s-a ţinut de şcoală. Ei, şi nu peste mult timp rîde scurt de ceva ce spusesem. Ceva ce putea fi interpretat eventual în două feluri. Apoi mă întreabă dacă o ştiu pe-aia cu vînzătorul ambulant de pantofi care-i face o vizită unei văduve. Rîdem amîndoi, după care îi spun una un pic mai deocheată. La care ea rîde de se strică şi-şi aprinde încă o ţigară. Apoi, se-ntîmplă că dintr-una-n alta, mă-nţelegi.

Am sărutat-o, ce mai. I-am aşezat capul pe spătarul canapelei şi am sărutat-o şi numai ce-i simt limba strecurîndu-se în gura mea. Înţelegi ce zic? Poţi să o duci aşa şi să respecţi toate regulile, apoi deodată nu mai contează nimic. Pur şi simplu dă ghinionul peste tine, ştii?

Dar totul a durat foarte puţin. Iar după aia, ea zice:

„Probabil mă crezi curvă sau aşa ceva“ şi pleacă.

Eram atît de agitat, ştii? Am aranjat canapeaua şi-am întors pernele. Am împăturit toate ziarele şi am spălat pînă şi ceştile din care am băut. Am curăţat şi ibricul în care făcusem cafeaua. Şi-n tot timpul ăsta mă gîndeam cum o să dau ochii cu maică-ta. Mi-era frică.

Ei, aşa a-nceput. Maică-ta şi cu mine am dus-o ca şi pînă atunci. Dar eu am început să mă întîlnesc regulat cu femeia aia.

Femeia care stătea mai încolo la bar coborî de pe scaun. Făcu vreo cîţiva paşi spre centrul ringului şi începu să danseze. Dădea din cap dintr-o parte-n alta şi pocnea din degete. Barmanul se opri din preparatul băuturilor. Femeia ridică braţele deasupra capului şi începu să se învîrtă într-un mic cerc în mijlocul ringului. Apoi se opri, iar barmanul se întoarse la ale lui.

— Ai văzut? m-a întrebat tata.

Dar eu n-am scos nici un cuvînt.

— Deci aşa s-a întîmplat, mi-a zis. Larry avea programul ăla şi mă duceam la ea ori de cîte ori aveam ocazia. Îi spuneam maică-tii că mă duc ba-ntr-o parte, ba-n alta.

Şi-a scos ochelarii şi a închis ochii.

— N-am mai spus asta nimănui.

N-aveam ce răspunde la replica asta. M-am uitat afară spre pistă şi apoi la ceas.

— Ascultă, mi-a zis. La cît îţi pleacă avionul? Nu poţi să iei altul? Hai să-ţi fac cinste cu încă unul, Les. Mai comandă un rînd. O să mă grăbesc. Termin într-un minut. *Ascultă*, mi-a zis. Avea poza lui în dormitor, lîngă pat. La început m-a deranjat să-i văd fotografia acolo. Dar după o vreme m-am obişnuit. Înţelegi cum se obişnuieşte omul cu toate? A clătinat din cap. Nici nu-ţi vine să crezi. Ei, şi totul s-a terminat prost. Ştii asta. Ai aflat.

— Ştiu doar ce-mi spui tu, am zis.

— O să-ţi spun, Les. O să-ţi spun care-i lucrul cel mai important aici. Vezi, sînt nişte lucruri. Lucruri mai importante decît faptul că m-a părăsit maică-ta. Ia ascultă. O dată eram în pat. Trebuie să fi fost cam pe la amiază. Stăteam pur şi simplu şi discutam. Poate că eu moţăiam. Era starea aia ciudată, ceva între visare şi moţăială, ştii? În acelaşi timp însă îmi spuneam că ar fi bine să-mi aduc aminte că peste puţin timp trebuie să mă scol să plec. Deci cam asta făceam cînd se aude o maşină intrînd pe alee şi cineva care coboară şi trînteşte portiera.

„Dumnezeule!", ţipă ea. „E Larry!"

Cred că mi-am pierdut capul. Îmi amintesc vag cum mă gîndeam că dacă fug pe uşa din spate, o să mă prindă la zidul cel mare din fundul grădinii şi poate o să mă omoare. Sally

scoate un sunet ciudat. Ca şi cum s-ar sufoca. Are capotul pe ea, dar e desfăcut, şi stă în bucătărie clătinînd din cap. Şi toate astea se întîmplă deodată, înţelegi? Deci, iată-mă, aproape gol, cu hainele în mînă, în timp ce Larry deschide uşa de la intrare. Ei bine, şi atunci sar. Sar drept prin fereastra lor mare, drept prin sticlă.

— Ai scăpat? am zis eu. Nu s-a luat după tine?

Tata s-a uitat la mine de parcă n-aş fi fost în toate minţile. Apoi a început să fixeze paharul gol. Eu m-am uitat la ceas, m-am întins. Aveam o uşoară durere în spatele ochilor.

Am spus:

— Cred c-ar trebui să mă cam duc să mă îmbarc.

Mi-am trecut mîna peste barbă şi mi-am aranjat gulerul.

— Ea e tot în Redding? întreb. Femeia aia, vreau să spun.

— Nu ştii nimic, nu? mi-a zis taică-meu. Nu ştii absolut nimic. Nu ştii decît să vinzi cărţi.

Cam era timpul să plec.

— Ah, Doamne, ce rău îmi pare, mi-a zis. Chestia e că omul a clacat. S-a aşezat pe jos şi a-nceput să plîngă. Ea a rămas în bucătărie. Şi-a tras porţia de plîns acolo. S-a lăsat în genunchi şi a-nceput să se roage, temeinic şi cu voce tare, ca bărbatul s-o audă.

Taică-meu a vrut să mai spună ceva. S-a răzgîndit însă şi a început să clatine din cap. Poate că aştepta să spun eu ceva.

Apoi a zis:

— Nu, trebuie să prinzi avionul.

L-am ajutat să-şi îmbrace haina şi am ieşit, eu ţinîndu-l de braţ.

— Te duc la un taxi, am zis.

El spuse:

— Lasă că te conduc eu.

— Nu-i nevoie, am zis. Poate data viitoare.

Am dat mîna. De-atunci nu l-am mai văzut. În drum spre Chicago, mi-am amintit că uitasem punga cu daruri la bar. Nu conta. Mary n-avea nevoie de bomboane, Almond Roca sau indiferent ce altă marcă.

Asta a fost anul trecut. Acum are şi mai puţină nevoie de ele.

Baia

Sîmbătă după-amiază, mama se duse cu maşina la cofetăria de la mall. După ce se uită într-un registru cu foile parţial desprinse, în care erau lipite cu bandă adezivă fotografii cu torturi, comandă unul de ciocolată, cum îi plăcea copilului. Tortul pe care-l alesese era decorat cu o navă spaţială şi o rampă de lansare sub o spuzeală de stele albe. Numele SCOTTY avea să fie scris cu glazură verde, ca şi cînd ar fi fost numele navei spaţiale.

Cofetarul asculta gînditor în timp ce mama îi spunea că Scotty împlinea opt ani. Era un bărbat în vîrstă, cofetarul ăsta, şi purta un şorţ ciudat şi greu cu bretele care îi treceau pe sub braţe şi în jurul spatelui, după care se încrucişau din nou în faţă, legate într-un nod foarte gros. Ascultînd-o pe femeie, îşi ştergea mîinile de partea din faţă a şorţului şi îi urmărea buzele în timp ce ea studia mostrele şi vorbea.

O lăsă în voie. Nu se grăbea.

Mama alese tortul cu nava spaţială, apoi îi dădu cofetarului numele ei şi numărul de telefon. Tortul avea să fie gata luni dimineaţa, cu suficient timp înainte de petrecerea de luni după-masa. Doar atît se osteni cofetarul să

spună. Fără politeţuri, doar un schimb de replici scurte, informaţii minime, nimic altceva decît strictul necesar.

Luni dimineaţă, băiatul mergea spre şcoală. Era în compania altui băiat, cei doi pasîndu-şi o pungă de chips-uri. Băiatul cu ziua de naştere încerca să-l facă pe celălalt să spună ce cadou avea să-i aducă.

La o intersecţie, băiatul cu ziua de naştere coborî de pe bordură fără să se uite şi fu lovit în clipa următoare de o maşină. Căzu pe-o parte, cu capul în rigolă şi picioarele pe stradă, mişcîndu-se de parcă ar fi escaladat un perete.

Celălalt băiat rămase cu punga de chips-uri în mînă. Se întreba dacă să termine punga sau să plece mai departe spre şcoală.

Băiatul cu ziua de naştere nu plînse. Dar nici nu vru să mai vorbească. Nu răspunse cînd celălalt băiat îl întrebă cum e să te lovească maşina. Băiatul cu ziua de naştere se ridică de jos şi o porni înapoi spre casă, la care celălalt îi făcu semn cu mîna şi o porni mai departe spre şcoală.

Băiatul cu ziua de naştere îi povesti mamei sale ce păţise. Se aşezară împreună pe canapea. Ea îi ţinea mîinile în poală. Stătea aşa cînd băiatul îşi trase deodată mîinile şi se întinse pe spate.

Desigur, petrecerea aniversară n-a mai avut loc. Băiatul cu ziua de naştere a ajuns, în

schimb, la spital. Mama stătea lîngă patul lui. Aştepta ca băiatul să se trezească. Tatăl veni în fugă de la birou. Se aşeză lîngă mamă. Aşa că acum aşteptau amîndoi ca băiatul să se trezească. Au aşteptat ore în şir, apoi tatăl plecă acasă să facă o baie.

Bărbatul se duse acasă cu maşina. Conduse cu viteză mai mare decît ar fi trebuit. Dusese o viaţă plină pînă atunci. Avusese parte de muncă, de un copil şi de familie. Bărbatul fusese norocos şi fericit. Dar frica îl făcuse să-şi dorească o baie.

Intră pe alee. Rămase în maşină încercînd să-şi pună picioarele în mişcare. Copilul fusese lovit de o maşină şi era la spital, dar avea să-şi revină. Bărbatul ieşi din maşină şi se duse la uşă. Cîinele lătra, iar telefonul suna. Continuă să sune în timp ce bărbatul descuie uşa şi pipăi după întrerupător.

Ridică receptorul. Zise:

— Abia am intrat pe uşă!

— Am un tort neridicat.

Atît zise vocea de la capătul firului.

— Ce spuneţi? întrebă tatăl.

— Tortul, zise vocea. Şaisprezece dolari.

Soţul ţinu receptorul la ureche, încercînd să înţeleagă. Spuse:

— Nu ştiu despre ce-i vorba.

— Nu-mi serviţi chestia asta, spuse vocea.

Soţul închise telefonul. Se duse în bucătărie şi-şi turnă nişte whiskey. Apoi sună la spital.

Starea copilului era neschimbată.

În timp ce se umplea cada, bărbatul îşi dădu cu spumă pe faţă şi se bărbieri. Era în cadă cînd auzi din nou telefonul. Ieşi din apă şi alergă prin casă zicînd „Ce dobitoc, ce dobitoc", pentru că nu ar fi trecut prin toate astea dacă ar fi rămas la spital. Ridică receptorul şi strigă:

— Alo!

Vocea spuse:

— E gata.

Tatăl se întoarse la spital după miezul nopţii. Soţia stătea pe scaunul de lîngă pat. Îşi ridică ochii spre soţ, apoi privi spre copil. De un dispozitiv de deasupra patului atîrna o sticlă de la care cobora un tub pînă la copil.

— Ce-i asta? întrebă tatăl.

— Glucoză, spuse mama.

Soţul îşi aşeză mîna pe ceafa femeii.

— O să se trezească, spuse bărbatul.

— Ştiu, zise femeia.

După puţin timp, bărbatul zise:

— Du-te acasă că te schimb eu.

Femeia scutură din cap.

— Nu, zise ea.

— Zău, spuse el. Du-te acasă o vreme. Nu trebuie să-ţi faci griji. Doarme, asta-i tot.

O asistentă deschise uşa. Îi salută printr-o înclinare a capului şi se duse la pat. Îi scoase braţul stîng de sub cuverturi şi îşi puse degetele

pe încheietură. Îi așează brațul la loc sub cuverturi și scrise ceva în fișa de la capul patului.

— Cum e? întrebă mama.

— Stabil, spuse asistenta. Apoi adăugă: Doctorul o să revină imediat.

— Tocmai ziceam că poate ar trebui să meargă acasă să se odihnească puțin, spuse bărbatul. După ce vine doctorul.

— Da, ar putea, zise asistenta.

Femeia spuse:

— Să vedem ce zice doctorul.

Își duse mîna la ochi și își lăsă capul în jos.

— Sigur, spuse asistenta.

Tatăl se uită lung la fiul său, în timp ce pieptul micuț i se ridica și cobora sub cuverturi. Îi era și mai frică acum. Începu să clatine din cap. Își spuse cam așa: Copilul e bine. În loc să doarmă acasă, doarme aici. Somnul e același, indiferent de loc.

Intră doctorul. Dădu mîna cu bărbatul. Femeia se ridică de pe scaun.

— Ann, spuse doctorul și salută din cap. Doctorul zise:

— Hai să vedem ce mai face.

Se duse la pat și atinse încheietura mîinii băiatului. Îi ridică o pleoapă, apoi pe cealaltă. Dădu la o parte cuverturile și-i ascultă inima. Apăsă cu degetele din loc în loc pe corp și studie fișa de observație. Notă ora, scrise ceva în fișă, apoi se uită gînditor la mamă și la tată.

Doctorul era un bărbat chipeş. Avea pielea umedă şi bronzată. Purta un costum cu vestă, o cravată viu colorată, iar la cămaşă avea butoni.

Mama îşi spunea cam aşa: Vine dintr-un loc cu public. A primit o medalie specială.

Doctorul spuse:

— N-avem motive să sărim în sus de bucurie, dar nici să ne îngrijorăm. Ar trebui să se trezească în curînd. Doctorul se uită din nou la băiat. O să ştim mai multe după ce vin analizele.

— O, nu, spuse mama.

Doctorul zise:

— Uneori apar cazuri din astea.

Tatăl zise:

— Atunci, nu i-aţi spune comă?

Tatăl aşteptă privindu-l pe doctor.

— Nu, nu vreau să-i spun aşa, zise doctorul. Doarme. E ceva întremător. Organismul face ceea ce trebuie să facă.

— E-n comă, spuse mama. Un fel de comă.

Doctorul zise:

— Nu i-aş spune aşa.

Luă mîinile femeii şi le bătu uşor cu palma. Apoi dădu mîna cu bărbatul.

Femeia îşi puse degetele pe fruntea băiatului şi le ţinu acolo o vreme.

— Cel puţin n-are febră, spuse ea. Apoi adăugă: Nu ştiu. Vezi şi tu.

Bărbatul îşi puse degetele pe fruntea băiatului. Zise:

— Cred că n-are.

Femeia mai stătu o vreme acolo, frămîntîndu-şi buza cu dinţii. Apoi se duse şi se aşeză pe scaun.

Soţul se aşeză pe scaunul de alături. Voia să mai spună ceva. Dar nu avea idee ce. Îi luă mîna şi şi-o aşeză în poală. Aceasta îl făcu să se simtă mai bine. Îl făcu să se simtă ca şi cînd i-ar vorbi. Au stat aşa o vreme, în tăcere, uitîndu-se la băiat. Din cînd în cînd, el îi strîngea mîna, pînă ce ea şi-o retrase.

— M-am rugat, spuse ea.

— Şi eu, zise tatăl. Şi eu m-am rugat.

O asistentă se întoarse şi verifică debitul perfuziei.

Un medic intră şi îşi spuse numele. Doctorul acesta purta mocasini.

— O să-l ducem jos să-i mai facem nişte radiografii, zise el. Vrem să-i facem şi o tomografie.

— Tomografie?

Stătea în picioare între doctorul cel nou şi pat.

— O nimica toată, zise el.

— Dumnezeule, spuse ea.

Intrară doi brancardieri. Duceau un fel de pat pe roţi. Îi scoaseră băiatului perfuzia şi-l traseră pe chestia aceea cu roţi.

Pe băiat îl aduseră înapoi imediat după răsăritul soarelui. Mama şi tatăl îi urmară pe brancardieri în lift şi apoi în cameră. Părinţii îşi ocupară din nou locurile de lîngă pat.

Au aşteptat toată ziua aceea. Băiatul nu s-a trezit. Doctorul a revenit şi l-a mai examinat o dată, apoi a plecat după ce a spus aceleaşi cîteva lucruri. Au venit cîteva asistente. Au venit cîţiva doctori. A venit un asistent care i-a luat sînge.

— Nu înţeleg, îi spuse mama.

— Aşa a spus doctorul, zise asistentul.

Mama se duse la fereastră şi privi afară spre parcare. Maşini cu farurile aprinse intrau şi ieşeau. Stătea la fereastră cu mîinile pe pervaz.

Îşi spunea cam aşa: Avem un necaz, un necaz mare.

Îi era frică.

Văzu o maşină şi o femeie cu o haină lungă urcîndu-se în ea. Îşi închipui că ea e femeia. Îşi închipui că pleacă de acolo altundeva.

Veni doctorul. Părea mai bronzat şi mai sănătos ca niciodată. Se duse la pat şi-l examină pe băiat. Zise:

— Semnele sînt bune. Totu-i în regulă.

Mama zise:

— Dar doarme.

— Da, spuse doctorul.

Soţul zise:

— E obosită. N-a mîncat nimic.

Doctorul zise:

— Ar trebui să se odihnească. Ar trebui să mănînce. Ann, spuse doctorul.

— Vă mulţumesc, zise soţul.

Dădu mîna cu doctorul, iar acesta îi bătu pe umeri şi plecă.

— Cred că unul din noi ar trebui să meargă acasă să mai arunce o privire pe-acolo, spuse bărbatul. Trebuie hrănit cîinele.

— Sună-i pe vecini, zise soţia. Îl hrănesc ei dacă-i rogi.

Încercă să se gîndească cine. Închise ochii şi încercă să se gîndească la orice. După un timp, zise:

— Poate c-o să mă duc eu. Poate că dacă nu stau aici de veghe, o să se trezească. Poate că de-asta nu se trezeşte, din cauză că stau de veghe.

— S-ar putea, spuse soţul.

— Mă duc acasă să fac o baie şi să pun ceva curat pe mine, zise femeia.

Îşi luă poşeta. El îi ţinu haina să se îmbrace. Ea se duse la uşă, de unde privi înapoi. Se uită la copil, apoi la tată. Soţul dădu din cap şi-i zîmbi.

Trecu de camera asistentelor şi mai departe, pînă la capătul coridorului, unde coti şi văzu o mică sală de aşteptare în care se afla o familie, toţi aşezaţi în fotolii de răchită, un

bărbat în cămaşă kaki şi o şapcă de baseball dată pe ceafă, o femeie corpolentă în rochie de casă şi papuci, o fată în jeanşi cu părul prins în zeci de codiţe împletite strîns, masa plină de ambalaje de mîncare, pahare de polistiren, beţe de amestecat cafeaua şi plicuri de sare şi piper.

— Nelson, spuse femeia. E-n legătură cu Nelson?

Femeia făcu ochii mari.

— Spuneţi-mi, doamnă, zise femeia. E-n legătură cu Nelson?

Femeia încerca să se ridice din fotoliu. Bărbatul o ţinea însă pe după umeri.

— Gata, gata! spuse bărbatul.

— Mă scuzaţi, zise mama. Eu caut liftul. Fiul meu e-n spital. Şi nu găsesc liftul.

— Liftul e acolo, zise bărbatul şi arătă cu degetul în direcţia lui.

— Fiul meu a fost lovit de o maşină, spuse mama. Dar o să se facă bine. Acum e în stare de şoc, dar ar putea să fie şi un fel de comă. Asta ne îngrijorează, partea cu coma. Ies puţin. Poate c-o să fac o baie. Dar soţul meu stă cu el. Îl veghează. S-ar putea să se producă o schimbare în lipsa mea. Mă numesc Ann Weiss.

Omul îşi schimbă poziţia pe scaun. Clătină din cap. Spuse:

— Nelson al nostru.

Intră pe alee. Cîinele veni în fugă din spatele casei. Alergă în cercuri pe iarbă. Femeia închise

ochii şi îşi lăsă capul pe volan. Ascultă ticăitul motorului.

Coborî din maşină şi se duse la uşă. Deschise o conservă şi hrăni cîinele. Se aşeză pe canapea cu ceaiul.

Sună telefonul:

— Da! spuse. Alo!

— Doamna Weiss? se auzi o voce de bărbat.

— Da, zise ea. Sînt doamna Weiss. E-n legătură cu Scotty? întrebă.

— Scotty, spuse vocea. E-n legătură cu Scotty, spuse vocea. E vorba despre Scotty, da.

Le spun fetelor că plecăm

Bill Jamison fusese dintotdeauna prieten la cataramă cu Jerry Roberts. Cei doi au crescut în partea de sud a oraşului, lîngă vechiul teren de bîlci, au fost colegi în şcoala primară şi gimnaziu, apoi mai departe la liceul Eisenhower, unde şi-au ales cît mai multe cursuri comune, şi-au purtat unul altuia cămăşile, puloverele şi pantalonii cu ţinte, au curtat şi au fript aceleaşi fete – nu neapărat în această ordine.

Vara lucrau împreună – la spălat de piersici, cules de cireşe, întins hamei pe spaliere, orice aducea nişte bani, dar nu şi un şef care să-ţi stea în coastă. Apoi au cumpărat o maşină împreună. În vara dinaintea ultimului an de liceu, au pus mînă de la mînă şi au cumpărat un Plymouth roşu, fabricaţie 1954, cu 325 $.

Au folosit-o în comun. Aranjamentul a funcţionat de minune.

Dar Jerry s-a căsătorit înainte de sfîrşitul primului semestru şi a abandonat şcoala pentru a se angaja permanent la Robby's Mart.

Bill umblase şi el cu fata aceea. O chema Carol şi se înţelegea bine cu Jerry, iar Bill mergea pe la ei de cîte ori se ivea ocazia.

Faptul că avea prieteni căsătoriţi îl făcea să se simtă mai bătrîn. Se ducea la masa de prînz sau la cină, după care ascultau Elvis, Bill Haley sau The Comets.

Uneori însă, Carol şi Jerry începeau să se giugiulească cu Bill de faţă, iar el trebuia să se ridice, să se scuze şi să meargă pînă la benzinăria Dezorn's să cumpere Coca-Cola, pentru că nu avea unde să stea decît pe singurul pat din apartament, un jaf care ajunsese în camera de zi. Sau, alteori, Jerry şi Carol o porneau spre baie, iar Bill trebuia să se mute în bucătărie pretinzînd că-l interesează dulapurile şi frigiderul şi încercînd să nu asculte.

Aşa că încetă să mai meargă atît de des; apoi, în iunie, termină şcoala, se angajă la fabrica Darigold şi se înrolă în Garda Naţională. După un an avea propria rută de lapte şi o relaţie stabilă cu Linda. Astfel că Bill şi Linda se duceau în vizită acasă la Jerry şi Carol, beau bere şi ascultau discuri.

Carol şi Linda se înţelegeau bine, iar Bill s-a simţit flatat cînd Carol i-a spus confidenţial că Linda este „o fată ca lumea".

Şi lui Jerry îi plăcea de Linda. „E o tipă grozavă", i-a spus Jerry.

Cînd Bill şi Linda s-au căsătorit, Jerry le-a fost cavaler de onoare. Masa a avut desigur loc la hotelul Donnelly, unde Jerry şi Bill şi-au dat în petic, s-au luat de braţ şi au dat pe gît nenumărate pahare de punci alcoolizat. Dar, la

un moment dat, în mijlocul fericirii generale, Bill s-a uitat la Jerry şi s-a gîndit cît de bătrîn arăta acesta, mult peste cei douăzeci şi doi de ani ai săi. La data respectivă Jerry era fericitul tată a doi copii, fusese avansat director adjunct la Robby's, iar Carol era din nou cu burta la gură.

Se vedeau în fiecare sîmbătă şi duminică, uneori chiar mai des, de sărbători. Dacă vremea era frumoasă, se adunau la Jerry unde făceau hot-dog la grătar şi lăsau copiii de capul lor în bazinul cu apă mică pe care Jerry îl cumpărase pe mai nimic de la Mart, ca de altfel o mulţime de alte lucruri.

Jerry avea o casă frumoasă. Era amplasată pe un deal de unde se vedea rîul Naches. Mai erau cîteva case, dar nu prea aproape una de alta. Jerry o ducea bine. Cînd Bill, Linda, Jerry şi Carol se adunau, aceasta se întîmpla întotdeauna acasă la Jerry, pentru că Jerry avea grătarul, discurile şi prea mulţi copii de cărat după el.

Era într-o duminică, acasă la Jerry, cînd s-a întîmplat.

Fetele făceau curăţenie prin bucătărie. Fetiţele lui Jerry se jucau în curte aruncînd cu o minge de plastic în bazin, ţipînd şi împroşcînd cu apă.

Jerry şi Bill şedeau în şezlongurile de pe terasă, bînd bere şi nefăcînd nimic.

Vorbea aproape numai Bill: despre cunoscuţi, despre Darigold, despre Pontiac-ul Catalina cu patru uşi pe care se gîndea să-l cumpere.

Jerry se uita cînd la frînghia de rufe, cînd la Chevrolet-ul model '68 hardtop din garaj. Bill se gîndea că Jerry devenea tot mai profund cum privea aşa tot timpul şi abia dacă scotea vreo vorbă.

Bill se foi pe scaun şi îşi aprinse o ţigară. Spuse:

— S-a-ntîmplat ceva, bărbate? Adică, înţelegi.

Jerry îşi termină berea, apoi turti cutia. Ridică din umeri.

— Ştii cum e, zise el.

Bill aprobă din cap.

Apoi Jerry spuse:

— Ce-ai zice de-o tură?

— Sună bine, zise Bill. Mă duc să le spun fetelor că plecăm.

Au luat-o pe şoseaua care duce la Gleed de-a lungul rîului Naches, cu Jerry la volan. Era o zi însorită şi caldă, iar vîntul intra prin geamurile deschise.

— Încotro mergem? întrebă Bill.

— Hai să dăm o bilă.

— S-a făcut, spuse Bill.

Se simţea mult mai bine doar văzîndu-l pe Jerry că se luminează.

— Bărbaţii trebuie să mai iasă, spuse Jerry. Se uită la Bill. Mă-nţelegi?

Bill înţelegea. Şi lui îi plăcea să iasă cu prietenii de la fabrică la campionatul de popice de vineri seara. Îi plăcea să se oprească de două ori pe săptămînă în drum spre casă la bere cu Jack Broderick. Ştia că bărbaţii trebuie să mai iasă.

— Încă-s în formă, spuse Jerry oprind pe pietrişul din faţa centrului de divertisment.

Intrară, Bill ţinîndu-i uşa lui Jerry, iar Jerry lovindu-l uşor cu pumnul în stomac pe Bill cînd trecu pe lîngă el.

— Salutare!

Acesta era Riley.

— Hei, cum o mai duceţi, măi băieţi?

Riley ieşea de după tejghea şi venea zîmbind spre ei. Era un bărbat corpolent. Purta o cămaşă înflorată cu mîneci scurte care îi atîrna peste blugi. Riley zise:

— Deci cum o mai duceţi, măi băieţi?

— A, taci naibii şi dă-ne cîte-o Oly[1], zise Jerry, făcîndu-i cu ochiul lui Bill. Deci cum o mai duci, Riley? făcu Jerry.

Riley zise:

— Deci ce mai faceţi, măi băieţi? Pe unde-aţi dispărut? Vă mai pică, măi băieţi, cîte ceva? Jerry, ultima oară cînd te-am văzut, nevastă-ta era borţoasă în luna a şasea.

---

1. Olympia – marcă de bere (n. tr.).

Jerry stătu cîteva momente clipind.

— Deci ce se-aude cu berile alea? zise Bill.

Se aşezară lîngă fereastră. Jerry spuse:

— Ce fel de loc e ăsta, Riley, de nu-i picior de fată duminica după-masa?

Riley rîse:

— Cred că-s la biserică toate şi se roagă să le pice cîte-o de-aia.

Au băut cinci cutii de bere fiecare şi le-a luat două ore ca să joace trei partide de biliard şi două de snooker, în timp ce Riley stătea pe un scaun de bar vorbind şi privindu-i cum joacă, iar Bill se tot uita cînd la ceas, cînd la Jerry.

Bill zise:

— Ce crezi, Jerry? Vreau să zic, ce crezi? zise Bill.

Jerry îşi goli cutia de bere, o turti, apoi rămase o vreme învîrtind-o în mînă.

Din nou pe şosea, Jerry o călcă – accelerări scurte pînă la o sută treizeci, o sută patruzeci. Tocmai depăşiseră o camionetă veche plină cu mobilă cînd le văzură pe cele două fete.

— Ia te uită! spuse Jerry încetinind. Mi-ar plăcea aşa ceva.

Jerry mai merse vreun kilometru şi jumătate, apoi trase pe dreapta.

— Hai să ne-ntoarcem, spuse Jerry. Hai să-ncercăm.

— Dumnezeule, spuse Bill. Nu ştiu, zău.

— Mi-ar plăcea, zise Jerry.

— Mda, dar nu ştiu, zău, făcu Bill.

— Pentru numele lui Dumnezeu, zise Jerry.

Bill se uită la ceas, apoi de jur împrejur. Zise:

— Tu vorbeşti. Eu am ruginit.

Jerry claxonă cînd întoarse maşina cu o smucitură.

Cînd ajunse aproape în dreptul fetelor, încetini. Trase Chevrolet-ul pe dreapta, pe partea cealaltă. Fetele îşi văzură de drum pe bicicletele lor, dar schimbară priviri şi începură să rîdă. Cea dinspre drum era brunetă, înaltă şi mlădioasă. Cealaltă avea părul deschis la culoare şi era mai scundă. Amîndouă purtau şorturi şi maiouri cu spatele gol.

— Nişte curve, spuse Jerry.

Aşteptă să treacă maşinile ca să poată întoarce.

— Eu o iau pe brunetă, spuse el. Mai spuse: Aia mică e a ta.

Bill îşi frecă spatele de spătarul scaunului şi îşi duse mîna la nas să-şi aşeze mai bine ochelarii de soare.

— Oricum n-or să facă nimic, spuse Bill.

— Or să fie pe partea ta, spuse Jerry.

Întoarse maşina şi o porni înapoi.

— Pregăteşte-te, zise Jerry.

— Salut, spuse Bill în timp ce fetele pedalau. Pe mine mă cheamă Bill, zise el.

— Drăguţ, spuse bruneta.

— Unde vă duceţi? întrebă Bill.

Fata nu răspunse. Cea mică rîse. Pedalară mai departe, iar Jerry conduse mai departe pe lîngă ele.

— Ei, haideţi. Unde vă duceţi? întrebă Bill.

— Nicăieri, spuse cea mică.

— Şi unde-i nicăieri ăsta? întrebă Bill.

— Ai vrea tu să ştii, spuse cea mică.

— Eu v-am spus cum mă cheamă, spuse Bill. Dar pe voi? Pe prietenul meu îl cheamă Jerry, zise Bill.

Fetele schimbară priviri şi începură să rîdă.

O maşină veni din spate. Şoferul claxonă.

— Băgaţi-l-ai în cur! strigă Jerry.

Trase puţin spre dreapta şi lăsă maşina să treacă. Apoi reveni în dreptul fetelor.

Bill zise:

— Vă luăm noi în maşină. Vă ducem unde vreţi. Promitem. Cred c-aţi obosit să tot mergeţi pe biciclete. Păreţi obosite. Prea mult efort strică. Mai ales la fete.

Fetele rîseră.

— Vedeţi? zise Bill. Acum spuneţi-ne cum vă cheamă.

— Eu sînt Barbara şi ea-i Sharon, spuse cea mică.

— Foarte bine! zise Jerry. Acum află unde se duc.

— Şi unde mergeţi voi, fetelor? zise Bill. Barb?

Fata rîse.

— Nicăieri, spuse ea. Pe drum.

— Unde pe drum?

— Vrei să le spun? o întrebă ea pe cealaltă fată.

— Nu-mi pasă, spuse cealaltă fată. N-are importanţă, zise ea. Oricum nu merg cu nimeni nicăieri, zise cea care se numea Sharon.

— Unde vă duceţi? întrebă Bill. Vă duceţi la Stînca Pictată?

Fetele rîseră.

— Acolo se duc! spuse Jerry.

Acceleră Chevy-ul, după care trase mult pe dreapta, astfel că fetele trebuiră să vină pe partea lui.

— Nu mai fiţi aşa, spuse Jerry. Zise: Ei, haideţi. Zise: Am făcut prezentările.

Fetele pedalară mai departe.

— N-o să vă muşc! strigă Jerry.

Bruneta îi întoarse privirea. Lui Jerry i se păru că se uită la el cu subînţeles. Dar cu fetele nu ştii niciodată.

Jerry ţîşni înapoi pe şosea împroşcînd pămînt şi pietriş de sub roţi.

— Pe curînd! strigă Bill şi acceleră.

— Am pus laba pe ele, spuse Jerry. Ai văzut cum s-a uitat pizda aia la mine?

— Nu ştiu, zău, zise Bill. Poate c-ar trebui s-o tăiem spre casă.

— Totu-i aranjat! spuse Jerry.

Trase pe dreapta sub nişte copaci. Şoseaua se bifurca aici, la Stînca Pictată, un drum

mergînd spre Yakima, celălalt, spre Naches, Enumclaw, trecătoarea Chinook şi Seattle.

La vreo sută de metri de şosea se ridica o colină stîncoasă înaltă, povîrnită şi neagră, parte dintr-un lanţ de dealuri nu prea mari, brăzdată de poteci şi mici grote cu pereţii pictaţi ici şi colo cu inscripţii indiene. Spre şosea era un perete abrupt, acoperit complet de inscripţii cum ar fi: NACHES 67, RÎŞII DIN GLEED, IISUS MÎNTUIEŞTE, BĂTEŢI-I PE YAKIMANI, POCĂIŢI-VĂ.

Stăteau în maşină fumînd. Ţînţarii intrau şi încercau să-i ciupească de mîini.

— Mi-ar fi plăcut o bere acum, spuse Jerry. Chiar că aş fi ras o bere, spuse el.

Bill zise:

— Şi eu.

Apoi se uită la ceas.

Cînd apărură fetele, Jerry şi Bill ieşiră din maşină. Se rezemară de aripa din faţă.

— Nu uita, spuse Jerry îndepărtîndu-se de maşină, bruneta-i a mea. Tu o iei pe cealaltă.

Fetele lăsară bicicletele şi începură să urce pe o potecă. Dispărură după o cotitură şi apoi apărură din nou ceva mai sus. Stăteau acolo privind în vale.

— De ce vă ţineţi după noi? le strigă bruneta.

Jerry o luă în sus pe potecă.

Fetele se răsuciră şi porniră mai departe mărind pasul.

Jerry şi Bill continuară să meargă în pas lejer. Bill fuma, oprindu-se din cînd în cînd să tragă cîte un fum mai adînc. La o cotitură a potecii, se uită înapoi şi întrezări maşina.

— Mişcă! zise Jerry.

— Vin, spuse Bill.

Continuară să urce. Dar Bill trebui să-şi tragă sufletul. Acum nu mai vedea maşina. Nu mai vedea nici şoseaua. La stînga şi pînă departe în vale vedea rîul Naches ca o fîşie de staniol.

Jerry zise:

— Tu ia-o la dreapta şi eu merg drept înainte. O să le tăiem calea la frecangioaicele astea.

Bill aprobă din cap. Îşi pierduse suflul de tot şi nu mai putea vorbi.

Mai urcă o vreme, apoi poteca începu să coboare, cotind spre vale. Se uită într-acolo şi le văzu pe fete. Le văzu ghemuite după o stîncă. Poate că zîmbeau.

Bill scoase o ţigară. Dar nu o putu aprinde. Apoi apăru Jerry. După aceea nu a mai contat.

Bill nu voise decît să frigă ceva. Sau doar să le vadă goale. Din partea lui însă era în regulă dacă nu ieşea nimic.

Nu ştiuse nici o clipă ce voia Jerry. Dar totul începu şi se termină cu o piatră. Jerry folosi aceeaşi piatră pentru ambele fete, mai întîi asupra celei pe care o chema Sharon, apoi asupra celei care ar fi trebuit să fie a lui Bill.

După blugi

Edith Packer avea casca de la casetofon în ureche şi fuma o ţigară de-a lui. Televizorul mergea cu sonorul închis, iar ea stătea pe canapea cu picioarele strînse dedesubt, răsfoind o revistă. Cînd James Packer veni din camera de oaspeţi, pe care o transformase în birou, Edith Packer îşi scoase casca din ureche. Puse ţigara în scrumieră, întinse un picior şi începu să-şi mişte degetele în semn de salut.

— Mergem sau nu? întrebă el.

— Eu merg, zise ea.

Lui Edith Packer îi plăcea muzica clasică. Lui James Packer, nu. El era contabil pensionar. Dar încă mai ţinea contabilitatea pentru nişte clienţi mai vechi şi, cînd făcea asta, nu-i plăcea să audă muzică.

— Dacă mergem, atunci să mergem.

Se uită la televizor, apoi îl stinse.

— Eu merg, spuse ea.

Închise revista şi se ridică. Ieşi din cameră şi se duse în spate.

El o urmă pentru a vedea dacă uşa din spate era încuiată şi dacă lumina de pe verandă era aprinsă. Apoi aşteptă o bună bucată de vreme în camera de zi.

Pînă la centrul social-cultural erau zece minute de mers cu mașina, ceea ce însemna că aveau să piardă primul joc.

Locul unde parca de obicei James era ocupat de o dubă veche cu inscripții pe ea, așa că a trebuit să tot meargă pînă la capătul cvartalului.

— Multe mașini în seara asta, zise Edith.

El răspunse:

— N-ar fi fost așa de multe dacă am fi venit la timp.

— Ba tot așa de multe ar fi fost. Atîta că nu le-am fi văzut.

Îl ciupi, tachinîndu-l, de mînecă.

El spuse:

— Edith, dacă vrem să jucăm bingo, trebuie să venim la timp.

— Șșș, făcu Edith.

Găsi un loc și parcă acolo. Opri motorul și stinse luminile. Zise:

— Cred că-n seara asta n-o să am noroc. Cînd îi făceam taxele lui Howard mi s-a părut c-o să am. Dar acum simt că n-am. Ăsta nu-i noroc, să trebuiască să mergi aproape un kilometru pe jos doar ca să joci.

— Ține-te aproape de mine, spuse Edith Packer. O să simți norocul.

— Încă nu-l simt, spuse James. Încuie ușa.

Bătea un vînt rece. El își trase fermoarul jachetei pînă sus, în timp ce ea își strînse

haina la piept. Se auzeau valurile spărgîndu-se de stîncile de la poalele falezei din spatele clădirii.

— Mai întîi o să fumez o ţigară de la tine, zise ea.

Se opriră sub felinarul de la colţul străzii. Era un felinar stricat şi fusese ancorat cu sîrmă. Sîrmele se mişcau în vînt aruncînd umbre pe asfalt.

— Cînd o să te laşi? întrebă el aprinzîndu-şi ţigara după ce o aprinsese pe a ei.

— Cînd o să te laşi şi tu, spuse ea. O să mă las cînd o să te laşi şi tu. Ca atunci cînd te-ai lăsat de băut. La fel. La fel ca tine.

— Te pot învăţa să brodezi, zise el.

— Unul care brodează e destul într-o casă, spuse ea.

James o luă de braţ şi merseră mai departe.

Cînd ajunseră la intrare, Edith aruncă ţigara şi călcă pe ea. Urcară scările şi intrară în foaier. În încăpere se aflau o canapea, o masă de lemn şi mai multe scaune pliante aşezate unele peste altele. Pe pereţi erau fotografii cu bărci de pescuit şi vapoare, una înfăţişînd un vas răsturnat cu un bărbat care stătea în picioare pe chilă şi făcea cu mîna.

Soţii Packer străbătură foaierul, iar James o luă pe Edith de braţ cînd intrară pe coridor.

Cîteva femei din personalul clubului stăteau lîngă uşa din capătul opus şi notau persoanele

care intrau în sala de întruniri, unde jocul deja începuse, iar o femeie de pe scenă striga numerele.

Soţii Packer se grăbiră spre masa lor. O pereche de tineri le ocupase însă locurile. Fata era în blugi, ca şi băiatul pletos de lîngă ea. Purta inele, brăţări şi cercei care o făceau să strălucească în lumina lăptoasă. Chiar în timp ce soţii Packer se apropiau de ei, fata se întoarse spre tipul de lîngă ea şi împunse cu degetul un număr de pe unul dintre taloanele lui. Apoi îl ciupi de mînă. Individul avea părul pieptănat pe spate şi prins la ceafă, iar soţii Packer mai observară ceva: un cercel mic de aur în lobul urechii.

James o conduse pe Edith la altă masă, întorcîndu-se pentru a se mai uita o dată înainte de a se aşeza. Mai întîi îşi dădu jos jacheta şi o ajută pe Edith să se dezbrace, apoi privi lung spre perechea care le luase locurile. Fata îşi examina taloanele pe măsură ce se strigau numerele, aplecîndu-se să le studieze şi pe ale băiatului – de parcă, gîndi James, individul nu ar fi fost în stare să urmărească singur numerele.

James luă pachetul de taloane de bingo de pe masă. Îi dădu lui Edith jumătate.

— Ia nişte taloane cîştigătoare, spuse el. Pentru că eu o să le iau pe astea trei de

deasupra. Nu contează pe care le iau. Edith, în seara asta simt că n-am noroc.

— Nu te mai gîndi la asta, zise ea. Nu fac rău nimănui. Sînt doar tineri, atîta tot.

— Dar asta-i o vineri seară obişnuită de bingo pentru lumea de aici din cartier, spuse el.

— E o ţară liberă, zise ea.

Îi dădu înapoi pachetul cu taloane. El le puse de partea cealaltă a mesei. Apoi se serviră din bolul cu jetoane.

James luă un dolar din teancul de bancnote pentru serile de bingo. Puse dolarul lîngă taloane. Una dintre angajatele clubului, slabă, cu părul albăstrui şi o pată pe gît, pe care soţii Packer o ştiau doar după numele de Alice, avea să vină în curînd cu o cutie de cafea. Ea colecta monedele şi bancnotele şi dădea restul din cutie. Femeia aceasta, sau o alta, plătea şi cîştigurile.

Femeia de pe scenă spuse „I-25", iar cineva strigă „Bingo!"

Alice îşi făcu loc printre mese. Luă talonul cîştigător şi îl ridică în timp ce femeia de la tribună citea numerele cîştigătoare.

— E bingo, confirmă Alice.

— Doamnelor şi domnilor, acest bingo valorează doisprezece dolari! anunţă femeia de pe scenă. Felicitări cîştigătorului!

Soţii Packer mai jucară cinci jocuri fără nici un rezultat. James fu pe-aproape cu unul

dintre taloane. Apoi urmară cinci numere unul după altul, nici unul al lui, iar al cincilea produse un bingo pe talonul altcuiva.

— Ai fost cît pe-aci de data asta, spuse Edith. Îţi urmăream talonul.

— Mă tachina, zise James.

Înclină talonul şi lăsă jetoanele să-i alunece în palmă. Închise pumnul. Scutură jetoanele în pumn. Îşi aminti ceva despre un băiat care aruncase nişte jetoane afară pe fereastră. Amintirea venea de undeva de foarte departe şi îi transmitea un sentiment de însingurare.

— Schimbă, eventual, taloanele, zise Edith.

— Nu-i noaptea mea, spuse James.

Se uită din nou la perechea de tineri. Rîdeau de ceva ce spusese băiatul. James vedea că nu băgau în seamă pe nimeni din sală.

Alice veni să adune banii pentru următorul joc şi, imediat ce se strigă primul număr, James îl observă pe tipul în blugi punînd un jeton pe un talon pe care nu-l plătise. Cînd se strigă următorul număr, îl văzu pe individ făcînd acelaşi lucru. James era şocat. Nu se mai putea concentra asupra propriilor taloane. Îl tot urmărea pe individul în blugi să vadă ce mai face.

— James, uită-te la taloanele tale, zise Edith. L-ai pierdut pe N-34. Fii atent.

— Tipul de-acolo, care ne-a luat locul, trişează. Nu-mi vine să cred, spuse James.

— Cum trişează? întrebă Edith.

— Joacă un talon pe care nu l-a plătit, spuse James. Cineva ar trebui să-l spună.

— Nu tu, dragule, zise Edith.

Vorbea rar, încercînd să-şi ţină ochii pe taloane. Puse un jeton pe un număr.

— Tipul trişează, spuse James.

Ea luă un jeton din palmă şi-l aşeză pe un număr.

— Joacă mai departe, zise Edith.

James se uită din nou la taloanele sale. Ştia însă că-i putea pune cruce acestui joc. Cine ştie cîte numere pierduse şi cît de în urmă rămăsese? Strînse jetoanele în pumn.

Femeia de pe scenă spuse:

— G-60.

Cineva strigă:

— Bingo!

— Hristoase! făcu James Packer.

Se anunţă o pauză de zece minute. După pauză urma să se joace Blackout, la un dolar talonul, cîştigătorul ia tot, potul săptămînii, nouăzeci şi opt de dolari.

Se auziră fluierături şi aplauze.

James privi spre pereche. Băiatul îşi mîngîia cercelul din ureche şi fixa tavanul. Fata stătea cu mîna pe piciorul lui.

— Trebuie să merg la toaletă, spuse Edith. Dă-mi ţigările.

— Iar eu o să mă duc să iau nişte fursecuri cu stafide şi cafea.

Dar James Packer nu se duse să cumpere fursecuri şi cafea. Merse, în schimb, în spatele individului în blugi.

— Să ştii că văd ce faci, spuse James.

Băiatul se întoarse.

— Poftim? zise el şi se uită lung. Ce fac?

— Ştii tu, spuse James.

Fata rămase cu fursecul la jumătatea muşcăturii.

— Cine are urechi să audă, spuse James.

Se întoarse la masa lui. Tremura.

Cînd reveni, Edith îi dădu înapoi ţigările şi se aşeză fără un cuvînt, fără urmă din veselia ei obişnuită.

James o privi atent. Zise:

— Edith, s-a întîmplat ceva?

— Mi-au apărut iar pete, spuse ea.

— Pete? făcu el. Dar ştia foarte bine despre ce era vorba. Pete, repetă el foarte încet.

— Of, Doamne, spuse Edith Packer, luînd nişte taloane şi aranjîndu-le.

— Cred c-ar trebui să mergem acasă, spuse el.

Ea continuă să aranjeze taloanele.

— Nu, hai să mai stăm, spuse ea. Doar c-au apărut petele, atîta tot.

El îi atinse mîna.

— Mai stăm, zise ea. N-am nimic.

— Asta-i cea mai proastă seară de bingo din cîte ştiu, spuse James Packer.

Au jucat Blackout, James stînd cu ochii pe bărbatul în blugi. Tipul tot nu se lăsase, tot mai juca pe un talon pe care nu-l plătise. Din cînd în cînd, James se uita cum se mai simte Edith. Dar era imposibil să-ţi dai seama. Ea îşi ţinea buzele strînse. Asta putea însemna orice: hotărîre, grijă, durere. Sau poate doar că-i plăcea să-şi ţină buzele aşa la jocul acela.

El mai avea nevoie de trei numere la unul dintre taloane, cinci la altul şi nici o şansă cu un al treilea, cînd fata cu băiatul în blugi începu să ţipe:

— Bingo! Bingo! Bingo! Am un bingo!

Tipul începu să aplaude şi să strige o dată cu ea:

— Are un bingo! Are un bingo, oameni buni! Bingo!

Individul în blugi continuă să bată din palme.

Femeia de pe scenă coborî în persoană să compare talonul fetei cu lista principală. Spuse:

— Domnişoara aceasta a făcut bingo, iar asta înseamnă un pot de nouăzeci şi opt de dolari! Haideţi s-o aplaudăm, oameni buni! Avem un bingo aici! Un Blackout!

Edith aplaudă laolaltă cu ceilalţi. James îşi ţinu însă mîinile sub masă.

Tipul în blugi o strînse în braţe pe fată cînd femeia de pe scenă îi dădu banii.

— O să-şi cumpere cu ei droguri, spuse James.

Au rămas pînă la capăt. Au rămas pînă la ultimul joc. Era un joc care se numea „Bingo progresiv", în care potul creştea de la o săptămînă la alta dacă nu făcea nimeni bingo înainte de a se striga nu ştiu cîte numere.

James puse banii jos şi jucă fără vreo speranţă să cîştige. Aşteptă ca individul în blugi să strige „Bingo!"

Nu cîştigă însă nimeni, iar potul se reportă pe săptămîna următoare, mai mare ca oricînd.

— Cu aceasta, jocul de astă-seară se încheie! anunţă femeia de pe scenă. Vă mulţumesc că aţi venit. Dumnezeu să vă binecuvînteze şi noapte bună!

Soţii Packer se încolonară spre ieşirea din sala de întruniri împreună cu ceilalţi, reuşind nu ştiu cum să ajungă chiar în spatele tipului în blugi şi a fetei lui. O văzură pe fată mîngîindu-şi buzunarul. O văzură apoi apucîndu-l pe băiat pe după mijloc.

— Să-i lăsăm s-o ia înainte, îi şopti James la ureche lui Edith. Nu suport să-i văd.

Edith nu răspunse. Rămase însă puţin în urmă pentru a da perechii timp să o ia înainte.

Afară se înteţise vîntul. James era sigur că aude sunetul valurilor dincolo de zgomotul motoarelor pornite.

Văzu perechea oprindu-se în dreptul dubei. Desigur. Ar fi trebuit să-şi dea seama.

— Idiotul, spuse James Packer.

Edith se duse în baie şi închise uşa. James îşi dădu jos jacheta şi o puse pe spătarul canapelei. Deschise televizorul, se aşeză la locul lui şi aşteptă.

După o vreme, Edith ieşi din baie. James se concentră pe televizor. Edith se duse în bucătărie şi dădu drumul la apă. James o auzi închizînd robinetul. Edith intră în cameră şi spuse:

— Cred că trebuie să mă duc la doctorul Crawford mîine dimineaţă. Cred că într-adevăr se-ntîmplă ceva acolo jos.

— Norocul dracului, spuse James.

Ea rămase locului clătinînd din cap. Îşi acoperi ochii şi se sprijini de el cînd veni să o ia în braţe.

— Edith, iubita mea Edith, spuse James Packer.

Se simţea stîngaci şi îngrozit. Rămase aşa, ţinînd-o mai mult sau mai puţin în braţe.

Ea se întinse spre el şi-l sărută pe buze, apoi îi spuse noapte bună.

James se duse la frigider. Stătu în faţa uşii deschise şi bău suc de roşii în timp ce studie tot ce se afla înăuntru. Un aer rece venea spre el. Privi pacheţelele şi caserolele cu mîncare de pe rafturi, un pui învelit într-o folie de plastic, totul ordonat şi protejat.

Închise uşa şi scuipă ultimele picături de suc în chiuvetă. Apoi îşi clăti gura şi îşi făcu

o ceaşcă de ness. O duse în camera de zi. Se aşeză în faţa televizorului şi-şi aprinse o ţigară. Îşi dădu seama că nu era nevoie decît de un nebun şi de o făclie ca să se facă totul scrum.

Fumă şi îşi termină cafeaua, apoi închise televizorul. Se duse la uşa dormitorului şi ascultă o vreme. I se părea nedemn să tragă cu urechea, să stea încă pe picioarele lui.

De ce nu altcineva? De ce nu oamenii din seara aceea? De ce nu toţi cei care trec prin viaţă liberi ca păsările? De ce nu ei în locul lui Edith?

Se îndepărtă de uşa dormitorului. Se gîndi să meargă să se plimbe. Dar vîntul bătea deja sălbatic şi se auzeau tînguindu-se crengile mesteacănului din spatele casei.

Se aşeză din nou în faţa televizorului. Însă nu-l deschise. Fumă şi se gîndi la felul lor degajat şi arogant de a păşi, cum mergeau chiar în faţa lor. Dacă cei doi ar fi ştiut. Dacă le-ar fi spus cineva. Măcar o dată!

Închise ochii. Se va trezi devreme şi va pregăti micul dejun. Se va duce cu ea la Crawford. De-ar trebui să stea şi ei împreună cu el în sala de aşteptare! Le-ar spune el la ce să se-aştepte! Le-ar pune el la punct pe paraşutele alea! Le-ar spune ce te aşteaptă după blugi şi cercei, după mîngîieri şi trişat la jocuri.

Se ridică şi se duse în camera de oaspeţi, unde aprinse lampa de deasupra patului. Se

uită la hîrtiile lui, la registrele contabile şi la maşina de calculat de pe birou. Găsi o pijama într-unul dintre sertare. Trase cuverturile de pe pat. Apoi se duse înapoi prin toată casa, stingînd luminile şi verificînd uşile. Stătu o vreme privind pe geamul de la bucătărie copacul care se scutura sub forţa vîntului.

Lăsă lumina de pe verandă aprinsă şi se întoarse în camera de oaspeţi. Împinse la o parte coşul pentru tricotat şi îl luă pe cel pentru brodat, apoi se aşeză în fotoliu. Deschise capacul coşului şi scoase cercul de metal. Pe el era întinsă o bucată de pînză albă, neîncepută. Ţinînd acul micuţ în dreptul luminii, James Packer îi trecu prin ureche un fir albastru de mătase. Apoi se apucă de lucru – o împunsătură după alta – închipuindu-şi că face cu mîna asemenea bărbatului de pe chilă.

Atît de multă apă atît de aproape de casă

Bărbatu-meu mănîncă cu poftă. Dar nu cred că-i este cu adevărat foame. Mestecă, sprijinit cu braţele pe masă, şi priveşte undeva în capătul celălalt al camerei. Se uită spre mine, apoi în altă parte. Se şterge la gură cu şervetul. Ridică din umeri, după care continuă să mănînce.

— Ce te uiţi la mine? mă întreabă. Ce-i? mă întreabă şi pune jos furculiţa.

— Mă uitam? zic şi clatin din cap.

Sună telefonul.

— Nu răspunde, spune el.

— Ar putea fi maică-ta, zic.

— Aşteaptă să vezi, spune el.

Ridic receptorul şi ascult. Bărbatu-meu se opreşte din mîncat.

— Ce ţi-am zis? spune el cînd pun receptorul jos.

Începe din nou să mănînce. Apoi trînteşte şervetul în farfurie. Zice:

— Fir-ar să fie! De ce nu-şi vede lumea de treburile ei? Spune-mi cu ce-am greşit şi o să te ascult! N-am fost singurul de-acolo. Am

întors-o pe toate feţele şi-am hotărît cu toţii. Nu ne puteam întoarce pur şi simplu. Eram la opt kilometri de maşină. Nu-ţi permit să mă judeci. Auzi?

— Ştii... zic.

— Ce să ştiu, Claire? spune el. Spune-mi ce-ar trebui să ştiu. Eu ştiu un singur lucru.

Îmi aruncă ceea ce crede el că-i o privire grăitoare.

— Era moartă, spune el. Şi-mi pare rău, la fel ca tuturor. Dar era moartă.

— Tocmai, zic.

Îşi ridică mîinile. Îşi trage scaunul să se scoale de la masă. Îşi ia ţigările şi se duce în spate cu o cutie de bere. Îl văd că se aşază în şezlong şi ia din nou ziarul.

Numele lui e pe prima pagină. Împreună cu numele prietenilor lui.

Închid ochii şi mă ţin de chiuvetă. Apoi, dintr-o singură mişcare, măturc cu mîna toate vasele puse la uscat.

Nu se clinteşte. Ştiu că a auzit. Îşi înalţă capul de parcă ar mai asculta încă. Dar altfel, nu se clinteşte. Şi nu se întoarce.

El, Gordon Johnson, Mel Dorn şi Vern Williams joacă împreună pocher şi popice şi merg la pescuit. Pescuiesc în fiecare primăvară şi început de vară, înainte să-nceapă să-i viziteze rudele şi să-i încurce. Sînt oameni de treabă, familişti, bărbaţi care îşi iau slujbele

în serios. Au fii şi fiice care merg la şcoală împreună cu fiul nostru Dean.

Vinerea trecută, aceşti familişti au plecat pe rîul Naches. Au parcat maşina în munţi şi au mers pe jos pînă unde voiau să pescuiască. Aveau cu ei saltele şi saci de dormit, mîncare, cărţi de joc şi whiskey.

Pe fată au văzut-o înainte de a pune tabăra. Mel Dorn a dat de ea. Goală puşcă. Era agăţată în nişte crengi care ieşeau deasupra apei.

I-a strigat pe ceilalţi şi aceştia au venit s-o vadă şi ei. Au discutat ce-i de făcut. Unul dintre ei – Stuart al meu nu mi-a spus cine – le-a zis să pornească imediat înapoi. Ceilalţi au început să scurme în nisip cu vîrful pantofului spunînd că nu prea le vine. Au invocat oboseala, ora tîrzie, faptul că fata nu pleca oricum nicăieri.

În final, şi-au văzut de program şi au pus tabăra. Au făcut foc şi au băut whiskey. Cînd a răsărit luna, au început să vorbească despre fată. Cineva a spus că ar trebui să facă ceva ca să n-o ia apa. Şi-au luat lanternele şi s-au întors la rîu. Unul dintre ei – poate Stuart – a intrat în apă şi a prins-o. A apucat-o de degete şi a tras-o la mal. A luat nişte fir de nailon şi a legat-o de încheietura mîinii, apoi a înfăşurat capătul celălalt de un copac.

A doua zi dimineaţă, au pregătit micul dejun, şi-au băut cafeaua şi whiskey-ul, după care au plecat care-ncotro la pescuit. În seara aceea

au gătit peşte şi cartofi, au băut cafea şi whiskey, apoi au dus vasele de gătit şi de mîncat la rîu şi le-au spălat în locul unde se afla fata.

Mai tîrziu au jucat cărţi. Poate au jucat pînă nu s-a mai văzut. Vern Williams s-a dus la culcare. Ceilalţi însă au stat la poveşti. Gordon Johnson a spus că păstrăvii pe care îi prinseseră erau tari din cauza apei foarte reci.

În dimineaţa următoare s-au trezit tîrziu, au băut whiskey, au pescuit puţin, au demontat corturile, şi-au rulat sacii de dormit, şi-au adunat lucrurile şi au pornit la drum. Au mers cu maşina pînă au ajuns la un telefon. A vorbit Stuart, iar ceilalţi au stat în jurul lui în soare şi au ascultat. I-a spus şerifului numele lor. Nu aveau nimic de ascuns. Nu le era ruşine. Au spus că vor aştepta pînă vine cineva pentru indicaţii mai clare şi ca să le ia declaraţii.

Dormeam cînd a ajuns acasă. M-am trezit însă cînd l-am auzit în bucătărie. L-am găsit rezemat de frigider, cu o cutie de bere în mînă. M-a luat în braţele lui grele şi a-nceput să-şi frece mîinile mari de spatele meu. În pat m-a cuprins din nou cu mîinile, apoi a rămas aşa, de parcă şi-ar fi amintit ceva. M-am întors şi am desfăcut picioarele. După aceea, cred că a rămas treaz.

Dimineaţă s-a sculat înainte de a apuca să mă dau jos din pat. Probabil ca să vadă dacă scria ceva în ziare.

Telefonul a început să sune imediat după opt.

— Du-te dracului! l-am auzit strigînd.

Telefonul sună imediat din nou.

— N-am nimic de adăugat la ce i-am spus deja şerifului!

A trîntit receptorul.

— Ce se-ntîmplă?

Atunci mi-a spus ce tocmai v-am povestit.

Mătur cioburile de farfurii şi ies din casă. Acum stă întins pe spate în iarbă, cu ziarul şi cutia de bere la îndemînă.

— Stuart, putem merge să ne plimbăm cu maşina? zic.

Se întoarce spre mine şi mă priveşte.

— Luăm nişte bere pe drum, zice el.

Se ridică în picioare şi mă mîngîie pe şold în trecere.

— Sînt gata-ntr-un minut, zice.

Străbatem oraşul fără să vorbim. Opreşte la un magazin universal de pe marginea drumului ca să ia bere. Observ un vraf mare de ziare chiar la intrare. Pe ultima treaptă, o femeie grasă într-o rochie cu imprimeuri îi întinde unei fetiţe o bucată de lemn-dulce. Ceva mai tîrziu, traversăm pîrîul Everson şi intrăm pe terenul de picnic. Pîrîul curge pe sub pod şi, cîteva sute de metri mai încolo, formează un iaz mare. Văd nişte bărbaţi acolo. Îi văd pescuind.

Atît de multă apă atît de aproape de casă.

Zic:

— De ce-a trebuit să te duci aşa de departe?

— Nu mă scoate din sărite, spune el.

Stăm pe o bancă la soare. El deschide o cutie de bere. Zice:

— Linişteşte-te, Claire.

— Ziceau că-s nevinovaţi. Ziceau că-s nebuni.

— Cine? spune el. Despre ce vorbeşti?

— Fraţii Maddox. Au omorît o fată pe nume Arlene Hubly cînd eram mică. I-au tăiat capul şi au aruncat-o în rîul Cle Elum. Asta s-a întîmplat cînd eram mică.

— Mă scoţi din sărite, spune el.

Privesc pîrîul. Mă aflu chiar în apă, cu ochii deschişi şi faţa în jos, uitîndu-mă la plantele de pe fund, moartă.

— Nu ştiu ce-i cu tine, zice el în drum spre casă. Mă scoţi tot mai tare din sărite.

N-am ce să-i răspund.

Încearcă să se concentreze asupra drumului. Dar se tot uită în oglinda retrovizoare.

Ştie.

De dimineaţă, Stuart crede că mă lasă dormind. Eu sînt însă trează dinainte să sune ceasul. Mă gîndeam, întinsă aproape de marginea patului, departe de picioarele lui păroase.

Îl trimite pe Dean la şcoală, apoi se rade, se îmbracă şi pleacă la lucru. De două ori

bagă capul pe uşă şi îşi drege vocea. Eu însă nu deschid ochii.

În bucătărie găsesc un bilet de la el. Se încheie cu „Te iubesc".

Stau în colţul pentru micul dejun, beau cafea şi las pe bilet un inel. Mă uit la ziar şi-l întorc încolo şi-ncoace pe masă. Apoi îl trag mai aproape şi citesc ce scrie. Cadavrul a fost identificat şi revendicat. Dar asta a presupus un pic de examen, un pic de scormonit, un pic de tăiat, un pic de cîntărit, un pic de măsurat, un pic de băgat lucrurile înapoi şi apoi un pic de cusut la loc.

Rămîn mult timp pe gînduri cu ziarul în mînă. Apoi sun şi mă programez la coafor.

Stau sub cască ţinînd în poală o revistă în timp ce Marnie îmi face unghiile.

— Mîine mă duc la o înmormîntare, zic.

— Îmi pare rău, spuse Marnie.

— O crimă, zic.

— Ce-i mai rău, spune Marnie.

— Nu am fost prea apropiate, zic. Dar înţelegi.

— Vă aranjăm noi pentru asta, spune Marnie.

În noaptea aceea îmi fac patul pe canapea, iar dimineaţa mă trezesc prima. Pun de cafea şi pregătesc micul dejun în timp ce se bărbiereşte.

Apare în uşa bucătăriei cu prosopul peste umărul gol, cîntărind situaţia.

— Uite cafeaua, zic. Ouăle-s gata într-o clipă.

Îl trezesc pe Dean şi mîncăm toţi trei. De cîte ori se uită Stuart la mine, îl întreb pe Dean dacă nu mai vrea lapte, pîine prăjită etc.

— O să te sun, spune Stuart cînd deschide uşa să plece.

Zic:

— Nu cred c-o să fiu acasă.

— Bine, zice. Sigur.

Mă îmbrac cu grijă. Încerc o pălărie şi mă privesc în oglindă. Îi scriu un bilet lui Dean.

Scumpule, mămica are treburi după-masă şi o să întîrzie puţin. Tu să stai în casă sau în curtea din spate pînă vine unul din noi.

Te iubesc,
Mămica

Mă uit la cuvintele „Te iubesc" şi le subliniez. Apoi văd cuvîntul „după-masă". Oare se scrie cu liniuţă sau despărţit?

Trec cu maşina printr-o zonă de ferme, printre cîmpuri de ovăz şi sfeclă de zahăr, pe lîngă livezi de meri şi vite păscînd. Apoi totul se schimbă, mai mult colibe decît case şi mai mult stive de cherestea decît livezi. Apoi munţii, iar la dreapta, undeva jos, văd uneori rîul Naches.

O camionetă verde apare în spatele meu şi se ţine după mine mai mulţi kilometri. Frînez tot timpul unde nu trebuie în speranţa că mă va depăşi. Apoi accelerez. Dar şi asta tot cînd nu trebuie. Strîng volanul pînă mă dor degetele.

Pe o porţiune lungă şi liberă mă depăşeşte. Merge însă puţin în paralel cu mine – un bărbat tuns scurt, cu o cămaşă de lucru albastră. Ne scrutăm reciproc. Apoi îmi face cu mîna, claxonează şi o ia înainte.

Încetinesc şi găsesc un loc de parcare. Trag pe dreapta şi opresc motorul. Aud rîul curgînd pe sub copaci. Apoi aud camioneta întorcîndu-se.

Blochez portierele şi ridic geamurile.

— E totu-n regulă? întreabă bărbatul. Bate în geam. Eşti bine?

Se sprijină cu mîna de portieră şi îşi apropie faţa de geam.

Îl privesc fix. Nu ştiu ce altceva să fac.

— E totu-n regulă acolo-năuntru? Cum de te-ai închis cu totul?

Dau din cap.

— Lasă jos geamul!

Dă din cap, apoi se uită spre şosea şi din nou la mine.

— Lasă-l jos cînd îţi spun!

— Vă rog, zic. Trebuie să plec.

— Deschide uşa! spune el de parcă n-ar auzi. Deschide c-o să te sufoci acolo.

Se uită la sînii mei, la picioarele mele. Îmi dau seama că asta face.

— Hei, scumpo, spune el. Nu vreau decît să te-ajut.

Sicriul este închis şi acoperit cu jerbe de flori. Orga începe să cînte cînd mă aşez. Lumea intră şi caută locuri. E acolo şi un băiat în pantaloni evazaţi şi cămaşă galbenă cu mîneci scurte. O uşă se deschide şi intră în grup familia, care se duce apoi într-un spaţiu lateral despărţit de o perdea. Scaunele scîrţîie în timp ce lumea se instalează. Fără nici o introducere, un bărbat frumos şi blond într-un costum frumos şi negru se ridică în picioare şi ne roagă să ne plecăm capetele. Rosteşte o rugăciune pentru noi, cei vii, iar după ce termină, spune o rugăciune pentru sufletul răposatei.

Trec prin faţa sicriului o dată cu ceilalţi. Apoi ies pe treptele de la intrare şi în lumina după-amiezei. În faţa mea coboară treptele o femeie care şchiopătează. Cînd ajunge pe trotuar, se uită în jurul ei.

— Ei bine, l-au prins, spune ea. Dacă asta-i o consolare. L-au arestat azi-dimineaţă. Am auzit la radio înainte să vin aici. Un băiat chiar de-aici din oraş.

Facem cîţiva paşi împreună pe trotuarul încins. Lumea îşi porneşte maşinile. Întind mîna şi mă sprijin de un parcometru. Capote lucioase şi aripi lucioase. Mi se învîrte capul.

Zic:

— Au prieteni, criminalii ăştia. N-ai cum să-ţi dai seama.

— O cunoşteam pe fata asta de când era mică, spune femeia. Venea pe la mine, iar eu îi făceam prăjituri şi o lăsam să le mănînce la televizor.

Întors acasă, Stuart stă la masă cu un pahar de whiskey în faţă. O clipă îmi trece nebuneşte prin cap că s-a întîmplat ceva cu Dean.

— Unde e? întreb. Unde-i Dean?

— Afară, răspunde bărbatu-meu.

Goleşte paharul şi se ridică. Zice:

— Cred că ştiu ce-ţi trebuie.

Mă cuprinde cu o mînă pe după mijloc, iar cu cealaltă începe să-mi descheie haina, apoi continuă cu bluza.

— Să începem cu ce-i mai important, spune el.

Şi mai spune ceva. Dar nu-i nevoie să-l mai ascult. Oricum, nu aud nimic de atîta vuiet de apă.

— Ai dreptate, zic descheindu-mi restul nasturilor de la bluză. Pînă nu vine Dean. Repede.

Al treilea lucru care l-a terminat pe tata

O să vă spun ce l-a omorît pe tata. Al treilea lucru a fost Mutulică, faptul că Mutulică a murit. Primul a fost Pearl Harbor. Iar al doilea a fost să se mute la ferma bunicului meu de lîngă Wenatchee. Acolo şi-a sfîrşit tata zilele, atîta că probabil zilele i se terminaseră încă înainte de asta.

Pentru moartea lui Mutulică tata credea că de vină era soţia acestuia. Apoi, peştii. Şi, în cele din urmă, el însuşi – pentru că el îi arătase lui Mutulică reclama de pe ultima copertă a revistei *Field and Stream* despre bibanii vii livraţi în orice colţ al Statelor Unite.

Mutulică a-nceput să se poarte ciudat imediat ce i-au sosit peştii. Peştii l-au schimbat complet pe Mutulică. Aşa zicea tata.

N-am ştiut niciodată cum îl chema cu adevărat pe Mutulică. Nici ca altcineva să fi ştiut. Deci Mutulică a rămas şi aşa mi-l amintesc şi acum. Era un omuleţ plin de riduri, chel, scund, dar cu mîini şi picioare foarte puternice. Dacă zîmbea, ceea ce se întîmpla rar, buzele îi dezgoleau nişte dinţi negri şi sparţi. Asta-i dădea

o expresie şireată. Ochii săi apoşi îţi fixau gura cînd vorbeai; iar dacă nu vorbeai, priveau în vreun punct bizar al corpului tău.

Nu cred că era complet surd. Cel puţin nu aşa de surd cum pretindea. Dar cu siguranţă nu putea vorbi. Asta era sigur.

Surd sau nu, Mutulică fusese muncitor de rînd la gater încă din anii '20. Vorbesc de Compania de cherestea Cascada din Yakima, statul Washington. Pe vremea cînd l-am cunoscut, Mutulică lucra ca om de serviciu. Şi în toţi anii aceia nu l-am văzut îmbrăcat decît într-un singur fel. Asta însemnînd o pălărie de fetru, o cămaşă de lucru kaki şi o geacă de blugi peste salopetă. În buzunarele de sus avea suluri de hîrtie igienică, pentru că una dintre sarcinile lui era să cureţe şi să se îngrijească de toalete. Asta-i dădea de furcă, pentru că oamenii din turele de noapte cam obişnuiau să plece după ce-şi făceau treburile cu cîte un sul, două în cutia de mîncare.

Mutulică purta o lanternă, deşi lucra ziua. Mai avea la el chei fixe, cleşti, şurubelniţe, bandă izolatoare, toate lucrurile pe care le aveau mecanicii gaterului. Mă rog, aceştia rîdeau de el din cauza asta, de felul cum arăta, avînd permanent toate lucrurile astea asupra lui. Dintre cei care rîdeau de Mutulică, Carl Lowe, Ted Slade şi Johnny Wait rîdeau cel mai tare. Mutulică lua însă totul uşor. Cred că se învăţase.

Tata nu a rîs niciodată de Mutulică. Oricum, nu din cîte ştiu eu. Tata era un bărbat solid, cu umeri laţi, cu părul tuns scurt, bărbie dublă şi o burtă impresionantă. La burta aceea se uita întotdeauna Mutulică. Venea la atelierul de ascuţit ferăstraie unde lucra tata, se aşeza pe un scăunel şi se holba la burta lui taică-meu în timp ce el ascuţea joagăre la polizor.

Mutulică avea, ca toată lumea, o casă.

Era acoperită cu carton gudronat şi se afla în apropierea rîului, la vreo opt sau nouă kilometri de oraş. La mai puţin de un kilometru în spatele casei, la capătul unei păşuni, se afla o carieră mare de pietriş pe care statul o săpase cînd pietruiseră drumurile de pe-acolo. Fuseseră săpate trei gropi mari, care se umpluseră cu apă de-a lungul anilor. Nu după mult timp, cele trei heleşteie au ajuns să formeze unul singur.

Era adînc. Şi era închis la culoare.

În afară de casă, Mutulică avea şi o nevastă. Era o femeie mult mai tînără, despre care se vorbea că iese cu mexicani. Tata zicea că băgăreţii ăia de Lowe, Wait şi Slade spuneau aşa ceva.

Era o femeie scundă şi voinică, cu nişte ochi mici şi scînteietori. Prima oară cînd am văzut-o, ochii aceia i-am remarcat. Asta s-a întîmplat cînd eram odată cu Pete Jensen cu bicicletele şi ne-am oprit la casa lui Mutulică să bem nişte apă.

Cînd a deschis uşa, i-am spus că sînt băiatul lui Del Fraser. Am zis:

— Lucrează cu... Şi atunci mi-am dat seama. Ştiţi, cu soţul dumneavoastră. Sîntem cu bicicletele şi ne-am gîndit că ne-aţi putea da nişte apă.

— Aşteptaţi aici, ne-a spus.

S-a întors cu cîte o cană mică de tablă în fiecare mînă. Eu am golit-o pe a mea dintr-o înghiţitură.

Dar nu ne-a întrebat dacă mai vrem. Ne-a urmărit din priviri fără să spună nimic. Cînd dădeam să ne urcăm pe biciclete, a venit pînă la marginea verandei.

— Măi ţîncilor, dacă aţi fi avut maşină, poate c-aş fi venit cu voi.

Apoi ne-a zîmbit. Dinţii păreau prea mari pentru gura ei.

— Să mergem, a spus Pete.

Ceea ce am şi făcut.

Nu erau multe locuri unde puteai pescui bibani în zona noastră. Se găseau mai ales păstrăvi-curcubeu, ceva păstrăvi europeni şi Dolly Varden în vreo cîteva pîraie de munte şi păstrăvi argintii în Lacul Albastru şi în lacul Rimrock. Cam asta era tot, dacă nu punem la socoteală păstrăvii-cap-de-oţel şi somonii care urcau spre sfîrşitul toamnei pe cursul cîtorva rîuri. Însă, dacă erai pescar, îţi ajungea. Nimeni nu pescuia bibani. Mulţi dintre cunoscuţii mei

nu văzuseră bibani decît în poze. Tatăl meu văzuse însă o grămadă cînd copilărise în Arkansas şi Georgia şi îşi punea mari speranţe în bibanii lui Mutulică, acesta fiindu-i prieten.

În ziua cînd au sosit peştii, mă dusesem să înot la piscina din oraş. Îmi amintesc că am venit acasă şi am plecat apoi din nou să-i ajung din urmă, pentru că tata se dusese să-l ajute pe Mutulică cu cele trei cisterne trimise prin coletărie de la Baton Rouge, Louisiana.

Ne-am dus cu camioneta lui Mutulică – tata, Mutulică şi cu mine.

Cisternele s-au dovedit a fi de fapt nişte butoaie, ambalate toate trei în lăzi din şipci de pin. Acestea erau puse la umbră în spatele gării, iar Mutulică şi tata au trebuit să le ridice amîndoi pe rînd şi să le pună în camionetă.

Mutulică a condus cu mare grijă prin oraş şi tot la fel pînă la el acasă. A traversat curtea fără să se oprească. A mers mai departe pînă la cîţiva paşi de heleşteu. Se făcuse deja aproape întuneric, aşa că a lăsat farurile aprinse şi a scos un ciocan şi un levier de sub scaun, după care au tras împreună lăzile pînă pe mal şi au început să o deschidă pe prima.

Butoiul dinăuntru era înfăşurat în pînză de sac, iar capacul avea nişte găuri de mărimea unei monede. L-au scos şi Mutulică a luminat interiorul cu lanterna.

Un milion de pui de biban păreau să înoate înăuntru. Era o privelişte cît se poate de ciudată, cu toate făpturile alea agitîndu-se înăuntru, un mic ocean adus cu trenul.

Mutulică se precipită cu butoiul pînă la mal şi îl goli în heleşteu. Scoase lanterna şi lumină apa. Dar nu se mai vedea nimic. Auzeai broaştele orăcăind, dar broaştele se auzeau tot timpul imediat ce se întuneca.

— Aduc eu celelalte lăzi, spuse tata şi întinse mîna să ia ciocanul din buzunarul salopetei lui Mutulică. Acesta se trase însă şi scutură din cap în semn că nu.

A desfăcut singur celelalte două lăzi, lăsînd pete negre de sînge pe şipci, pentru că se rănise la mînă.

Din seara aceea, Mutulică s-a schimbat complet.

Mutulică nu mai lăsa acum pe nimeni să se apropie. A înconjurat păşunea cu gard, după care a pus sîrmă ghimpată electrificată în jurul heleşteului. Se vorbea că gardul acela îl costase toate economiile.

Desigur, taică-meu n-a mai vrut să aibă de-a face cu Mutulică. Asta după ce Mutulică l-a izgonit de-acolo. Dar, atenţie, nu pentru că voia să pescuiască, căci bibanii erau încă foarte mici. Ci doar pentru că a vrut să arunce o privire.

Într-o seară, doi ani mai tîrziu, cînd tata era de serviciu pînă tîrziu, iar eu îi adusesem

mîncarea şi un borcan cu ceai rece, l-am găsit stînd de vorbă cu Syd Glover, mecanicul gaterului. Chiar cum intram, l-am auzit pe tata spunînd:

— Ai putea crede că prostul naibii e-nsurat cu peştii, după cum se poartă.

— Din cîte-aud, spuse Syd, ar face mai bine să pună gardul ăla în jurul casei.

Taică-meu mă văzu însă şi-i făcu semn din ochi lui Syd Glover.

Dar o lună mai tîrziu tata l-a convins în final pe Mutulică. I-a explicat că trebuia să scape de cei slabi pentru a le crea condiţii potrivite celorlalţi. Mutulică stătea acolo trăgîndu-se de ureche şi fixînd podeaua. Tata a spus că, da, se va duce acolo în ziua următoare, pentru că trebuia făcut ceva. Mutulică nu a spus, practic, da. Doar că nu a spus nu. Nu a făcut decît să se tragă în continuare de ureche.

Cînd tata a venit acasă în ziua următoare, eu eram pregătit şi îl aşteptam. Pregătisem momeala pentru biban şi încercam cîrligele triple cu degetul.

— Eşti gata? mi-a strigat în timp ce sărea din maşină. Mă duc la W.C.; tu pune lucrurile în maşină. Dacă vrei, poţi să conduci pînă acolo.

Aranjasem totul pe bancheta din spate şi încercam volanul cînd a ieşit cu pălăria de

pescuit pe cap şi mîncînd dintr-o felie de tort pe care o ţinea cu amîndouă mîinile.

Mama stătea în uşă privindu-ne. Era o femeie cu tenul foarte alb şi cu părul blond adunat strîns la spate într-un coc şi prins cu o agrafă cu ştrasuri. Mă întreb dacă ieşea vreodată din casă în vremurile acelea fericite sau cu ce se ocupa, de fapt.

Am lăsat frîna de mînă. Maică-mea a rămas privindu-ne pînă am băgat în viteză, apoi a intrat înapoi în casă, tot fără urmă de zîmbet.

Era o după-amiază frumoasă. Lăsaserăm toate geamurile jos ca să intre aerul. Am traversat podul Moxee şi am cotit-o spre apus pe Slater Road. De ambele părţi ale drumului erau cîmpuri de lucernă, iar mai încolo, lanuri de porumb.

Tata ţinea mîna afară pe fereastră. Lăsa vîntul să i-o împingă. Era nerăbdător, vedeam asta.

Nu după mult timp am ajuns la Mutulică. Acesta ieşi din casă cu pălăria pe cap. Nevasta lui ne privea pe fereastră.

— Ai pregătit tigaia? strigă tata către Mutulică, însă Mutulică stătea locului uitîndu-se la maşină. Hei, Mutulică! ţipă tata. Hei, Mutulică, unde ţi-e undiţa, măi Mutulică?

Mutulică scutură din cap. Se lăsa de pe un picior pe altul şi se uita cînd în jos, cînd la noi. Îşi ţinea limba sprijinită de buza de jos şi începu să scurme pămîntul cu vîrful pantofului.

Mi-am pus coşul de peşte pe umăr. I-am întins lui tata undiţa şi mi-am luat-o şi eu pe-a mea.

— Mergem? întrebă tata. Hei, Mutulică, mergem?

Mutulică îşi scoase pălăria şi îşi şterse fruntea cu încheietura aceleiaşi mîini. Se întoarse brusc, iar noi o pornirăm pe urmele lui de-a curmezişul păşunii buretoase. Cam la fiecare douăzeci de paşi cîte o becaţă ţîşnea dintr-un smoc de iarbă de pe creasta vechilor brazde.

La capătul păşunii, terenul cobora uşor şi devenea arid şi pietros, cu tufe de urzici şi lăstari de stejar ici şi colo. Am cotit-o la dreapta, mergînd de-a lungul unor urme vechi de maşină, trecînd peste un cîmp de ceara-albinei care ne ajungea pînă la brîu, păstăile uscate din vîrful tulpinilor zornăind asurzitor în timp ce ne croiam drum. În scurt timp, am văzut peste umărul lui Mutulică luciul apei şi l-am auzit pe tata strigînd:

— O, Doamne, ia te uită!

Dar Mutulică încetini pasul şi tot îşi muta pălăria cînd pe ceafă, cînd în faţă, după care se opri de tot.

Tata spuse:

— Ei, ce crezi, Mutulică? Toate locurile-s la fel. De unde zici să începem?

Mutulică îşi umezi buza de jos.

— Ce-i cu tine, Mutulică? zise tata. Ăsta-i heleşteul tău, nu?

Mutulică se uită în jos şi culese o furnică de pe salopetă.

— Ei, la dracu'! spuse tata pufnind. Îşi scoase ceasul. Dacă n-ai nimic împotrivă, noi ne apucăm pînă nu se lasă noaptea.

Mutulică îşi îndesă mîinile în buzunare şi se întoarse spre heleşteu. Porni mai departe. Noi îl urmarăm. Acum vedeam tot heleşteul, cu apa încreţită de peştii care ieşeau la suprafaţă. Din cînd în cînd, cîte un biban ţîşnea în aer şi cădea înapoi cu un plescăit.

— Doamne, Dumnezeule! l-am auzit pe tata zicînd.

Am ajuns pe malul apei într-un loc deschis, un fel de plajă cu pietriş.

Tata mi-a făcut semn şi s-a lăsat pe vine. M-am lăsat şi eu. Scruta apa din faţa noastră şi, cînd m-am uitat şi eu, am înţeles ce-l vrăjise aşa.

— Pe cuvîntul meu, şopti el.

Trecea un banc de bibani, douăzeci, treizeci şi nici unul sub un kilogram. Au cotit spre larg, după care au schimbat iar direcţia şi s-au întors, atît de înghesuiţi că păreau să se lovească unii de alţii. Le vedeam ochii cu pleoape grele privindu-ne cum treceau pe lîngă noi. Au pornit-o din nou fulgerător spre larg, apoi s-au întors.

O căutau cu lumînarea. Nu avea nici o importanţă dacă stăteam pe vine sau în picioare.

Peştii nici nu ne băgau în seamă. Vă zic, era un adevărat spectacol.

Am stat acolo destul de mult, urmărind bancul acela de bibani văzîndu-şi atît de liniştiţi de treburile lor, în timp ce Mutulică îşi frîngea întruna degetele şi se uita în jur de parcă s-ar fi aşteptat să apară cineva. În tot heleşteul bibanii se ridicau cu botul la suprafaţă sau ţîşneau în aer şi cădeau înapoi ori veneau la suprafaţă şi înotau cu dorsalele ieşindu-le din apă.

Tata a dat semnalul şi ne-am ridicat să aruncăm undiţele. Vă zic, tremuram de nerăbdare. Abia am reuşit să desprind momeala de mînerul de plută al undiţei. În timp ce încercam să scot cîrligele, am simţit mîna cu degete groase a lui Mutulică apucîndu-mă de umăr. M-am uitat spre el şi, drept răspuns, Mutulică mi-a făcut semn cu bărbia spre tata. Era destul de clar ce voia: nu mai mult de o undiţă.

Tata îşi scoase pălăria, apoi şi-o puse la loc şi veni unde stăteam eu.

— Du-te tu, Jack, mi-a zis. E-n regulă, fiule... pescuieşte tu.

M-am uitat spre Mutulică chiar înainte de a arunca undiţa. Faţa îi devenise rigidă, iar pe bărbie avea o dîră subţire de salivă.

— Trage-l cu putere pe fraier cînd muşcă, mi-a zis tata. Afurisiţii ăştia au nişte guri tari ca fierul.

Am deblocat mulineta şi mi-am luat avînt. Am aruncat la mai bine de zece metri. Apa a început să fiarbă înainte chiar să apuc să întind firul.

— Înhaţă-l! strigă tata. Înhaţă-l pe afurisit! Înhaţă-l cum trebuie!

Am tras cu forţă de două ori. L-am prins fără-ndoială. Undiţa s-a îndoit şi a început să se smucească. Tata striga la mine ce să fac.

— Lasă-l să se ducă, lasă-l să se ducă! Lasă-l să fugă! Mai dă-i fir! Acum înfăşoară! Înfăşoară! Nu, lasă-l să fugă! Uuuaaa! Ia uită-te numai!

Bibanul dansa încolo şi-ncoace prin baltă. De fiecare dată cînd venea la suprafaţă, scutura aşa de tare din cap, că se auzea momeala cu cîrlige zornăind. Apoi o ştergea din nou. Dar după o vreme am reuşit să-l obosesc şi să-l trag foarte aproape. Părea enorm, poate de vreo trei kilograme, trei kilograme şi ceva. Stătea pe-o parte, terminat, cu gura deschisă şi branhiile pulsîndu-i. Genunchii îmi erau atît de slăbiţi că abia mă mai puteam ţine pe picioare. Ţineam însă undiţa sus, cu firul întins.

Tata intră în apă pînă îi trecu de încălţăminte. Cînd se întinse însă după peşte, Mutulică începu să bolborosească, să scuture din cap şi să dea din mîini.

— Acum ce dracu' mai ai, Mutulică? Băiatul a prins cel mai mare biban pe care l-am văzut vreodată şi n-am de gînd să-l arunc înapoi în apă, pentru numele lui Dumnezeu!

Mutulică continuă să se agite şi să arate spre heleşteu.

— N-am de gînd să las peştele băiatului să scape. Mă auzi, Mutulică? Dacă tu crezi c-o să fac aşa ceva, atunci te-nşeli.

Mutulică întinse mîna spre undiţă. Între timp, bibanul îşi recăpătase oarecum puterile. Se întoarse pe partea cealaltă şi începu să înoate din nou. Am ţipat şi atunci mi-am pierdut capul: mai întîi am pus piedica de la mulinetă, apoi am început să înfăşor firul. Bibanul se opinti cu furie pentru ultima oară.

Asta a fost. Firul s-a rupt. Eu aproape că am căzut pe spate.

— Haide, Jack, mi-a zis tata şi l-am văzut înhăţîndu-şi undiţa. Haide, prostul naibii, haide pînă nu-l pocnesc.

În februarie rîul s-a revărsat.

Ninsese destul de mult în primele săptămîni ale lui decembrie şi se făcuse foarte frig înainte de Crăciun. Spre sfîrşitul lui ianuarie însă, începu să bată Chinook-ul[1]. M-am trezit într-o dimineaţă şi-am auzit casa zgîlţîindu-se şi apa picurînd fără-ncetare de pe acoperiş.

Vîntul a bătut cinci zile, iar în a treia a început să se umfle rîul.

— A ajuns la cinci metri, mi-a zis tata într-o seară, uitîndu-se pe deasupra ziarului. Ceea

1. Vînt cald şi umed care bate pe coasta de nord-vest a Statelor Unite.

ce înseamnă cu un metru peste cota de inundaţie. Bătrînul Mutulică o să-şi piardă iubiţeii.

Am vrut să mă duc la podul Moxee ca să văd cît de mare era apa. Dar tata nu m-a lăsat. Mi-a spus că inundaţiile nu-s de privit.

Două zile mai tîrziu rîul a ajuns la cota maximă, apoi a început să scadă.

Orin Marshall, Danny Owens şi cu mine ne-am dus cu bicicletele pînă la casa lui Mutulică într-o dimineaţă, o săptămînă mai tîrziu. Am parcat bicicletele şi am luat-o peste păşunea de lîngă proprietatea lui Mutulică.

Era o zi umedă şi vîntoasă, cu nori negri şi zdrenţuiţi alergînd pe cer. Pămîntul mustea de apă, iar prin iarba deasă dădeam mereu de bălţi. Danny tocmai învăţa să înjure şi umplea văzduhul cu ce ştia mai de soi de fiecare dată cînd apa îi trecea peste pantofi. Vedeam rîul umflat la capătul păşunii. Apa era încă mare şi ieşită din matcă, curgînd printre copaci şi mîncînd din marginea malului. Spre mijloc, curentul se mişca greoi şi repede, iar din cînd în cînd cîte o tufă ori un copac cu crengile ieşind din apă trecea plutind.

Am ajuns la gardul lui Mutulică, unde am dat peste o vacă agăţată în sîrmă. Era umflată, cu pielea lucioasă şi cenuşie. Era prima fiinţă moartă, de orice mărime, pe care o vedeam în viaţa mea. Orin luă un băţ şi-i atinse ochii deschişi.

Am mers mai departe de-a lungul gardului, spre rîu. Ne era teamă să ne apropiem de sîrmă, pentru că ne gîndeam că ar putea să mai fie sub tensiune. Dar la marginea a ceea ce părea un canal adînc, gardul se termina. Pămîntul pur şi simplu se surpase în apă, cu gard cu tot.

Am trecut pe partea cealaltă şi am mers de-a lungul noului canal, care o tăia direct peste terenul lui Mutulică, îndreptîndu-se drept spre heleşteu, pe care îl străbătea în lung, după care îşi croia în partea cealaltă o scurgere ce cotea din nou spre rîu, în care se vărsa ceva mai încolo.

Cea mai mare parte a peştilor lui Mutulică fuseseră fără îndoială duşi de apă. Iar cei care nu scăpaseră încă erau liberi să vină şi să plece după pofta inimii.

Apoi l-am zărit pe Mutulică. M-am speriat să-l văd în halul ăla. Le-am făcut semn băieţilor şi ne-am pitulat cu toţii.

Mutulică stătea pe malul celălalt al heleşteului, pe unde se scurgea apa. Stătea acolo pur şi simplu, cel mai trist om din cîţi mi-a fost dat să văd vreodată.

— Chiar îmi pare rău pentru bătrînul Mutulică, spunea tata la cină cîteva săptămîni mai tîrziu. Atenţie, amărîtul şi-a atras singur nenorocirea. Dar nu poţi totuşi să nu fii mişcat din cauza lui.

Tata mai spuse că George Laycock o văzuse pe nevasta lui Mutulică la Clubul Sportivilor cu un mexican solid.

— Şi ăsta nu-i decît începutul...

Mama se uită aspru la el, apoi la mine. Eu am continuat să mănînc însă, ca şi cînd n-aş fi auzit nimic.

Tata spuse:

— Fir-ar a naibii de treabă, Bea, băiatul e destul de mare!

Se schimbase mult, Mutulică, vreau să zic. Nu mai stătea în preajma băieţilor, oricum, nu dacă avea de ales. Şi nici nu-i venea nimănui să mai rîdă pe seama lui, de cînd îl fugărise pe Carl Lowe cu un retevei după ce Carl îi dăduse lui Mutulică pălăria jos de pe cap. Dar partea cea mai nasoală era că Mutulică începuse să lipsească în medie o zi sau două în fiecare săptămînă şi se vorbea că ar putea fi concediat.

— Omul a luat-o razna, spunea tata. Şi dacă nu-şi ia seama înseamnă că e nebun de legat.

Apoi, într-o după-amiază de duminică, puţin înainte de ziua mea de naştere, tata şi cu mine făceam curat în garaj. Era o zi caldă şi cu cer schimbător. Vedeai praful plutind în aer. Mama a venit la uşa din spate şi a zis:

— Del, e pentru tine. Cred că-i Vern.

Am intrat în casă după tata să mă spăl pe mîini. Cînd a terminat de vorbit, a pus jos telefonul şi s-a întors spre noi.

— Mutulică, a zis tata. A omorît-o pe nevastă-sa cu un ciocan şi apoi s-a înecat. Vern tocmai a auzit asta în oraş.

Cînd am ajuns acolo, pretutindeni erau parcate maşini. Poarta spre păşune stătea deschisă şi se vedeau urme de roţi care duceau la heleşteu.

Uşa cu plasă era proptită cu o cutie ca să stea deschisă şi lîngă ea se afla un bărbat uscăţiv, cu faţa ciupită de vărsat, în pantaloni largi, cămaşă sport şi cu pistolul atîrnat la umăr. Ne urmări, pe tata şi pe mine, cum coboram din maşină.

— Am fost prieteni, îi spuse tata bărbatului.

Acesta clătină din cap.

— Nu-mi pasă cine sînteţi. Ştergeţi-o dacă nu aveţi treabă aici.

— L-au găsit? întrebă tata.

— Acum caută, zise bărbatul şi-şi aranjă arma.

— Putem merge şi noi acolo? L-am cunoscut destul de bine.

Bărbatul zise:

— Încercaţi. Dacă vă alungă, să nu spuneţi că nu v-am zis.

Am traversat păşunea, mergînd cam pe acelaşi traseu ca atunci cînd am încercat să pescuim. Pe baltă erau două bărci cu motor care lăsau în aer scame murdare de fum. Vedeai

cum apa dezlănţuită desprinsese pămîntul, ducînd cu ea copaci şi bolovani. Bărcile, în care se aflau oameni în uniformă, pluteau încolo şi-ncoace, cu unul din ei la cîrmă şi celălalt mînuind frînghia şi cîrligele.

O ambulanţă aştepta pe plaja pietroasă unde ne aşezaserăm noi să dăm la bibanii lui Mutulică. Doi bărbaţi în alb pierdeau vremea fumînd, rezemaţi de partea din spate.

Motorul uneia din bărci se opri. Ne-am uitat cu toţii în direcţia ei. Bărbatul din spate se ridică în picioare şi începu să tragă cu efort de frînghie. După un timp, din apă ieşi o mînă. Cîrligele îl agăţaseră pe Mutulică, se pare, dintr-o parte. Mîna se scufundă la loc, apoi ieşi din nou, împreună cu un fel de legătură.

Nu-i el, m-am gîndit. E altceva ce stătea acolo, în adînc, de ani de zile.

Bărbatul din faţă se duse în spatele bărcii, iar cei doi săltară peste copastie lucrul acela şiroind de apă.

M-am uitat la tata. Faţa îi căpătase o expresie ciudată.

— Femeile, zise el. Adăugă: Uite ce-ţi poate face femeia nepotrivită, Jack.

Dar nu cred că tata credea cu adevărat asta. Mă gîndesc că pur şi simplu nu ştia pe cine să dea vina şi ce să spună.

Mie mi s-a părut că totul a-nceput să-i meargă anapoda lui tata din acea zi. La fel ca

Mutulică, nici el n-a mai fost același om. Mîna aceea ieșind din apă și căzînd la loc a fost ca un fel de gest de adio pentru vremurile bune și de salut pentru cele proaste. Fiindcă numai de așa ceva am avut parte toți anii care au urmat după ce s-a aruncat Mutulică în apa aceea întunecată.

Oare asta se întîmplă cînd moare un prieten? Dă ghinionul peste prietenii lăsați în urmă?

Dar, după cum spuneam, Pearl Harbor și faptul că a trebuit să se mute înapoi în casa tatălui său nu i-au făcut nici ele deloc bine lui tata.

O discuţie serioasă

Doar maşina Verei era acolo, iar Burt mulţumi în sinea lui pentru asta. Trase pe alee şi opri lîngă plăcinta pe care o scăpase pe jos cu o seară înainte. Aceasta zăcea încă pe asfalt: caserola din folie de aluminiu răsturnată, cu un halo de umplutură de dovleac. Era prima zi după Crăciun.

De Crăciun venise să-şi viziteze soţia şi copiii. Vera îl avertizase. Îi spusese cum stăteau lucrurile. Îi zisese că trebuia să plece pînă la şase, pentru că prietenul ei şi copiii acestuia veneau la masă.

Se aşezaseră în camera de zi şi desfăcuseră solemn cadourile pe care le adusese Burt. Deschiseseră pachetele lui, în timp ce alte pachete învelite în hîrtie de sărbători stăteau unele peste altele sub pom, aşteptînd pînă după ora şase.

Îi privise pe copii cum îşi desfăceau cadourile şi aşteptase ca Vera să desfacă funda de la al ei. O văzu dînd la o parte hîrtia de ambalaj, deschizînd capacul şi scoţînd puloverul de caşmir.

— E drăguţ, zise ea. Mulţumesc, Burt.

— Încearcă-l, spuse fiica lui.

— Pune-l pe tine, zise fiul lui.

Burt îşi privi recunoscător fiul pentru susţinere.

Vera îl încercă. Se duse în dormitor şi ieşi de acolo îmbrăcată cu el.

— E drăguţ, zise.

— E drăguţ *pe tine*, spuse Burt şi simţi un preaplin în piept.

Îşi deschise cadourile. De la Vera, un cupon de cadou pentru magazinul bărbătesc Sondheim's. De la fiica lui, un set de pieptene cu perie. De la fiul său, un pix.

Vera servi sucuri şi stătură puţin de vorbă. Dar mai mult se uitară la pom. Apoi fiica sa se ridică şi începu să pună masa, iar fiul său se duse la el în cameră.

Lui Burt însă îi plăcea unde stătea. Îi plăcea în faţa căminului, cu paharul în mînă, în casa lui, în căminul lui.

Apoi Vera se duse la bucătărie.

Din cînd în cînd, fiica lui intra în sufragerie cu ceva de pus pe masă. Burt o urmărea. O urmări cum plia şervetele şi le băga în paharele de vin. O urmări cum puse o vază zveltă în mijlocul mesei. O urmări cum puse, cu atenţie infinită, o floare în vază.

Un butuc mic din ceară şi rumeguş ardea pe grătar. O lădiţă cu încă cinci astfel de butuci era pregătită pe vatră. Se ridică de pe canapea şi îi puse pe toţi în foc. Îi privi pînă se aprinseră.

Apoi își termină sucul și o porni spre ușa dinspre terasa din spate. În drum, văzu plăcintele aliniate pe bufet. Le luă în brațe, una peste alta, pe toate șase; cîte una pentru fiecare zece dăți cînd îl înșelase.

Pe alee, în întuneric, scăpase una pe jos cînd se chinuia cu ușa.

Ușa din față era încuiată permanent din noaptea cînd rupsese cheia în broască. O luă pe după casă pînă în spate. Pe ușa de la terasă era o coroniță. Bătu în sticlă. Vera era în halat de baie. Cînd îl văzu, se încruntă. Întredeschise ușa.

Burt zise:

— Vreau să-mi cer scuze pentru aseară. Vreau să-mi cer scuze și de la copii.

Vera spuse:

— Nu sînt acasă.

Ea stătea în deschizătura ușii, iar el, pe terasă lîngă filodendron. Burt își culese o scamă de pe mînecă.

Vera zise:

— Nu mai suport. Ai încercat să dai foc casei.

— Nu-i adevărat.

— Ba da. Toți cei prezenți au fost martori.

El zise:

— Pot să intru să vorbim despre asta?

Ea își adună halatul la gît și se dădu la o parte.

Spuse:

— Peste o oră trebuie să plec undeva.

Burt se uită în jurul lui. Luminiţele din pom clipeau. La un capăt al canapelei se afla un morman de hîrtie de ambalaj şi de cutii lucioase. Pe un platou, în mijlocul mesei, se afla o carcasă de curcan – resturi întărite pe un strat de pătrunjel, ca într-un cuib oribil. Un con de cenuşă umplea şemineul. Înăuntru mai erau cîteva cutii goale de Shasta cola. O dîră de fum se ridica de la cărămizi pînă la poliţa de deasupra căminului, unde se oprea în lemnul ars.

Se întoarse şi se duse înapoi în bucătărie.

Zise:

— La ce oră a plecat aseară prietenul tău?

Ea spuse:

— Dacă ai de gînd să-ncepi din nou, poţi să pleci de pe-acum.

El trase un scaun şi se aşeză la masa de bucătărie în faţa scrumierei mari. Închise ochii, apoi îi redeschise. Trase perdeaua într-o parte şi se uită în curtea din spate. Văzu o bicicletă fără roata din faţă aşezată cu şaua-n jos. Văzu buruienile care creşteau de-a lungul gardului viu.

Vera dădu drumul la apă într-o cratiţă.

— Îţi mai aminteşti de Ziua Recunoştinţei? zise ea. Am spus atunci că aia va fi ultima sărbătoare pe care o să ne-o mai strici. Să mîncăm şuncă şi ouă în loc de curcan la zece seara!

— Ştiu, spuse el. Mi-am cerut scuze.

— Scuzele nu ajung.

Flacăra se stinse din nou. Vera era la aragaz, încercînd să aprindă focul sub cratiţa cu apă.

— Să nu te arzi, spuse el. Să nu iei foc.

Îşi imagină că îi ia foc rochia, iar el sare de la masă şi o aruncă la pămînt, rostogolind-o pînă în living, unde o acoperă cu trupul lui. Sau mai bine să alerge în dormitor după o pătură?

— Vera?

Ea îi aruncă o privire.

— Ai ceva de băut? Aş bea un pahar în dimineaţa asta.

— E nişte votcă în frigider.

— De cînd ai început să ţii votcă în frigider?

— Nu mă-ntreba.

— OK, zise el, nu te-ntreb.

Scoase votca şi îşi turnă într-o ceaşcă pe care o găsise pe bufet.

Vera spuse:

— Ai de gînd s-o bei aşa, din ceaşcă? Mai spuse: Doamne, Burt! Şi, oricum, despre ce voiai să vorbim? Ţi-am spus că trebuie să merg undeva. Am oră de flaut la unu.

— Încă mai iei ore de flaut?

— Tocmai ţi-am spus. Ce-i? Spune-mi ce te roade, că după aia trebuie să mă pregătesc.

— Voiam să-ţi spun că-mi pare rău.

Ea zise:

— Ai mai spus asta.

El spuse:

— Ai nişte suc să-l amestec cu votcă?

Vera deschise frigiderul şi umblă înăuntru.

— Am nişte suc de merişor, spuse ea.

— Merge, zise el.

— Eu mă duc în baie, spuse ea.

Burt bău ceaşca de suc de merişor şi votcă. Aprinse o ţigară şi aruncă chibritul în scrumiera mare care stătea întotdeauna pe masa din bucătărie. Cercetă chiştoacele din ea. Unele erau marca pe care o fuma Vera, altele nu. Ba cîteva erau de culoarea levănţicăi. Se ridică şi le aruncă pe toate sub chiuvetă.

Scrumiera nu era chiar scrumieră. Era o farfurie mare de ceramică pe care o cumpăraseră de la un olar bărbos în mallul din Santa Clara. O clăti şi o şterse. O aşeză la loc pe masă. Apoi strivi ţigara în ea.

Apa de pe aragaz începu să fiarbă chiar cînd sună telefonul.

O auzi că deschide uşa de la baie şi îi strigă de dincolo de living:

— Răspunde tu! Eu tocmai intru sub duş.

Telefonul din bucătărie era pe bufet, într-un colţ, după tigaie. Mută tigaia şi ridică receptorul.

— Charlie-i acolo? întrebă o voce.

— Nu, zise Burt.

— Bine, spuse vocea.

În timp ce se ocupa de cafea, telefonul sună din nou.

— Charlie?

— Nu-i aici, zise Burt.

De data asta nu mai puse receptorul în furcă.

Vera veni în bucătărie îmbrăcată în blugi şi pulover şi pieptănîndu-se.

Burt puse ness în ceştile cu apă fierbinte, după care turnă nişte votcă într-a lui. Duse ceştile pe masă.

Vera ridică receptorul; ascultă. Spuse:

— Ce s-a-ntîmplat? Cine era la telefon?

— Nimeni, zise el. Cine fumează ţigări colorate?

— Eu.

— Nu ştiam.

— Ei bine, eu.

Vera se aşeză de cealaltă parte a mesei şi începu să-şi bea cafeaua. Fumară şi folosiră scrumiera.

Erau lucruri pe care ar fi vrut să i le spună, lucruri ce mîhnesc şi lucruri ce consolează, lucruri de genul ăsta.

— Fumez trei pachete pe zi, spuse Vera. Asta, dacă vrei să ştii cu adevărat ce se-ntîmplă aici.

— Sfinte Sisoe, zise Burt.

Vera aprobă din cap.

— N-am venit aici să aud aşa ceva, spuse el.

— Atunci ce-ai venit să auzi? Vrei să auzi că a ars casa?

— Vera, zise el. E Crăciunul. De asta am venit.

— Este prima zi după Crăciun, spuse ea. Crăciunul a venit şi a trecut, spuse ea. Şi nu vreau să mai văd vreunul.

— Dar eu? zise el. Crezi că eu de-abia aştept sărbătorile?

Telefonul sună din nou. Burt îl ridică.

— Cineva vrea să vorbească cu Charlie, zise el.

— Ce?

— Charlie, spuse Burt.

Vera luă telefonul. Stătu cu spatele la el cît vorbi. Apoi se întoarse şi zise:

— O să vorbesc din dormitor. Vrei, te rog, să închizi după ce ridic telefonul din dormitor? Îmi dau seama dacă asculţi, aşa că închide cînd îţi spun eu.

Burt luă receptorul. Vera plecă din bucătărie. Duse telefonul la ureche şi ascultă. Nu auzi nimic. Apoi auzi un bărbat dregîndu-şi vocea. După care o auzi pe Vera ridicînd receptorul.

— E-n regulă, Burt! L-am ridicat, Burt!

Aşeză receptorul la loc şi rămase privindu-l. Deschise sertarul cu tacîmuri şi scotoci prin el. Deschise alt sertar. Se uită în chiuvetă. Se duse în sufragerie şi luă cuţitul de tăiat carne. Îl ţinu sub apă fierbinte pînă ce grăsimea se

topi şi dispăru. Şterse lama de mînecă. Se duse la telefon, adună firul într-o buclă şi îl tăie fără nici o problemă. Examină capetele rămase. Apoi împinse telefonul înapoi în colţ, după tigaie.

Vera intră. Spuse:

— Telefonul a amuţit. I-ai făcut ceva?

Se uită la aparat, apoi îl luă de pe bufet.

— Nenorocitul dracului! strigă ea. Afară, afară unde ţi-e locul! Agita telefonul spre el. Pînă aici! O să cer un ordin de restricţie, asta o să fac! Telefonul făcu *ding* cînd îl trînti pe bufet. Mă duc la vecini să chem poliţia dacă nu ieşi de-aici în clipa asta!

Burt luă scrumiera. O ţinu de margine. O ridică de parcă s-ar fi pregătit să arunce cu discul.

— Te rog! zise ea. E scrumiera noastră!

Burt ieşi pe uşa din spate. Nu era sigur, dar credea că demonstrase ceva. Spera că lămurise un lucru. Şi anume, că trebuiau să aibă o discuţie serioasă cît de curînd. Erau lucruri despre care trebuiau să vorbească. Şi aveau să vorbească. Poate după ce treceau sărbătorile şi lucrurile reveneau la normal. Avea să-i explice, de exemplu, că afurisita aia de scrumieră era o afurisită de farfurie.

Ocoli plăcinta de pe alee şi se urcă în maşină. Porni motorul şi băgă în marşarier. Se descurcă greu, pînă să lase scrumiera jos.

Liniștea

Eram la frizer. Eu stăteam pe scaun, iar trei bărbați ședeau de-a lungul peretelui vizavi de mine. Pe doi dintre cei care așteptau nu-i mai văzusem niciodată. Pe unul însă îl știam, deși nu puteam spune exact de unde. Mă tot uitam la el, în timp ce frizerul se ocupa de părul meu. Bărbatul își tot plimba o scobitoare în gură; un bărbat solid, cu părul scurt și ondulat. Apoi l-am văzut cu șapcă și uniformă, scrutînd cu ochii săi mici holul unei bănci.

Dintre ceilalți doi, unul era considerabil mai bătrîn, cu o coamă căruntă și ondulată. Fuma. Al treilea, deși nu chiar atît de bătrîn, era aproape chel în creștet, dar părul îi atîrna în părți peste urechi. Era încălțat cu bocanci de muncitor forestier, iar pantalonii îi erau lucioși de ulei de motor.

Frizerul îmi puse o mînă pe cap și mi-l întoarse ca să se uite mai bine. Apoi îi spuse paznicului:

— Ai împușcat căprioara aia, Charles?

Îmi plăcea frizerul ăsta. Nu ne știam destul de bine ca să ne spunem pe nume. Dar cînd am intrat să mă tund, m-a recunoscut. Știa că

pescuiesc. Aşa că discutam despre pescuit. Nu cred că era vînător. Dar putea discuta despre acest subiect. Din punctul ăsta de vedere, era un frizer bun.

— Bill, e o poveste ciudată. Lucrul dracului, zise paznicul.

Îşi scoase scobitoarea din gură şi o puse într-o scrumieră. Scutură din cap.

— Am împuşcat-o şi n-am împuşcat-o. Aşa că răspunsul la întrebarea ta e da şi nu.

Nu-mi plăcea vocea bărbatului. Nu i se potrivea unui paznic. Nu era vocea la care te-ai fi aşteptat.

Ceilalţi doi bărbaţi ridicară privirile. Cel mai în vîrstă răsfoia o revistă fumînd, iar celălalt ţinea un ziar în mînă. Lăsară jos la ce se uitau şi se întoarseră să-l asculte pe paznic.

— Dă-i drumul, Charles, zise frizerul. Ia s-auzim!

Frizerul îmi întoarse iar capul şi se apucă din nou să taie cu foarfeca.

— Eram pe muntele Fikle. Bătrînul, eu şi puşti-meu. Vînam prin văioagele alea. Bătrînul era postat la capătul uneia, eu şi cu puştiul la capătul alteia. Puşti-meu era mahmur, da-r-ar dracu-n pielea lui. Era verde la moacă şi băuse apă toată ziua; şi pe-a mea, şi pe-a lui. Era după-amiază şi noi plecaserăm din zori. Dar aveam motive să sperăm. Bănuiam că vînătorii mai din vale aveau să sperie o căprioară

în direcţia noastră. Aşa că stăteam după un buştean şi scrutam văioaga atunci cînd am auzit împuşcături jos în vale.

— Sînt livezi acolo jos, spuse cel cu ziarul.

Acesta se foia foarte mult şi tot punea picior peste picior, balansîndu-şi o vreme bocancul, după care schimba picioarele.

— Prin livezile alea stau căprioare.

— Exact, zise paznicul. Merg acolo noaptea, nenorocitele, şi mănîncă merele alea mici şi verzi. Ei bine, am auzit nişte împuşcături şi stăteam acolo pitulaţi, cînd apare din lăstăriş, la nici treizeci de metri, un căprior bătrîn. Puştiul îl vede bineînţeles în acelaşi timp cu mine, încarcă şi-ncepe să tragă. Cap pătrat. Bătrînul căprior nu era deloc în pericol. Oricum, nu din cauza lui puşti-meu. Dar nu-şi dă seama de unde vin împuşcăturile. Nu ştie în care direcţie să sară. Apoi slobod eu un glonţ. Dar, în toată nebunia asta, nu fac decît să-l buimăcesc.

— Să-l buimăceşti?

— Adică... să-l buimăcesc, zise paznicul. A fost o lovitură în foale. Care l-a cam buimăcit. Aşa că îşi lasă capul în jos şi-ncepe să tremure. Tremură tot. Puşti-meu încă trage. Cît despre mine, parcă eram iarăşi în Coreea. Aşa că am tras din nou, dar n-am nimerit. Apoi, bătrînul domn Căprior se duce înapoi în lăstăriş. Numai că acum, jur pe Dumnezeu, nu mai are pic de vlagă în el. Puşti-meu şi-a golit puşca fără

nici un rezultat. Eu însă am lovit din plin. I-am băgat una drept în foale. Asta am vrut să spun cînd am zis că l-am buimăcit.

— Şi după aia? întrebă cel cu ziarul, pe care îl înfăşurase şi bătea cu el în genunchi. Şi după aia? Trebuie că te-ai luat după el. Întotdeauna caută un loc ascuns unde să moară.

— Dar te-ai luat pe urmele lui? întrebă cel mai în vîrstă, deşi nu era propriu-zis o întrebare.

— Da. M-am luat pe urmele lui, eu şi puştiu-meu. Dar puştiul nu mi-a fost de prea mare ajutor. I se tot făcea rău pe drum şi ne încetinea. Tăntălăul.

Paznicul începu să rîdă, gîndindu-se la întreaga situaţie.

— Să bei bere şi să umbli toată noaptea după fuste, după care să zici că poţi vîna căprioare. I-a fost învăţătură de minte, asta-i sigur. Dar ne-am luat pe urmele lui, sigur. Şi ce urme! Sînge pe jos şi pe frunze. Sînge peste tot. N-am mai văzut un căprior cu atîta sînge. Nu ştiu cum de-a mai putut să meargă prostănacul ăla.

— Uneori merg de nu se mai opresc, zise cel cu ziarul. Întotdeauna îşi caută un loc ascuns unde să moară.

— L-am certat pe puşti că a ratat şi cînd a făcut pe deşteptu' cu mine, l-am pocnit. Drept aici.

Paznicul arătă într-o parte a capului.

— I-am tras o scatoalcă peste urechi, afurisitul naibii. Nu-i prea mare pentru asta. Avea nevoie de-aşa ceva. Treaba e că se făcuse prea întuneric să mai mergem după urme, ca să nu mai zic de puşti, care se tot oprea să vomite şi aşa mai departe.

— Ei bine, coioţii l-or fi înhăţat deja pe căprior, zise cel cu ziarul. Coioţii, corbii şi vulturii.

Desfăşură ziarul, îl netezi bine şi-l aşeză deoparte. Puse din nou picior peste picior. Se uită de jur împrejur la noi şi clătină din cap.

Cel mai în vîrstă se răsucise pe scaun şi privea pe fereastră. Îşi aprinse o ţigară.

— Aşa mă gîndesc şi eu, zise paznicul. Şi e păcat. Era ditamai bidigania. Deci, ca răspuns la întrebarea ta, Bill, am prins şi n-am prins căprioara. Am avut totuşi vînat pe masă. Pentru că s-a dovedit că bătrînul meu prinsese un ţap mic între timp. Deja îl adusese în tabără şi atîrna curăţat bine-bine, cu ficatul, inima şi rinichii împachetate în hîrtie cerată şi întărindu-se deja în geanta frigorifică. Un ţap. Un afurisit mic. Dar bătrînul era încîntat nevoie mare.

Paznicul se uită prin frizerie ca şi cînd şi-ar fi adus aminte de ceva. Apoi îşi luă scobitoarea şi şi-o băgă înapoi în gură.

Cel mai în vîrstă stinse ţigara şi se întoarse spre paznic. Trase aer în piept şi zise:

— Acum ar trebui să umbli-n căutarea căprioorului, nu să vii aici să te tunzi!

— Cum vorbeşti aşa cu mine? zise paznicul. Bătrîn neghiob! Te ştiu eu de undeva!

— Şi eu te ştiu de undeva, zise bătrînul.

— Băieţi, ajunge. Asta-i frizeria mea, spuse frizerul.

— *Ţie* ar trebui să-ţi trag o scatoalcă peste urechi, zise bătrînul.

— Încearcă numai, spuse paznicul.

— Charles, făcu frizerul.

Frizerul puse pieptenele şi foarfecele pe bufet şi îşi aşează mîinile pe umerii mei, de parcă se aştepta să sar de pe scaun în mijlocul lor.

— Albert, pe Charles şi pe băiatul ăsta îi tund de ani de zile. Aş vrea să încetezi.

Frizerul se uita de la unul la celălalt şi îşi ţinea mîinile pe umerii mei.

— Lămuriţi-o afară, spuse tipul cu ziarul, îmbujorat şi sperînd să iasă ceva.

— Am spus că ajunge, zise frizerul. Charles, nu vreau să mai aud un cuvînt despre subiectul ăsta. Albert, e rîndul tău. Acum. Frizerul se întoarse spre cel cu ziarul. Dumneata habar n-am cine eşti, domnule, dar aş aprecia dacă nu te-ai băga.

Paznicul se ridică. Zise:

— Cred că o să vin să mă tund ceva mai tîrziu. În momentul ăsta compania cam lasă de dorit.

Paznicul ieşi trăgînd îndesat uşa după el.

Bătrînul stătea fumîndu-şi ţigara. Se uită afară pe fereastră. Studie ceva pe mînă. Se ridică şi îşi puse pălăria pe cap.

— Îmi pare rău, Bill, zise bătrînul. Mai pot sta aşa cîteva zile.

— E-n regulă, Albert, zise frizerul.

Cînd ieşi bătrînul, frizerul se duse la fereastră să-l urmărească plecînd.

— Albert e pe ducă din cauza unui emfizem pulmonar, spuse frizerul de la fereastră. Pe vremuri mergeam împreună la pescuit. M-a învăţat totul despre somon. Femeile. Îl sufocau pur şi simplu pe băiatul ăsta. Dar ştiu că s-a enervat. Sincer vorbind însă, l-a provocat.

Bărbatul cu ziarul nu putea sta locului. Era în picioare şi se tot plimba încolo şi-ncoace, oprindu-se să studieze totul, cuierul pentru pălării, fotografiile înfăţişîndu-l pe Bill cu prietenii, calendarul de la magazinul de feronerie cu imagini pentru fiecare lună a anului. Dădu toate paginile. Merse pînă acolo încît stătu şi cercetă autorizaţia de frizer a lui Bill, care se afla înrămată pe perete. Apoi se întoarse şi zise:

— Plec şi eu.

După care ieşi pur şi simplu.

— Ei, mă laşi să te termin odată de tuns sau nu? îmi zise frizerul, de parcă eu aş fi fost vinovat de toate.

Frizerul mă întoarse în scaun cu faţa spre oglindă. Mă prinse cu cîte o mînă de fiecare parte a capului. Mă aşeză pentru ultima oară, apoi îşi apropie capul de al meu.

Ne-am uitat amîndoi în oglindă, în timp ce mîinile lui încă îmi încadrau capul.

Eu mă priveam, iar el se uita tot la mine. Dar chiar dacă văzuse ceva, frizerul nu făcu nici un comentariu.

Îşi trecu degetele prin părul meu. O făcu atît de încet, de parcă s-ar fi gîndit la altceva. Îşi trecu degetele prin părul meu. O făcu tandru, ca un iubit.

Asta s-a întîmplat în Crescent City, California, sus, lîngă graniţa cu statul Oregon. La scurt timp după aceea, am plecat de acolo. Dar astăzi mă gîndeam la oraşul acela, la Crescent City, şi la cum încercam să încep o nouă viaţă acolo cu soţia mea şi cum, în dimineaţa aceea pe scaunul frizerului, m-am hotărît să plec. Mă gîndeam astăzi la liniştea pe care am simţit-o cînd am închis ochii şi am lăsat degetele frizerului să-mi umble prin păr, la blîndeţea acelor degete şi la părul care deja începea să-mi crească.

Mecanica pentru toţi

Pe la începutul acelei dimineţi vremea se schimbase şi zăpada se topea transformîndu-se în zoaie. Acestea şiroiau pe ferestruica joasă care dădea spre curtea din spate. Maşinile treceau împroşcînd cu zăpadă topită pe stradă, unde se întuneca. Dar şi înăuntru se întuneca.

El era în dormitor şi îşi îndesa hainele într-o valiză cînd apăru ea în uşă.

Mă bucur că pleci! Mă bucur că pleci! zise ea. Auzi?

El continuă să-şi bage lucrurile în valiză.

Nenorocitule! Mă bucur aşa de tare că pleci! Începu să plîngă. Nici măcar nu poţi să mă priveşti în faţă, nu?

Ea văzu apoi fotografia copilului pe pat şi o luă de acolo.

El o privi, iar ea îşi şterse ochii şi se uită lung la el înainte de a se întoarce în camera de zi.

Adu-o înapoi, zise el.

Adună-ţi lucrurile şi pleacă, spuse ea.

El nu răspunse. Închise valiza, îşi luă pardesiul, se uită de jur împrejur în dormitor înainte de a stinge lumina. Apoi ieşi şi se duse în camera de zi.

Ea stătea cu copilul în braţe în uşa care dădea spre bucătărioară.

Vreau copilul, spuse el.

Eşti nebun?

Nu, dar vreau copilul. O să trimit pe cineva să-i ia lucrurile.

Nici să nu te atingi de copil, spuse ea.

Copilul începuse să plîngă şi ea îi desfăcu păturica din jurul capului.

O, o, făcu ea uitîndu-se la copil.

El veni spre ea.

Pentru numele lui Dumnezeu! zise ea şi făcu un pas înapoi în bucătărie.

Vreau copilul.

Du-te de-aici!

Ea se întoarse şi încercă să ferească copilul într-un colţ, după aragaz.

Dar el se apropie. Se întinse peste aragaz şi apucă strîns copilul.

Dă-i drumul, zise el.

Pleacă de-aici, pleacă de-aici! strigă ea.

Copilul era roşu la faţă şi ţipa. În încăierare trîntiră un ghiveci cu flori care era atîrnat în spatele aragazului.

El o înghesui în perete, încercînd să-i desfacă strînsoarea. Ţinea de copil şi trăgea cu toată forţa lui.

Dă-i drumul, zise el.

Nu trage, spuse ea. Chinui copilul, spuse ea.

Nu chinui copilul, zise el.

Pe fereastra bucătăriei nu venea nici un strop de lumină. În întunericul aproape deplin, el îi desfăcea cu o mînă degetele strînse unul cîte unul, iar cu cealaltă prinse copilul care ţipa de sub braţ, aproape de umăr.

Ea simţea cum degetele îi erau desfăcute cu forţa. Simţea cum scăpa copilul.

Nu! ţipă în momentul cînd mîinile i se desprinseră.

Copilul avea să fie al ei! Înhăţă copilul de cealaltă mînă. Îl prinse de încheietură şi se opinti.

Dar nici el nu-i dădea drumul. Simţi cum îi scapă copilul din mînă şi atunci trase şi el cu forţă.

În felul acesta, chestiunea fu tranşată.

Totul se lipise de el

Ea se află la Milano de Crăciun şi vrea să ştie cum era cînd era ea copil.

Spune-mi, zice. Spune-mi cum era cînd eram copil. Soarbe dintr-un pahar de Strega şi îl priveşte atent.

E o fată trăsnet, atrăgătoare şi zveltă, o supraviețuitoare din cap pînă-n picioare.

Asta a fost demult. Sînt douăzeci de ani de-atunci, zice el.

Dar tu îți amintești, spune ea. Hai, zi.

Ce vrei să ştii? întreabă el. Ce-ţi mai pot spune? Ţi-aş putea povesti ceva ce s-a întîmplat cînd erai foarte mică. Are legătură cu tine, spune el. Însă doar într-o mică măsură.

Povesteşte-mi, spune ea. Dar întîi, mai pregăteşte cîte un pahar ca să nu trebuiască să te întrerupi.

El se întoarce din bucătărie cu paharele, se aşază în fotoliu, apoi începe.

Şi ei erau doar nişte copii cînd s-au căsătorit, dar se iubeau la nebunie, băiatul ăsta de optsprezece ani şi fata de şaptesprezece. Nu mult după aceea au avut o fetiţă.

Copilul a venit la sfîrşitul lui noiembrie, într-un moment care s-a întîmplat să coincidă

cu vîrful sezonului de păsări de apă. Băiatului îi plăcea foarte mult să vîneze, înţelegi. Asta-i una.

Băiatul şi fata, soţul şi soţia, tatăl şi mama locuiau într-un mic apartament de sub cabinetul unui dentist. În fiecare seară făceau curat în cabinetul de la etaj în contul chiriei şi cheltuielilor curente. Vara trebuiau să se ocupe de gazon şi de straturile de flori. Iarna băiatul curăţa zăpada şi arunca sare pe jos. Mă urmăreşti? Începi să-ţi faci o imagine?

Da, zice ea.

Bun, spune el. Aşa că, într-o zi, dentistul descoperă că îi foloseau hîrtiile cu antet pentru corespondenţa lor personală. Dar asta-i altă poveste.

Se ridică din fotoliu şi se uită afară pe fereastră. Vede acoperişurile cu olane şi zăpada care cade neîncetat pe ele.

Povesteşte, spune ea.

Cei doi erau foarte îndrăgostiţi. În plus, aveau ambiţii mari. Vorbeau tot timpul despre lucrurile pe care aveau să le facă şi locurile unde aveau să se ducă.

Acum băiatul şi fata dormeau în dormitor, iar copilul în camera de zi. Să zicem că fetiţa avea vreo trei luni şi abia începuse să doarmă toată noaptea.

Într-o sîmbătă seară, după ce termină treaba sus, băiatul rămase în cabinetul dentistului şi

sună un vechi tovarăş de vînătoare al tatălui său.

Carl, zise el cînd acesta ridică receptorul, poate nu-ţi vine să crezi, dar sînt tată.

Felicitări, spuse Carl. Cum se simte soţia?

Se simte bine, Carl. Toată lumea-i bine.

Asta-i bine, zise Carl. Mă bucur să aud asta. Dar dacă ai sunat ca să mergem la vînătoare, îţi spun ceva. Gîştele zboară în neştire. Nu cred c-am mai văzut vreodată atîtea. Azi am împuşcat cinci. Dimineaţă mă duc din nou, aşa că vino şi tu dacă vrei.

Vreau, zise băiatul.

Băiatul puse receptorul jos şi coborî să-i spună fetei. Ea îl urmări cum îşi scotea lucrurile. Haina de vînătoare, cartuşiera, ghetele, şosetele, şapca de vînătoare, indispensabilii, puşca cu aer comprimat.

La ce oră te întorci? întrebă fata.

Probabil pe la prînz, zise băiatul. Dar s-ar putea să întîrzii şi pînă pe la şase. E prea tîrziu?

E bine, zise ea. O să ne descurcăm noi. Tu du-te şi distrează-te un pic. Cînd te întorci, îmbrăcăm fetiţa şi mergem în vizită la Sally.

Bună idee, spuse băiatul.

Sally era sora fetei. Era uimitoare. Nu ştiu dacă ai văzut-o în fotografii. Băiatul era puţin îndrăgostit de Sally, ca şi de Betsy, cealaltă soră a fetei. Băiatul îi spunea fetei: Dacă n-am fi căsătoriţi, m-aş putea da la Sally.

Dar cum rămîne cu Betsy? întreba fata. Nu-mi place să recunosc, dar cred sincer că arată mai bine şi decît Sally, şi decît mine. Deci cum rămîne cu Betsy?

Şi la ea, spunea băiatul.

După masa de seară el făcu focul mai mare în cazan şi o ajută să-i facă baie fetiţei. Băiatul se minună din nou de copil, care semăna pe jumătate cu el şi pe jumătate cu ea. Îi pudră trupuşorul. O dădu cu pudră între degetele de la mîini şi de la picioare.

Goli apa în chiuvetă şi se duse sus să vadă cum e vremea. Era înnorat şi frig. Iarba, atîta cîtă era, arăta ca o pînză grosolană, tare şi cenuşie în lumina felinarelor.

Zăpada era adunată în mormane de-a lungul trotuarului. Trecu o maşină. Auzi nisip sub cauciucuri. Îşi imagină cum avea să fie a doua zi, cu gîştele bătînd din aripi deasupra lui şi puşca înfigîndu-i-se în umăr.

Apoi încuie uşa şi coborî.

Încercară să citească în pat. Dar adormiră amîndoi, ea prima, lăsînd revista să-i cadă pe plapumă.

Îl trezi plînsul fetiţei.

Lumina era aprinsă la ea, iar fata stătea lîngă pătuţ, legănînd-o în braţe. Apoi aşeză fetiţa la loc, stinse lumina şi se întoarse în pat.

El auzi copilul plîngînd. De data asta fata rămase la locul ei. Copilul plînse în reprize,

apoi se opri. Băiatul ascultă, după care aţipi. Dar plînsetele fetiţei îl treziră din nou. În camera de zi ardea lumina. Se ridică şi aprinse veioza.

Nu ştiu ce are, zise fata plimbîndu-se încolo şi-ncoace cu copilul. Am schimbat-o şi i-am dat să sugă, dar tot plînge. Sînt aşa de obosită încît mi-e teamă să n-o scap.

Vino înapoi în pat, zise băiatul. O s-o ţin eu o vreme.

Se sculă şi luă fetiţa, iar fata se duse să se întindă la loc.

Leagăn-o cîteva minute, spuse fata din dormitor. Poate c-o să adoarmă la loc.

Băiatul se aşeză pe canapea cu copilul în braţe. O legănă pînă i se închiseră ochii şi ochii lui o dată cu ai ei. Se ridică cu grijă şi puse copilul la loc în pătuţ.

Era patru fără un sfert, adică îi mai rămîneau patruzeci şi cinci de minute. Se strecură în pat şi adormi. Cîteva minute mai tîrziu însă fetiţa plîngea din nou şi de data asta se sculară amîndoi.

Băiatul făcu un lucru îngrozitor. Înjură.

Pentru numele lui Dumnezeu, ce-i cu tine? îi spuse fata. Poate o fi bolnavă sau mai ştiu eu ce. Poate n-ar fi trebuit să-i facem baie.

Băiatul luă copilul. Copilul dădu din picioare şi zîmbi.

Vezi, spuse băiatul, chiar nu cred că are ceva.

De unde ştii? zise fata. Hai, dă-mi-o mie. Ştiu c-ar trebui să-i dau ceva, dar nu ştiu ce.

Fata puse din nou copilul jos. Băiatul şi fata se uitară la fetiţă şi aceasta începu să plîngă.

Fata o luă în braţe. Puiul meu, puiul meu, spuse fata cu lacrimi în ochi.

Poate că are ceva la stomac, zise băiatul.

Fata nu răspunse. Continuă să legene fetiţa fără să-i dea atenţie băiatului.

Băiatul aşteptă. Se duse în bucătărie şi puse apă de cafea. Îşi luă combinezonul de lînă peste chiloţi şi peste tricou, îl încheie, apoi îşi luă hainele.

Unde te duci? întrebă fata.

La vînătoare, zise băiatul.

Cred că n-ar trebui, spuse ea. Nu vreau să mă laşi singură cu ea aşa.

Carl ştie că merg, zise băiatul. Am pus împreună la cale ieşirea asta.

Nu-mi pasă ce-aţi pus la cale tu şi Carl, zise ea. Şi nici nu-mi pasă de Carl. Nici măcar nu-l cunosc.

L-ai cunoscut pe Carl mai demult. Îl ştii, spuse băiatul. Cum adică nu-l cunoşti?

Nu asta-i problema şi ştii foarte bine.

Care-i problema? zise băiatul. Problema e că am pus la cale ieşirea.

Fata zise:

Sînt soţia ta. Iar aceasta e fetiţa ta. Şi e bolnavă sau mai ştiu eu ce. Uită-te la ea. De ce altceva ar plînge?

Ştiu că eşti soţia mea, spuse băiatul.

Fata începu să plîngă. Puse copilul în pătuț. Dar acesta începu din nou. Fata se șterse la ochi cu mîneca de la cămașa de noapte și luă din nou copilul în brațe.

Băiatul își legă șireturile de la ghete. Își luă cămașa, puloverul și haina. Ceainicul fluiera pe foc în bucătărie.

Va trebui să alegi, spuse fata. Carl sau noi. Vorbesc serios.

Ce vrei să spui? întrebă băiatul.

Ai auzit ce-am spus, zise fata. Dacă vrei familie, va trebui să alegi.

Se priviră lung. Apoi băiatul își luă ustensilele de vînătoare și ieși. Porni mașina. Coborî după aceea și începu să-i curețe bine geamurile de gheață.

Opri motorul și rămase o vreme la volan. Apoi se dădu jos și se întoarse în casă.

Lumina din camera de zi era aprinsă. Fata dormea pe pat. Copilul dormea lîngă ea.

Băiatul își scoase ghetele. Apoi își dădu jos toate celelalte. Se așeză pe canapea doar în șosete și combinezonul de lînă și începu să citească ziarul de duminică.

Fata și copilul continuară să doarmă. După un timp, băiatul se duse în bucătărie și începu să prăjească costiță.

Fata apăru în capot și își încolăci brațele în jurul băiatului.

Hei, zise băiatul.

Îmi pare rău, spuse fata.

E-n regulă, zise băiatul.

N-am vrut să sar aşa cu gura.

A fost vina mea.

Tu stai jos, zise fata. Cum ţi-ar plăcea o gofră cu costiţă?

Sună grozav, spuse băiatul.

Fata scoase costiţa din tigaie şi făcu aluat pentru gofre. Băiatul stătea la masă şi o urmărea cum se mişca prin bucătărie.

Îi puse în faţă o farfurie cu costiţă şi o gofră. Băiatul întinse unt pe ea şi turnă sirop. Dar cînd începu să o taie, îşi răsturnă farfuria în poală.

Nu pot să cred, zise el, sărind de la masă.

Dacă te-ai putea vedea, spuse ea.

Băiatul se uită în jos, cum se lipise totul de combinezonul de lînă.

Eram mort de foame, spuse el clătinînd din cap.

Erai mort de foame, zise ea rîzînd.

Îşi scoase de pe el combinezonul de lînă şi-l aruncă în uşa băii. Apoi îşi desfăcu larg braţele şi fata se lipi de el.

N-o să ne mai certăm niciodată, spuse fata.

Băiatul zise:

Nu, niciodată.

Bărbatul se ridică din fotoliu şi reumple paharele.

Asta-i tot, spune el. Sfîrşitul poveştii. Recunosc că nu-i mare lucru de capul poveştii ăsteia.

Eram curioasă, spune ea.

El ridică din umeri şi se duce cu paharul la fereastră. S-a întunecat, dar încă mai ninge.

Lucrurile se schimbă, spune el. Nu ştiu cum. Dar se schimbă fără să-ţi dai seama şi fără să vrei.

Da, e adevărat, dar... Nu termină însă propoziţia.

Abandonează subiectul. Bărbatul o vede reflectată în fereastră, studiindu-şi unghiile. Apoi aceasta îşi înalţă capul. Vorbind vesel, îl întreabă dacă n-are de gînd să-i arate odată oraşul.

El spune:

Ia-ţi cizmele şi să mergem.

Dar rămîne la fereastră, amintindu-şi. Rîseseră. Se sprijiniseră unul de celălalt şi rîseseră pînă le dăduseră lacrimile, în timp ce toate celelalte – frigul şi unde avea să se ducă pe frig – rămăseseră afară; pentru o vreme cel puţin.

Despre ce vorbim cînd vorbim despre iubire

Prietenul meu Mel McGinnis vorbea. Mel McGinnis este cardiolog şi asta îi dă uneori dreptul.

Stăteam toţi patru în jurul mesei lui din bucătărie şi beam gin. Soarele se revărsa prin fereastra mare din dreptul chiuvetei. Eram acolo Mel şi cu mine, soţia lui de-a doua, Teresa – Terri îi spuneam noi – şi soţia mea, Laura. Pe vremea aceea locuiam în Albuquerque. Dar eram cu toţii din alte părţi.

Pe masă se afla o frapieră cu gheaţă. Ginul şi apa tonică tot treceau dintr-o mînă în alta şi nu ştiu cum am ajuns să vorbim despre iubire. Mel credea că adevărata iubire era nici mai mult, nici mai puţin decît iubirea spirituală. Petrecuse cinci ani într-un seminar înainte de a-l abandona pentru a se apuca de medicină. Spunea că încă mai considera acei ani de seminar drept cei mai importanţi din viaţa lui.

Terri ne spuse că bărbatul cu care trăise înainte de a trăi cu Mel o iubea atît de mult încît a încercat s-o omoare. Apoi ne povesti:

— Într-o seară m-a luat la bătaie. M-a tîrît de picioare prin camera de zi. Îmi tot spunea: „Te iubesc, te iubesc, tîrfă ce eşti". Apoi a continuat să mă tîrască prin cameră. Iar eu mă tot loveam cu capul de lucruri. Terri se uită în jurul mesei. Ce să faci cu aşa iubire?

Era o femeie toată numai os, cu o faţă drăguţă, ochi negri şi păr şaten care îi atîrna pe spate. Îi plăceau colierele de turcoaze şi cerceii lungi care atîrnă.

— Dumnezeule, nu vorbi prostii. Aia nu-i iubire şi tu ştii asta, zise Mel. Nu ştiu cum ar trebui să se numească, dar cu siguranţă nu iubire.

— Poţi să zici ce vrei, dar eu ştiu că era, spuse Terri. Ţie poate că-ţi sună aiurea, dar nu-i mai puţin adevărat. Oamenii sînt diferiţi, Mel. Sigur, uneori poate că se comporta ca un nebun. OK. Dar mă iubea. În felul lui poate, dar mă iubea. Era iubire, Mel. Nu spune că nu era.

Mel pufni. Cu paharul în mînă se întoarse spre mine şi Laura.

— Tipul m-a ameninţat cu moartea, zise Mel. Îşi termină paharul şi se întinse după sticla de gin. Terri e o romantică. Terri e din şcoala lui „bate-mă ca să ştiu că mă iubeşti". Terri, scumpo, nu fă mutra asta.

Mel se întinse peste masă şi o prinse pe Terri de obraz. Îi zîmbi.

— Acum vrea s-o dreagă, spuse Terri.

— S-o dreg? făcu Mel. Ce-i de dres? Ştiu eu ce ştiu. Asta-i tot.

— Da' cum de-am ajuns la subiectul ăsta, că tot veni vorba? zise Terri. Ridică paharul şi sorbi din el. Mel e mereu cu gîndul la iubire, zise ea. Nu-i aşa, scumpule?

Terri zîmbi şi am crezut că acolo avea să se încheie discuţia.

— Pur şi simplu n-aş numi comportamentul lui Ed iubire. Asta-i tot ce spun, scumpo, zise Mel. Dar voi ce ziceţi? ne întrebă Mel pe Laura şi pe mine. Vouă vi se pare iubire?

— Eu nu sînt omul potrivit să răspundă, am zis. Nici măcar nu l-am cunoscut. I-am auzit doar numele menţionat în trecere. Habar n-am. Pentru asta trebuie să ştii amănunte. Dar cred că ceea ce vrei tu să spui e că iubirea e ceva absolut.

Mel zise:

— Genul de iubire despre care vorbesc este. În genul de iubire despre care vorbesc nu încerci să omori lumea.

Laura zise:

— Nu ştiu nimic despre Ed sau despre întreaga situaţie. Dar cine poate judeca situaţia altcuiva?

Mi-am pus mîna pe mîna Laurei. Ea îmi zîmbi scurt. I-am luat mîna. Era caldă, iar unghiile, date cu ojă şi perfect îngrijite. Am prins-o de încheietură şi am ţinut-o aşa.

— Cînd l-am părăsit, a băut otravă pentru şoareci, zise Terri. Îşi strînse braţele cu mîinile. L-au dus la spitalul din Santa Fe. Acolo locuiam atunci, la vreo şaisprezece kilometri în afara oraşului. I-au salvat viaţa. Dar gingiile i s-au făcut praf din cauza asta. Adică i s-au retras de pe dinţi. După aceea, dinţii i-au rămas ca nişte colţi. Dumnezeule! spuse Terri.

Rămase aşa un minut, apoi îşi desfăcu braţele şi luă paharul.

— Ce nu fac oamenii! zise Laura.

— Acum nu mai e în peisaj, spuse Mel. A murit.

Mel îmi întinse farfurioara cu lămîie. Am luat o felie, am stors-o în pahar şi am amestecat cuburile de gheaţă cu degetul.

— S-a-ntîmplat chiar mai rău, zise Terri. S-a împuşcat în gură. Dar a rasolit-o şi cu asta. Bietul Ed, zise.

Terri clătină din cap.

— Bietul Ed pe naiba, zise Mel. Era periculos.

Mel avea patruzeci şi cinci de ani. Era înalt, cu mîinile şi picioarele lungi şi cu părul ondulat şi moale. Avea faţa şi braţele bronzate de la tenis. Cînd era treaz, gesturile şi toate mişcările lui erau precise, foarte exacte.

— Şi totuşi m-a iubit, Mel. Acordă-mi măcar atîta lucru, spuse Terri. Doar atît îţi cer. Nu m-a iubit cum mă iubeşti tu. Nu spun asta.

Dar m-a iubit. Poţi să-mi acorzi măcar atîta lucru, nu?

— Cum adică a rasolit-o? am întrebat.

Laura se aplecă în faţă cu paharul. Îşi puse coatele pe masă şi rămase cu paharul în ambele mîini. Se uita cînd la Mel, cînd la Terri şi aştepta cu o privire consternată pe faţa ei deschisă, mirată parcă de faptul că astfel de lucruri li se puteau întîmpla unor oameni cu care era prietenă.

— Cum a rasolit-o dacă a reuşit să se omoare? am întrebat.

— Vă spun eu cum s-a-ntîmplat, zise Mel. A luat un pistol de calibrul 22 pe care-l cumpărase ca să ne ameninţe pe Terri şi pe mine. O, vorbesc serios, tipul ameninţa tot timpul. Ar fi trebuit să ne vedeţi cum trăiam pe vremea aia. Ca nişte fugari. Mi-am cumpărat chiar şi o armă. Vă vine să credeţi? Unul ca mine? Dar am făcut-o. Am cumpărat-o pentru autoapărare şi o ţineam în torpedo. Uneori trebuia să plec de acasă în miezul nopţii. Să merg la spital, mă-nţelegeţi. Terri şi cu mine nu eram căsătoriţi pe-atunci, iar prima mea soţie rămăsese cu casa, copiii, cîinele, totul, iar Terri şi cu mine locuiam într-un apartament. Uneori, cum ziceam, primeam cîte un telefon în miezul nopţii şi trebuia să mă duc la spital pe la două, trei noaptea. În parcare era întuneric şi mă treceau toate căldurile înainte să apuc să ajung pînă la maşină. Nu ştiam niciodată dacă

nu avea să apară din tufe sau de după vreo maşină şi să-nceapă să tragă. Vreau să zic că tipul era nebun. Era în stare să pună vreo bombă artizanală, orice. Suna la mine la serviciu la orice oră din zi şi din noapte şi zicea că trebuie să vorbească cu doctorul, iar cînd îl sunam înapoi, îmi zicea „Zilele-ţi sînt numărate, nenorocitule!" Chestii de genul ăsta. Era de groază, vă zic.

— Dar mie tot îmi pare rău pentru el, zise Terri.

— Parcă-i un coşmar, spuse Laura. Dar ce anume s-a întîmplat după ce s-a-mpuşcat?

Laura este secretară într-un cabinet de avocatură. Ne-am cunoscut într-un context profesional. Nu după mult timp, o curtam. Are treizeci şi cinci de ani, cu trei ani mai puţin decît mine. Pe lîngă faptul că ne iubim, ne plăcem şi ne simţim bine împreună. E o prezenţă comodă.

— Ce s-a întîmplat? întrebă Laura.

Mel zise:

— S-a-mpuşcat în gură la el în cameră. Cineva a auzit împuşcătura şi i-a spus administratorului. Au venit cu un şperaclu, au văzut ce s-a întîmplat şi au chemat salvarea. S-a întîmplat să fiu acolo cînd l-au adus, viu dar irecuperabil. A mai trăit trei zile. Capul i s-a umflat de ajunsese de două ori cît un cap normal. N-am mai văzut aşa ceva şi sper să

nici nu mai văd. Terri a vrut să vină să stea cu el cînd a aflat. Ne-am certat pe chestia asta. Nu credeam că e bine să-l vadă în halul ăla. Nu credeam că e bine să-l vadă și asta cred și-acum.

— Cine a avut cîștig de cauză? întrebă Laura.

— Eram în cameră cu el cînd a murit, spuse Terri. Nu și-a mai revenit. Dar am stat cu el. Nu avea pe nimeni altcineva.

— Era periculos, zise Mel. Dacă aia se numește iubire, atunci poți să te speli pe cap cu ea.

— Era iubire, zise Terri. Sigur, anormală în ochii celor mai mulți. Dar a fost gata să moară pentru ea. A și murit pentru ea.

— Eu nu i-aș spune nici din greșeală iubire, zise Mel. Adică, nimeni nu știe de ce a făcut-o. Am văzut multe cazuri de sinucidere și nu pot spune că cineva a știut vreodată de ce a făcut-o.

Mel își duse mîinile la ceafă și se lăsă cu scaunul pe spate.

— Genul ăsta de iubire nu mă interesează, spuse Mel. Dacă aia-i iubire, atunci poți să te speli pe cap cu ea.

Terri zise:

— Ne era frică. Mel și-a făcut chiar testamentul și i-a scris fratelui său din California, care a fost la Beretele Verzi. Mel i-a spus pe cine să caute dacă i se întîmplă ceva.

Terri sorbi din pahar. Zise:

— Dar Mel are dreptate: trăiam ca niște fugari. Ne era frică. Lui Mel îi era, nu-i așa,

scumpule? La un moment dat, chiar am chemat poliția, dar nu ne-au fost de nici un ajutor. Ne-au spus că nu pot face nimic pînă nu face Ed ceva. Să nu-ți vină să rîzi? zise Terri.

Turnă ultimii stropi de gin și scutură sticla. Mel se ridică de la masă și se duse la dulap. Scoase altă sticlă.

— Ei bine, Nick și cu mine știm ce-i iubirea, zise Laura. Pentru noi, vreau să zic, spuse Laura.

Îmi lovi ușor genunchiul cu genunchiul ei.

— Acum ar trebui să zici și tu ceva, spuse Laura și-mi zîmbi.

Ca răspuns, i-am luat Laurei mîna și am dus-o la buze. Am făcut un spectacol din sărutatul ei. Toată lumea se amuză.

— Sîntem niște norocoși, am spus.

— Oameni buni, zise Terri. Terminați odată! Mi se face rău cînd vă văd. Încă sînteți în luna de miere, pentru numele lui Dumnezeu. Încă sînteți în limbă, să fiu a naibii. Aveți puțină răbdare. De cît timp sînteți împreună? Cît timp a trecut? Un an? Mai mult de-un an?

— Mergem pe un an și jumătate, zise Laura, îmbujorată și zîmbitoare.

— Ei bine, zise Terri. Așteptați numai puțin.

O privea pe Laura cu paharul în mînă.

— Glumesc, zise Terri.

Mel deschise sticla de gin și făcu turul mesei cu ea.

— Ascultaţi aici, oameni buni, zise el. Haideţi să ciocnim. Vreau să propun un toast. Să închinăm pentru iubire. Pentru iubirea adevărată, zise Mel.

Am ciocnit paharele.

— Pentru iubire, am spus.

Afară, în curte, unul dintre cîini începu să latre. Frunzele plopului de la fereastră loveau geamul. Soarele de după-amiază era ca o prezenţă în cameră, lumina cuprinzătoare a tihnei şi generozităţii. Am fi putut fi oriunde, într-un loc vrăjit. Am ridicat din nou paharele şi ne-am zîmbit ca nişte copii care s-au înţeles asupra unui lucru interzis.

— O să vă spun eu ce este iubirea adevărată, zise Mel. Adică, o să vă dau un exemplu bun. Apoi puteţi să trageţi singuri concluziile.

Îşi mai turnă nişte gin. Adăugă un cub de gheaţă şi o felie de lămîie. Am aşteptat şi am sorbit din pahare. Laura şi cu mine ne-am atins din nou genunchii. Mi-am pus mîna pe coapsa ei caldă şi am lăsat-o acolo.

— Ce ştim oricare dintre noi cu adevărat despre iubire? zise Mel. Mie mi se pare că sîntem nişte bieţi începători în iubire. Spunem că ne iubim unul pe celălalt şi e adevărat, nu mă-ndoiesc. O iubesc pe Terri şi Terri mă iubeşte, iar voi, oameni buni, vă iubiţi unul pe celălalt. Ştiţi deja despre ce fel de iubire vorbesc. Iubirea fizică, impulsul acela care te împinge

spre cineva deosebit, ca şi iubirea pentru fiinţa celuilalt, pentru natura sa, cum ar veni. Iubirea trupească şi, ei bine, să-i zicem iubirea sentimentală, faptul cotidian de a ţine la celălalt. Uneori însă mi-e greu să-mi explic cum de mi-am iubit şi prima soţie. Şi am iubit-o, ştiu asta. Atunci mă gîndesc că în privinţa asta sînt ca Terri. Terri şi Ed. Se gîndi o clipă, apoi continuă. A fost o vreme cînd credeam că o iubesc pe prima mea soţie mai mult decît viaţa însăşi. Acum însă nu pot s-o văd în ochi. Serios. Cum explicaţi asta? Ce s-a întîmplat cu iubirea aceea? Aş vrea să ştiu ce s-a întîmplat cu ea. Aş vrea să-mi explice cineva. Apoi, mai e Ed. OK, ne-am întors la Ed. El o iubeşte pe Terri atît de mult că încearcă s-o omoare, dar ajunge să se omoare pe el. Mel se opri din vorbit şi sorbi din pahar. Voi, oameni buni, sînteţi împreună de un an jumate şi vă iubiţi. Se vede pe voi. O emanaţi prin toţi porii. Dar amîndoi aţi iubit pe altcineva înainte să vă întîlniţi. Amîndoi aţi mai fost căsătoriţi, la fel ca noi. Şi poate că aţi mai iubit chiar înainte de asta. Terri şi cu mine sîntem împreună de cinci ani şi căsătoriţi de patru. Iar lucrul cel mai groaznic, lucrul cel mai groaznic, dar şi cel mai bun, binecuvîntarea izbăvitoare, am putea zice, este că dacă ceva s-ar întîmpla mîine cu unul din noi – mă scuzaţi că spun aşa ceva –, dar dacă ceva s-ar întîmpla cu unul din noi, cred că celălalt, celălalt membru

al cuplului ar suferi, mă rog, o vreme, după care supraviețuitorul ar merge mai departe și ar iubi din nou, ar avea destul de repede pe altcineva. Totul, toată iubirea aceasta despre care vorbim, n-ar mai fi decît o amintire. Poate nici măcar o amintire. Greșesc? N-am dreptate? Pentru că, dacă n-am, vreau să mă corectați. Vreau să știu. Adică, eu nu știu totul și sînt cel dintîi care admite asta.

— Mel, pentru numele lui Dumnezeu, zise Terri. Întinse mîna și îl prinse de încheietură. Te-ai îmbătat? Scumpule? Ești beat?

— Scumpo, vorbesc și eu, zise Mel. Bine? Nu trebuie să fiu beat ca să spun ce cred. Adică, nu facem decît să vorbim și noi, nu? zise Mel.

O fixă cu privirea.

— Scumpule, nu te criticam, spuse Terri.

Terri apucă paharul.

— Azi nu sînt la dispoziția spitalului, zise Mel. Dă-mi voie să-ți amintesc asta. Nu sînt la dispoziția spitalului, zise el.

— Mel, noi te iubim, spuse Laura.

Mel se uită spre Laura. Se uită de parcă n-ar fi știut de unde s-o ia, de parcă n-ar fi fost femeia care era.

— Și noi pe tine, Laura, zise Mel. Și pe tine, Nick, și pe tine te iubim. Știți ceva? zise Mel. Voi, oameni buni, sînteți prietenii noștri, zise Mel.

Apoi apucă paharul.

Mel zise:

— Voiam să vă spun ceva. Adică, voiam să demonstrez ceva. Vedeţi, asta s-a întîmplat acum cîteva luni, dar continuă şi acum, şi-ar trebui să ne facă să ne fie ruşine cînd vorbim de parcă am şti despre ce vorbim cînd vorbim despre iubire.

— Ei, hai acum, zise Terri. Nu mai vorbi de parc-ai fi beat dacă nu eşti beat.

— Taci din gură măcar o dată în viaţă, spuse Mel foarte liniştit. Îmi faci hatîrul să taci un minut? Deci, cum ziceam, cuplul ăsta de bătrîni a avut un accident de maşină pe autostradă. Un puşti i-a lovit de i-a făcut harcea-parcea şi nimeni nu le mai dădea mari şanse de supravieţuire.

Terri se uită la noi, apoi din nou spre Mel. Părea cuprinsă de nelinişte, dar poate că acesta e un cuvînt prea tare.

Mel pasa sticla în jurul mesei.

— Eram la dispoziţia spitalului în noaptea aia, spuse Mel. Era în mai sau poate în iunie. Terri şi cu mine abia ne aşezaserăm la masă cînd m-au sunat de la spital. Se întîmplase chestia asta pe autostradă. Un puşti beat, un adolescent, a intrat din plin cu camioneta lui taică-său într-o rulotă în care se afla un cuplu de bătrîni. Erau de vreo şaptezeci şi cinci de ani, bătrînii ăştia. Puştiul – de vreo optişpe, nouăşpe ani – a murit pe loc. Volanul i-a străpuns pieptul. Cuplul de bătrîni era în viaţă,

mă-nțelegeți. Adică, abia mai suflau. Dar aveau de toate: fracturi multiple, leziuni interne, hemoragii, contuzii, răni deschise, totul, și amîndoi se aleseseră cu cîte o comoție. Erau în stare proastă, credeți-mă. Și, desigur, nici vîrsta nu ajuta. Aș zice că ea era mai rău decît el. Ruptură de splină cu tot ce decurge de-aici. Ambele rotule fărîmate. Purtaseră însă centurile de siguranță și, Dumnezeu știe, asta îi salvase pentru moment.

— Oameni buni, acesta este un anunț al Consiliului Național pentru Siguranța Traficului, spuse Terri. Vă vorbește purtătorul de cuvînt, dr. Melvin R. McGinnis.

Terri începu să rîdă.

— Mel, zise ea, uneori depășești orice limite. Dar te iubesc, scumpule, zise ea.

— Și eu te iubesc, scumpo.

Mel se aplecă peste masă. Terri îl întîlni la jumătate. Se sărutară.

— Terri are dreptate, zise Mel în timp ce se așeza la loc. Puneți-vă centurile de siguranță. Dar acum, serios: erau în ultimul hal, bătrîneii ăia. Cînd am ajuns eu, puștiul era deja mort, după cum v-am zis. Era într-un colț, întins pe o brancardă. M-am uitat la cuplul de bătrîni și i-am spus asistentei de la urgențe să cheme imediat un neurolog, un ortoped și vreo doi chirurgi. Sorbi din pahar. O să-ncerc să n-o lungesc prea mult, zise. I-am dus deci pe amîndoi în sala de operație și am muncit

de ne-au sărit capacele pînă spre dimineaţă. Aveau nişte resurse incredibile, cei doi. Mai vezi din cînd în cînd aşa ceva. Am făcut deci tot ce-am putut, iar spre dimineaţă le-am dat şanse de cincizeci la sută, poate ceva mai puţin în cazul ei. Iată-i deci încă în viaţă în dimineaţa următoare. OK, şi atunci îi mutăm la terapie intensivă, unde trag amîndoi vreme de două săptămîni, revenindu-şi treptat pe toate planurile. Drept care, îi mutăm în rezerva lor.

Mel se opri din povestit.

— Ia hai să bem naibii ginul ăsta ordinar, zise el. Apoi mergem să mîncăm, bine? Terri şi cu mine ştim un local nou. Acolo o să mergem, la localul ăsta nou pe care-l ştim. Dar nu mergem pînă nu terminăm ginul ăsta împuţit de la reducere de preţ.

— De fapt, încă n-am mîncat acolo, spuse Terri. Dar arată bine. De-afară, vreau să zic.

— Mie-mi place mîncarea, zise Mel. Dacă ar trebui s-o iau de la început, m-aş face bucătar, ştiţi? Nu-i aşa, Terri? zise Mel.

Rîse. Se jucă cu gheaţa din pahar.

— Terri ştie, zise el. Terri vă poate spune. Dar vreau să vă zic doar atît: dac-aş putea să mă-ntorc într-o altă viaţă, într-un alt timp şi-aşa mai departe, ştiţi ce? Aş vrea să mă întorc cavaler. Erai destul de protejat în armură. Era bine să fii cavaler pînă s-au inventat praful de puşcă, muschetele şi pistoalele.

— Lui Mel i-ar plăcea să meargă călare şi să aibă o lance, zise Terri.

— Şi să duci cu tine peste tot eşarfa unei femei, spuse Laura.

— Sau doar femeia, zise Mel.

— Să-ţi fie ruşine, spuse Laura.

— Dar dacă te întorci ca ţăran? zise Terri. Ţăranii n-o duceau chiar aşa de bine pe vremea aia, zise Terri.

— Ţăranii n-au dus-o prea bine niciodată, spuse Mel. Dar bănuiesc că şi cavalerii erau vesèlii cuiva. Nu aşa mergeau lucrurile? Şi atunci fiecare era vesèlul altcuiva. N-am dreptate? Terri? Dar ce-mi plăcea la cavaleri, în afară de doamnele lor, era că aveau costumul ăla blindat – mă-nţelegeţi? – şi nu se puteau lovi atît de uşor. Pe vremea aia nu existau maşini, mă-nţelegeţi? Nu existau adolescenţi beţi care să-ţi facă curu' praf.

— Vasali, zise Terri.

— Poftim? făcu Mel.

— Vasali, zise Terri. Se numeau vasali, nu vesèli.

— Vasali, vesèli, spuse Mel, care naiba-i diferenţa? Aţi înţeles oricum ce vreau să spun. Bine, spuse Mel. Deci sînt incult. Am învăţat ce ţine de meserie. Sigur, sînt chirurg cardiolog, dar nu-s decît un mecanic. Intru, îmi fac de lucru şi mai repar una-alta. La naiba! zise Mel.

— Modestia nu te prinde, zise Terri.

— E un biet mînuitor de bisturiu, am spus. Însă uneori se sufocau în armurile alea, Mel. Făceau chiar şi crize de inimă cînd era prea cald, iar ei prea obosiţi şi extenuaţi. Am citit undeva că uneori cădeau de pe cal şi nu se mai puteau ridica pentru că erau prea obosiţi să se scoale în picioare cu armura aia pe ei. Şi se întîmpla să fie călcaţi de propriii cai.

— Îngrozitor, zise Mel. E absolut îngrozitor, Nicky. Cred că nu le rămînea decît să stea acolo întinşi pe jos şi să aştepte pînă venea cineva să-i facă kebab.

— Vreun alt vesèl, zise Terri.

— Exact, zise Mel. Venea vreun vasal şi-l străpungea cu suliţa în numele iubirii. Sau pentru ce naiba se luptau în vremurile alea.

— Aceleaşi lucruri pentru care ne luptăm şi noi în zilele noastre, zise Terri.

Laura spuse:

— Nu s-a schimbat nimic.

Laura avea încă obrajii îmbujoraţi. Ochii îi străluceau. Duse paharul la buze.

Mel îşi turnă încă un pahar. Se uită de aproape la etichetă ca şi cînd ar fi studiat un lung şir de cifre. Apoi aşeză încet sticla pe masă şi tot încet întinse mîna spre apa tonică.

— Dar ce s-a întîmplat cu cuplul de bătrîni? întrebă Laura. Nu ai terminat povestea pe care ai început-o.

Laura nu reuşea să-şi aprindă ţigara. Chibriturile i se tot stingeau.

Lumina soarelui din încăpere era diferită acum, se schimba, se subţia. Însă frunzele de la fereastră continuau să tremure, iar eu urmăream modelul pe care îl făceau pe geam şi pe tăblia bufetului. Desigur, nu era acelaşi model.

— Dar ce s-a întîmplat cu cuplul de bătrîni? am întrebat.

— Bătrîni dar înţelepţi, zise Terri.

Mel o ţintui cu privirea.

Terri spuse:

— Zi mai departe, scumpule. Am glumit doar. Ce s-a mai întîmplat?

— Terri, uneori... zise Mel.

— Te rog, Mel, spuse Terri. Nu mai fi tot timpul aşa de serios, dulceaţă. Nu mai ştii de glumă?

— Şi unde-i gluma? zise Mel.

Ţinea paharul în mînă şi se uita fix la soţia lui.

— Ce s-a întîmplat?

Mel îşi aţinti privirea asupra Laurei. Zise:

— Laura, dacă n-aş avea-o pe Terri şi dacă n-aş iubi-o atît de mult şi dacă Nick n-ar fi cel mai bun prieten al meu, m-aş îndrăgosti de tine. Te-aş lua cu mine, scumpo, zise el.

— Termină-ţi povestea, spuse Terri. Apoi o să mergem la localul acela nou, OK?

— OK, zise Mel. Unde eram? întrebă el.

Se uită la masă, apoi continuă.

— Intram să-i văd în fiecare zi, uneori de două ori pe zi dacă mai făceam şi alte vizite. Amîndoi erau numai ghips şi bandaje, din cap pînă-n picioare. Ştiţi, aţi văzut asta în filme. Exact aşa arătau şi ei, ca-n filme. Cu găurele pentru ochi, nas şi gură. Ei trebuiseră, în plus, să-i suspende picioarele. Ei bine, soţul a fost deprimat cel mai mult timp. Chiar şi după ce a aflat că soţia lui avea să o scoată la capăt, tot deprimat a rămas. Dar nu din cauza accidentului. Adică, accidentul era una, dar nu era totul. M-am apropiat de orificiul din dreptul gurii lui, mă-nţelegeţi, şi el mi-a zis că nu, nu era chiar din cauza accidentului, ci fiindcă nu o putea vedea prin orificiile pentru ochi. Mi-a spus că asta-l făcea să se simtă atît de rău. Vă puteţi imagina? Vă zic, i se frîngea inima fiindcă nu-şi putea întoarce afurisitul de cap ca s-o *vadă* pe afurisita de nevastă-sa.

Mel privi de jur împrejurul mesei şi clătină din cap la ce avea să spună.

— Adică, pe boşorog îl omora faptul că nu putea s-o *privească* pe nenorocita aia de femeie.

Ne-am uitat cu toţii la Mel.

— Înţelegeţi ce vă spun? făcu el.

Poate că eram deja puţin beţi. Ştiu că-mi era greu să-mi focalizez privirea. Lumina se scurgea din cameră, ieşind pe fereastra pe unde intrase. Totuşi nimeni nu schiţă vreun gest să se ridice de la masă ca să aprindă lumina.

— Auziţi, spuse Mel. Haideţi să terminăm porcăria asta de gin. Mai e cam de cîte un păhărel la fiecare. Apoi să mergem să mîncăm. Să mergem la localul cel nou.

— E deprimat, zise Terri. Mel, de ce nu iei o tabletă?

Mel scutură din cap:

— Am luat tot ce se putea lua.

— Toţi avem nevoie de o tabletă din cînd în cînd, am zis.

— Unii se nasc cu nevoia asta, zise Terri.

Freca cu degetul ceva de pe masă. Apoi se opri din frecat.

— Cred că vreau să-mi sun copiii, spuse Mel. Aveţi ceva împotrivă? O să-mi sun copiii, spuse el.

Terri zise:

— Dar dacă răspunde Marjorie? Oameni buni, ne-aţi auzit vreodată discutînd subiectul Marjorie? Scumpule, ştii că nu vrei să vorbeşti cu Marjorie. Asta o să te facă să te simţi şi mai prost.

— Nu vreau să vorbesc cu Marjorie, zise Mel. Dar vreau să vorbesc cu copiii mei.

— Nu trece nici o zi fără ca Mel să spună că ar vrea ca Marjorie să se recăsătorească. Sau să moară, zise Terri. Mai întîi, că ne aduce la sapă de lemn. Mel zice că nu se recăsătoreşte doar ca să-i facă lui în ciudă. Are un prieten care trăieşte cu ea şi cu copiii, aşa că Mel îl întreţine şi pe el.

— E alergică la albine, spuse Mel. Cînd nu mă rog să se recăsătorească, mă rog să moară înțepată de un roi de albine nenorocite.

— Să-ți fie rușine, zise Laura.

— Bzzzzzzzz, făcu Mel transformîndu-și degetele în albine și bîzîind cu ele pe la gîtul lui Terri. După care le lăsă să-i cadă pe lîngă corp.

— E atroce, spuse Mel. Uneori mă gîndesc c-o să mă duc acolo îmbrăcat ca un apicultor. Știți, cu casca aia ca un coif cu o placă transparentă peste față, mănuși mari și îmbrăcăminte matlasată? Aș bate la ușă și aș da drumul la un stup întreg de albine în casă. Dar mai întîi m-aș asigura, desigur, să nu fie acolo copiii.

Puse picior peste picior. Păru să îi ia o mulțime de timp să facă asta. Apoi puse amîndouă picioarele pe podea și se aplecă înainte, cu coatele pe masă și barba în palmă.

— Poate că pînă la urmă n-o să-i mai sun pe copii. Poate că nu-i o idee așa de nemaipomenită. Poate c-o să mergem doar să mîncăm. Cum vă sună?

— Mie-mi sună bine, am zis. Să mîncăm sau să nu mîncăm. Sau să bem în continuare. Eu aș putea-o ține tot așa pînă-n pînzele albe.

— Ce-nseamnă asta, scumpule? întrebă Laura.

— Înseamnă exact ce-am spus, am zis. Înseamnă că aș putea să nu mă mai opresc. Asta înseamnă.

— Şi eu aş putea mînca ceva, zise Laura. Nu cred că mi-a mai fost vreodată aşa de foame. Aveţi ceva de ciugulit?

— Aduc nişte brînză şi uscăţele, spuse Terri.

Terri rămase însă locului. Nu se ridică să aducă nimic.

Mel îşi întoarse paharul cu gura în jos. Îl deşertă pe masă.

— S-a terminat ginul, zise Mel.

Terri spuse:

— Şi-acum ce facem?

Auzeam cum îmi bate inima. Auzeam inimile tuturor. Auzeam zgomotul uman pe care-l făceam stînd acolo, fără ca vreunul să se clintească, nici măcar după ce se întunecă de tot.

Şi încă ceva

Maxine, soţia lui L.D., i-a spus acestuia să plece în seara cînd, întorcîndu-se de la serviciu, l-a găsit din nou beat, purtîndu-se urît cu Rae, fiica lor de cincisprezece ani. L.D. şi Rae erau la masa din bucătărie, certîndu-se. Maxine nu avu vreme să-şi lase poşeta sau să-şi dea jos haina.

Rae zise:

— Spune-i, mami. Spune-i ce-am vorbit.

L.D. răsuci paharul în mînă, dar nu bău din el. Maxine îl străpunse cu o privire cruntă şi neliniştitoare.

— Nu-ţi băga nasul în lucruri de care n-ai habar, zise L.D. L.D. zise: Nu pot lua în serios pe cineva care stă toată ziua şi citeşte reviste de astrologie.

— Asta n-are nici o legătură cu astrologia, spuse Rae. Nu-i nevoie să mă insulţi.

Cît despre Rae, ea nu mai dăduse pe la şcoală de săptămîni de zile. Zicea că nimeni n-o putea forţa să se ducă. Maxine spunea că era încă o tragedie dintr-un lung şir de tragedii de trei parale.

— Ia mai tăceţi amîndoi! zise Maxine. Dumnezeule, deja mă doare capul.

— Spune-i, mami, zise Rae. Spune-i că totu-i în mintea lui. Oricine ştie ceva cît de cît despre asta îţi va spune că acolo e!

— Dar diabetul zaharat? întrebă L.D. Dar epilepsia? Poate creierul să le controleze?

Ridică paharul chiar sub nasul lui Maxine şi îl goli.

— Şi diabetul, zise Rae. Epilepsia. Totul! Creierul este cel mai puternic organ din corp, dacă vrei să ştii.

Îi luă ţigara şi îşi aprinse una de la ea.

— Dar cancerul. Cum rămîne cu cancerul? întrebă L.D.

Se gîndi că ar putea s-o prindă cu asta. Se uită la Maxine.

— Nu ştiu cum am început, îi spuse L.D. lui Maxine.

— Cancerul, zise Rae şi clătină din cap de naivitatea lui. Şi cancerul. Cancerul *începe* în creier.

— Asta-i o tîmpenie! zise L.D. şi lovi masa cu palma.

Scrumiera sări. Paharul se răsturnă şi începu să se rostogolească.

— Eşti nebună, Rae! Ştii asta?

— Mai taci din gură! strigă Maxine.

Îşi descheie haina şi îşi puse poşeta pe bufet. Se uită la L.D. şi zise:

— L.D., mi-a ajuns. La fel şi lui Rae. La fel tuturor celor care te cunosc. M-am tot gîndit la

asta. Vreau să pleci de-aici. În seara asta. În clipa asta. Acum! Ieşi dracului imediat de-aici!

L.D. nu avea însă nici o intenţie să plece undeva. Se uită de la Maxine la borcanul de murături rămas pe masă de la prînz. Ridică borcanul şi îl aruncă drept prin geamul bucătăriei.

Rae sări de pe scaun.

— Dumnezeule! E nebun!

Fata se duse lîngă mama ei. Respira precipitat, trăgînd aer pe gură.

— Cheamă poliţia! zise Maxine. E violent! Ieşi din bucătărie să nu-ţi facă ceva! Cheamă poliţia! zise Maxine.

Cele două începură să se retragă din bucătărie cu spatele.

— Plec, zise L.D. Bine, plec chiar acum, zise el. Îmi convine de minune. Oricum, sînteţi nebune. Asta-i o casă de nebuni. Acolo, afară e altă viaţă. Credeţi-mă, nu-i nici o plăcere să stai în casa asta de nebuni.

Simţi în faţă aerul care intra prin spărtura din geam.

— Acolo plec, zise el. Acolo, afară, zise el şi arătă cu degetul.

— Bine, spuse Maxine.

— Bine, plec, zise L.D.

Lovi masa cu palma. Împinse scaunul în spate. Se ridică.

— N-o să mă mai vedeţi niciodată, zise L.D.

— S-au adunat destule ca să te ţin minte, spuse Maxine.

— OK, zise L.D.

— Hai, du-te! zise Maxine. Eu plătesc chiria şi-ţi spun să pleci. Acum!

— Plec, spuse el. Nu mă zori, spuse. Plec.

— Atunci pleacă, zise Maxine.

— Plec din casa asta de nebuni, spuse L.D.

Îşi croi drum în dormitor şi scoase din dulap una dintre valizele ei. Era o veche valiză albă marca Naugahyde cu o încuietoare defectă. Pe vremuri, Maxine o burdușea cu pulovere şi o lua cu ea la facultate. Şi el făcuse facultatea. Aruncă valiza pe pat şi începu să o umple cu lenjerie de corp, pantaloni, cămăşi, pulovere, vechea lui curea de piele cu catarama de alamă, şosete, tot ce mai avea. De pe noptieră luă nişte reviste, ca să aibă ce citi. Luă şi scrumiera. Băgă tot ce putu în valiză, cît încăpu în ea. Închise încuietoarea bună, legă cureaua, după care îşi aminti de lucrurile din baie. Găsi trusa de bărbierit din plastic sus, pe raftul din dulap, în spatele pălăriilor ei. Băgă în ea aparatul şi spuma de ras, pudra de talc, deodorantul şi periuţa de dinţi. Luă şi pasta de dinţi. Apoi şi aţa dentară.

Le auzea în camera de zi vorbind în şoaptă.

Se spălă pe faţă. Băgă săpunul şi prosopul în trusa de ras. Apoi băgă farfurioara pentru

săpun, paharul de deasupra chiuvetei, forfecuţa de unghii şi cleştele pentru gene.

Nu putea închide trusa de ras, dar n-avea importanţă. Îşi puse haina şi luă valiza. Se duse în living.

Cînd îl văzu, Maxine o apucă pe Rae de după umeri.

— Asta-i, zise L.D. Adio. Nu ştiu ce altceva să spun decît că probabil n-o să te mai văd niciodată. Nici pe tine, îi zise L.D. lui Rae. Pe tine şi ideile tale zărghite.

— Pleacă, zise Maxine. O apucă pe Rae de mînă. N-ai făcut destul rău în casa asta? Hai, L.D.! Pleacă de-aici şi lasă-ne în pace!

— Şi nu uita, zise Rae. Totul e-n capul tău.

— Plec, atît am să vă zic. Unde văd cu ochii. Departe de casa asta de nebuni, zise el. Ăsta-i lucrul cel mai important.

Mai aruncă o ultimă privire camarei de zi, apoi mută valiza dintr-o mînă în alta şi puse trusa de ras sub braţ.

— Păstrăm legătura, Rae. Maxine, ai face mai bine să pleci şi tu din casa asta de nebuni.

— Tu ai transformat-o într-o casă de nebuni, zise Maxine. Dacă e o casă de nebuni, asta ţi se datorează.

Lăsă valiza jos şi puse trusa de bărbierit pe ea. Apoi luă o postură demnă şi le înfruntă.

Cele două se traseră mai în spate.

— Atenţie, mami, zise Rae.

— Nu mi-e frică de el, spuse Maxine.

L.D. îşi puse trusa de ras sub braţ şi ridică valiza.

Zise:

— Şi încă ceva.

Dar nu îi veni în minte nimic.

Cuprins

De ce nu dansaţi? 9
În obiectiv 17
Domnul Cafea şi domnul Repară-tot 23
Chioşcul 29
Vedeam şi cele mai mărunte lucruri 39
Pungi 47
Baia 59
Le spun fetelor că plecăm 71
După blugi 83
Atît de multă apă atît de aproape de casă 97
Al treilea lucru care l-a terminat pe tata 109
O discuţie serioasă 129
Liniştea 139
Mecanica pentru toţi 147
Totul se lipise de el 151
Despre ce vorbim cînd vorbim despre iubire 161
Şi încă ceva 183

www.polirom.ro

Redactor: Ioana Filat
Coperta: Radu Răileanu
Tehnoredactor: Alexandru Popovici

Bun de tipar: iulie 2005. Apărut: 2005
Editura Polirom, B-dul Carol I nr. 4 • P.O. Box 266
700506, Iaşi, Tel. & Fax: (0232) 21.41.00; (0232) 21.41.11;
(0232) 21.74.40 (difuzare); E-mail: office@polirom.ro
Bucureşti, B-dul I.C. Brătianu nr. 6, et. 7, ap. 33,
O.P. 37 • P.O. Box 1-728, 030174
Tel.: (021) 313.89.78; E-mail: office.bucuresti@polirom.ro

Tipografia MULTIPRINT Iaşi
Calea Chişinăului 22, et. 6, Iaşi 700264
tel. 0232-211225, 236388, fax. 0232-211252

Valoarea timbrului literar este de 2% din preţul de vînzare şi se adaugă acestuia. Sumele se virează la Uniunea Scriitorilor din România, cont nr. 2511.1-171.1/ROL

Biblioteca Polirom

PROZĂ XX

„*Despre ce vorbim cînd vorbim despre iubire* este, fără doar şi poate, opera unui maestru."
Frank Kermode

„Există, oare, un prozator contemporan mai bun decît Raymond Carver? La fel de buni poate, dar nici unul nu-l întrece. Cu două sute de ani în urmă, Wordsworth şi Coleridge aproape au declanşat o revoluţie cînd au declarat că ţelul lor este să scrie în limba folosită de oamenii obişnuiţi. Nici unul din ei nu a reuşit cu adevărat. Ei bine, în ***Despre ce vorbim cînd vorbim despre iubire***, Raymond Carver atinge această performanţă."

The Nation

„Sînt înnebunit după povestirile lui Raymond Carver. Sînt la fel de reale precum magazinele care fac reduceri, ceasurile de pontaj, căsătoriile nefericite. Bărbaţii şifonaţi şi femeile neîngrijite care-i populează povestirile o să vă sfîşie inima."

Stanley Elkin

„America lui Raymond Carver este umbrită de dureri şi vise pierdute, dar nu într-atît de fragilă pe cît pare. Este un loc pentru supravieţuitori, un loc al poveştilor. Carver a izbutit acolo unde mulţi scriitori talentaţi au dat greş: a inventat o lume care, de fapt, este lumea noastră."

The New York Times Book Review

EDITURA POLIROM
ISBN 973-46-0043-5
9 789734 600434
www.polirom.ro